

فهرهه نگی زاراوه کانی فه لسه فه و زانسته کومه لایه تییه کان

فهرهه نگی
زاراوه کانی فه لسه فه
و
زانسته کومه لایه تییه کان

ناماده کردنی
فه رشید شه ریفی

A GLOSSARY OF TECHNICAL TERMS OF PHILOSOPHY AND SOCIAL SEINCES

0 فەرهەنگی زاوودکانی فەلسەفە و زانستە کۆمەڵایەتییه‌کان

0 ئاماده کردنی: فەرشید شەریفی

0 بابەت فەرهەنگ

0 بەرگ: قادر میرخان

0 سەرپەرشتیاری چاپ: فەرهەد رەفیع

0 تیراژ: ۱۵۰۰ دانە

0 نرخ ۳۷۵۰ دینار

0 ژمارە ی سپاردن: ۱۰۷۶ ی سانی ۲۰۰۶

0 دەزگای چاپ و پەخشی سەر دەم

0 چاپی یەكەم سانی ۲۰۰۷

0 کوردستان سلیمانی

0 www.sardam.info

وتهیهك

دیاره فهرههنگ نووسی له ناوگه لی کورددا له چاو نه ته وهکانی دیکه میژینهیه کی زۆری نییه و نه گهر چاویکی خیرا به میژووی فهرههنگ نووسی کوردیدا بخشینین، بۆمان دهرده که ویت که زۆریه ی نهو فهرههنگانه ی که له دوو سه ده ی رابردوودا نووسراون، زیاتر نه رکی فیڕکارییان هه بووه، به تاییه ت له بواری ناییندا، وهك نۆیه هاری نه همه دی خانی که مه بهستی فیڕکردنی قورئان و وتهکانی نایینی ئیسلام بووه. پاشانیش فهرههنگهکانی دیکه ش ههر نهو وشانه یان له خو گرتووه که پیوه ندییان به سروشت و شاخ و داخ و ئاژه ئداری و کشت و کال و لایه نهکانی تری پیوه ندیدار به کۆمه لی کورده وارییان هه بووه و ههیه. به لام به هوی پيشکهوتنی تهکنۆلۆژیا و داهاتنی هه موو جوړه که رده سه و نامیڕیکی نوێ و هه روه ها سه ره ئدانی شوڕشه کۆمه لایه تی و فهرههنگی و سیاسی و قوتابخانه جوړا و جوړه فکری و فهسه فییهکان و چه نندین هوکار و دیارده ی تریش، به لیشاو وشه و زاراوه ی تازه یان له گه ل خویاندانه یانوه و مروقیش ناچاره بو دوانه که و تن له قافله ی زانسته و مه عریفه و بیرکردنه وه ی مۆدین، که ئکیان لی وه رگیریت.

به داخه وه کورد که متر خو ی له قهره ی نووسینه وه و کوکړدنه وه ی وشه و زاراوه ی تازه داوه و لهم روه وه له هه موو لقه زانستی و فکرییه کاندایه بۆشاییه کی یه کجار گه و ره ده بینریت و که واته پیویستی به ئاوردانه وه یه کی جیدی لهو مه سه له یه هه یه

و ھەرئەو بۆشاییەش ھاندەری سەرەکی نووسینەووی ئەم
 ھەرھەنگەیی بەردەستان بوو. دەبئی ئاماژە بەو دەش بکەم کە
 سەرچاوەی سەرەکی ئەم کتییە، ھەرھەنگی زاراوەکانی
 ھەلسە و زانستە کۆمەڵایەتیەکان، کۆکراوەی «ماری
 بریجانیان» بوو کە ئەویش بۆ خۆی کەلکی لە ٥٣٥ کتیب
 وەرگرتوو (٣٤٥ کتیب بۆ وشە ئینگلیزییەکان و ١٩٠ کتیب بۆ وشە
 ھەرەنسییەکان). منیش کەلکم لە ھەڵبژاردەییەکی ئەو ھەرھەنگە و
 چەند ھەرھەنگ و ھەرھەنگۆکی تر وەرگرتوو. ھۆی ئەو
 ھەڵبژاردنەش ئەو بوو کە ھەرھەنگە کە لە خوگری وشە و زاراوەی
 ھەموو بوارەکانی
 کۆمەڵناسی، ھەلسە، زمانناسی، دەروونزانی، زانستە
 سیاسیەکان، ئابووری، ئامار، فەرمانی، یارمەتی و
 ھاينان، بەرپۆوە بەرپۆوە (مەدیریت) جوانناسی، ھونەر، ماف و... بوو
 و ھاوتادانان بۆ وشەکانی ئەو ھەموو بوارەش بە راستی
 بەتاقەت کەسیک و تەنانت دوو کەس و سێ کەس ناکریت و
 پێویستی بە لێژنەییەکی چەند کەسی ھەیە کە پێشپۆری
 ئەو بوارانە بن، ھەر بۆیە تەنھا ھەڵبژاردەییەکی ئەو وشە و
 زاراوانەم نووسیوە و تەو، کە ئەبەتە زیاتر گرنگایەتی
 بە وشەکانی کۆمەڵناسی، ھەلسە، دەروونزانی، ئابووری و زانستە
 سیاسیەکان دراوە و ئەوانی تریش بە پێی توانا ھەڵبژێرداوە.
 شیایو باسە کە ئەو وشە کوردیانە کە لە بەرانبەر وشە
 فارسییەکاندا دانراون، مەرج نییە ھاوواتای یەکتەری بن و ھەر
 وشەییەکی کوردی لە بەرانبەر وشە فارسییەکاندا دانرابێت، بە
 واتایەکی تر، ھەول دراوە بۆ ھەر وشەییەکی کوردی وشەییەکی

فارسیش دابنریت. رهنگه هه ندی وشه و زاراوهش لهم کتیبه دا هه بن که به دلی هه ندی کهس نه بن و به داتاشراویان بزانی، به لام راستیبیه کهی ئه وهیه که زۆر وشه و زاراوهی نویی ئینگیزی و فارسی هه ن که هاوتایه کی کوردییان نییه و یان نه گهریش هه بی، به ته واوه تی واتای سه ره کی وشه که به ده سه ته وه نادهن. هه ربویه به پیویست زانرا بو هه ره وشه یه که چه ند واتایه که دابنریت تاکوو خویندکار، یان وه رگپری کورد کامیانی به پیویست زانی، که لکی ئی وه رگپیت.

ماوه ته وه بلیم که یه کی که له باشترین ریگهکانی دهر بازبوون له قهیرانی وه رگپران و که مپوونی وشه و زاراوهی نویی له زمانی کوردیدا، دانانی فهرههنگه و لهو ریگه یه وه تاراده یه کی زۆر لهم کیشه یه چاره سه ره ده کریت و لهم فهرههنگه ی به رده ستیشتان دنییا نیم تچه ند سه رکه وتوو و بی هه له و نو قسان بیت، به لام دنیام کتیبخانه ی کوردی پیویستی پییه تی و هه روه ها پیویستی به چه ندین فهرههنگی تری لهم جوهری هه یه که هیوادارم کهسانی دئسۆز و شاره زاتر به نه نجامی بگهینن.

فهرشید شهریفی - پاوه 2004

پيرست

A	٥
B	٤١
C	٥٧
D	٩٧
E	١٢٥
F	١٤٥
G	١٦٣
H	١٧١
I	١٧٩
J	١٩٩
K	٢٠٣
L	٢٠٥
M	٢١٥
N	٢٣١
O	٢٣٩
P	٢٤٧
Q	٢٧٧
R	٢٧٩
S	٢٩٥
T	٣٢٣
U	٣٣٥
V	٣٤١
W	٣٤٥
X	٣٥١
Y	٣٥٣

Z ۳۵۵

نهم کتیییه

پیشکەشی باره گای هه موو نه وکه سانه بیٲ

که ته نانه ت فییری یه ک وشه ی کوردییان کردووم

A GLOSSARY
OF TECHNICAL TERMS OF
PHILOSOPHY AND SOCIAL
SEINCES

ENGLISH – PERSIAN - KURDISH

FARSHID SHARIFI

کتیبە چاپکراوەکانی وەرگێڕ:

- ۱- هەشت نامە/گۆننەرگراس، کینز ابۆرۆئە/بە هاوکاریی شۆرش جوانرۆیی/دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم/سلیمانی ۲۰۰۲
- ۲- فێربین چۆن بەسەر ترس و دلەپاوکیی خۆماندا زال بین/جۆرج باربارن/بە هاوکاریی شۆرش جوانرۆیی/بەنگە ی ئەدەبی گەلاوێژ/سلیمانی ۲۰۰۲
- ۳- نامەبەک دەربارە ی لیکبوردن/چۆن لۆک/بە هاوکاریی شۆرش جوانرۆیی/خانە ی وەرگێڕان/سلیمانی ۲۰۰۴
- ۴- تێگە یشتنی تیۆرە سیاسییە کان/تووماس ئسپراگینز/خانە ی وەرگێڕان/سلیمانی ۲۰۰۵
- ۵- کورتە میژوو ی گۆڕانکارییە کان ی کۆمە لئاسی/بوتول/خانە ی وەرگێڕان/سلیمانی ۲۰۰۵
- ۶- فیمینیزم/جیەن فریدمەن/دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم/سلیمانی ۲۰۰۶
- ۷- فەرھەنگی زاراوەکانی ڤەلسەفە و زانستە کۆمە لایە تیبیە کان/دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم/سلیمانی ۲۰۰۷
- ۸- ئیمە و مۆدێرنیتە/داریوش ئاشووری/دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم/سلیمانی ۲۰۰۹
- ۹- ژبانی مندالیم/نووسینی چارلی چاپلین/ئەلمادە ی چاپ
- ۱۰- ئایینی زەرەدەشت، سێ ھەزارساڵ باوەر و دەسە لاتنی نەمر/ئەلمادە ی چاپ وە دەیان وتار و وەرگێڕان و لیکۆلینەوہ ی ئەدەبیی و ... کە لە گوڤار و رۆژنامە و مالبەرە ئینتێرنێتییە کاندایلا و بوونە تەوہ.

A

ab-avo	پیشینه	پیشینه
		میژینه
abductive	فرضیه	گریمانه
aberrative	گمراهی	لادان
	انحراف	گومر ابوون
abiding(the)	ماندگار	نه مر
	چیز ماندگار	هه رمان
	توانایی	هه میشه یی
	استعداد	توانایی
	توان	به هره
	قدرت	هیز
		ده سه لات
abnegation	از خود گذشتگی	له خو بو ردوویی
	انصراف	پاشگه ز بو و نه وه
		په شیمان بو و نه وه
abnormal	غیر عادی	نا ئاسایی
		ناسروشتی

	ناباوا	نابهنجار
		غیرمعارف
abnormal behavior	ره‌فتاری نائاسایی	رفتار نابهنجار
	ره‌فتاری ناباوا	
abolition	توانه‌وه	امحاء
	نابوودی	
	سپینه‌وه	
aboriginal	ناوچه‌یی	بومی
	خۆ‌جە‌یی	
abreaction	پو‌و‌چە‌ڵ‌کردنه‌وه	خنثی‌سازی
	ره‌ت‌کردنه‌وه	
abolute	په‌تی	محض
	ره‌ها	مطلق
abolute arbitrary dominion	ده‌سه‌لاتی ره‌ها	سلطه مطلق و مستبدانه
	ده‌سه‌لاتی دیکتاتۆرانه	
abolute being	بوونی ره‌ها	هستی مطلق
	بوونه‌وه‌ری ره‌ها	موجود مطلق
abolute ego	هۆ‌کاری سه‌ره‌کی	علت اصلی
	سه‌رچاوه‌ی منی ره‌ها	ریشه من مطلق
abolute freqncy	فراوانی‌تی ره‌ها	فراوانی مطلق
abolute knowl	مه‌عریفه‌ی ره‌ها	معرفت مطلق
	زانستی ره‌ها	شناخت مطلق
edge		

absolute necessary	مطلقاً ضروری	ته‌واو‌پێویست
		زه‌رووره‌تی ره‌ها
abolutism	خودکامگی	دیکتاتۆرییه‌ت
	حکومت استبدادی	حکومه‌تی دیکتاتۆری
	حکومت مطلقه	حکومه‌تی ره‌ها
abstinece	شکیبایی	سینگ فراوانی
		به‌تا‌قه‌ت بوون
abstract	انتزاع	رووت
	مجرّد	ئه‌بستراکت
	هنر تجربیدی	هونه‌ری رووت
		هونه‌ری ئه‌بستراکت
abstract art	مفهومیهای محض	چه‌مکه ئه‌بستراکته‌کان
		چه‌مکه رووته‌کان
abstract aidea	پنداره‌ انتزاعی	ئایدیای ئه‌بستراکت
	اندیشه مجرد	ئه‌ندیشه‌ی ئه‌بستراکت
abstractionism	انتزاع گرایی	ئه‌بستراکت خوازی
abstract materyal	ماتریالیسم انتزاعی	ماتریالیزمی
ism		ئه‌بستراکت
abstract society	جامعه انتزاعی	کۆمه‌لگای ئه‌بستراکت
abstract thought	تفکر تجربیدی	بیرکردنه‌وه‌ی
		ئه‌بستراکت
abstruse	مبهم	ته‌م و مژاوی
	غامض	ته‌ماوی

	گرژوئالۆز	
absurd	پوچ	پوچ
	بیھودە	بیھودە
	یاوە	بئ فایدە
	ناممکن	بئ کەلک
		ورپنە
		مە حال
abundance	وفور	فراوانی
	فراوانی	
abyss	ژرفنا	قوولایی
	فرهنگستانی	ناواخنی بابەتیک
	دانشگاهی	ئە کادیمی
	مدرسی	زانکۆیی
		وانهیی
		زانستی
academic	آزادی بحث و تحقیق.	ئازادی باس
	آزادی دانش پژوهی.	ولیکۆلینه وە
		ئازادی توژیژینه وە
academic freedom	فرهنگستان	فیرگە
	تعلیم گاه	خویندنگە
acapitalistic	غیرسرمایه داری	ناسەرمایه داری
accelerated growth	رشدشتابنده	گەشە کردنی خیرا.
	رشدسریع	گەشە کردنی پوولە
		زیادبوون.

acceleration	شتاب	خیرابوون
	سرعت	خیرایه تی
acceptable	پذیرفتنی	په سه ندکراو
	قابل قبول	قابیلی په سه ندکردن
acceptance	پذیرش	وه رگرتن
		قبوول کردن
		په سه ندکردن
accident	تصادفی	هه لکه وت
	حادثه	رووداو
	ضمنی	کاره سات
	اتفاقی	ناپاسته وحق
		به هه لکه وت
accommodation	انطباق	ته بابوون
	توافق	ریکه وتن
	سازش	سازگاری
	همبستگی	یه کیتی
accompaniment	همراهی	هاو پایی
	همگامی	هاو پییه تی
		هاو بیرو پابوون
according	برطبق	به گویره ی
	به میزان	به پیی
	تیین	به پاده ی
	توضیح	روونکردنه وه
account for	توجیه	پاساو هیئانه وه
		بیانوو هیئانه وه

accounting	ژماردن	شمارشگری
	ژمیریاری	
acculturation	وەرگرنتی فەرھەنگ	فرهنگ پذیری
	بە فەرھەنگی بوون	
accumulation	کەلە کە بوون	انباشتگی
	چرپیتی	تراکم
	کۆبوونە وە (ی)	تجمع
	سەرمايە	ازدياد
	زیادبوون	انباشت
accuracy	وردبینی	دقت
accusative type	حالەتی بەرکاری	حالت مفعولی
	حالەتی مەفعوولی	
achivement	دەستاوێد	دستاورد
	دەسکەوت	تحصيل
	بە دەست هێنان	فعالييت
	چالاکی	دستیابی
	سەرکەوتن	توفيق
achivement mo	مەیلی سەرکەوتن	انگیزه موفقیت
tive	مەیلی سەرکەوتن	انگیزه پیشرفت
	مەیلی پێشکەوتن	انگیزه کسب موفقیت
	مەیلی سەرکەوتن	
	بە دەست هێنان	
acquire	بە دەست هێنان	کسب کردن
	فێربوون	فراگرفتن

	یادگرتن	
	کرده	کنش
act	کار	فعل
		عمل
		کار
action and reac	کار و کار دانه وه	کنش و واکنش
tion	کرده و پهر چه کرداری	
	چالاک	فَعَال
active	کاریگهر	مؤثر
	کارتیکهر	معلوم
	بزۆن	
	ناشکرا	
active agent	بکه ری کاریگهر	فاعل کارگر
active behavior	ره فتاری چالاک	رفتار فعال
active being	بوونه وه ری چالاک	موجود فعال
active crowd	جه ماوهری چالاک	جماعت فعال
	گرووی چالاک	گروه فعال
actor	هۆکار	عامل
actor reason	عه قلی چالاک	عقل بالفعل
	عه قلی بزۆن	
acuity	زیره کی	تیزحسی
	هۆشیاری	حساسیت

	تىزبىنى	تىزبىنى
acuteness	تىزھوشى	تىزبىنى
	رىزىيىنە	زىرەكى
	تىزبىنى	ھۆشيارى
		بارىك بىنى
adaptation	سازگارى	سازگارى.
	انطباق	تەبابوون.
	تطبيق	خۇگونجاندىن.
	عادت بە محيط	خۇگونجاندىن لە گەل
		ژىنگەدا.
adepted	سازگار	سازگار
	سازش پذير	خۇگونجىنەر
addition	افزايش	زيادبوون
		زيادكردن
administration	اداره	بەپىئە بىردن
	ارشاد	رىنمايى كىردن
	اداره امور	بەپىئە بىر — ردى
	مدىريت	كاروبارەكان.
		بەپىئە بەرايەتى.
admission	پذيرش	قبول كىردن
		پەسەند كىردن
		وەرگىرتن
adolescence	نوجوانى	مىرمىنالى
	بلوغ	بالق بوون
		پىگە يىشتن

adoptive-parents	پدر و مادر خوانده	زړدایک وزړپاوک باوه پیاره و باوه ژن نادایک و ناباوک
adroitness	مهارت	توانایی لیهاتوویی کارامه یی لیوه شاوه یی
adulation	تملق ستایش چاکرانه	ریاکاری ماستاو کردن نۆکه ری ستایشی نۆکه رانه
adult	سالمند بزرگسال	به سالآ چوو پیر گه وره سالآ پئ له ته مه ن ناو
adult age	بزرگسالی سالمندی بلوغ	به سالآ چوو یی پیری گه وره سالآ بالق بوون پیشکه وتن
advance	پیشرفت	پیشکه وتن
advance	پیشتان پیشرفته	پیشره و پیشکه وتنو
advancement	پیشبرد	به ره و پیشه وه بردن پیشکه وتن

adverse trade	سەرکەوتن	پیشرفت
		صعود
adverse trade	بازرگانی نیگه تیڤ	تجارت منفی
	بازرگانی سلبی	دادوستد ناپایا
	کپین و فروشتنی کاتی	
advertising	پرۆپاگەندە ی بازرگانی	تبلیغات تجارتی
	پرۆپاگەندە کردن	تبلیغات
advice	راویژکاری	نظر مشورتی
	بیروپای راویژکارانه	پیشنهاد
	پیشنیار	
advice note	راگەیه نراو	اطلاعیه
	ئاگاداری	
	بانگه واز	
advisor	راویژکار	مشاور
	رێنما	راهنما
	رئ پیشان دەر	
advisory	راویژکردن	مشورت
	بیروپا گواستنەوه	رایزنی
advisory staffe	ستافی راویژکاری	ستاد مشورتی
	بنکە ی راویژکاری	
advocate	پشتیوان	حامی
	یاریدەدەر	پشتیبان
	یارمەتی دەر	
	ھاریکار	

aesthetic	زیبایی شناسی	جوانی ناسی ستاتیکا
affect	عاطفه هیجان	سۆز. عاتیفه. مهیره‌بانی.
		جۆش و خروۆشی ده‌روونی.
affective	انفعالی تاثرزا عاطفی	کارتیکراو کاریگه‌ر کارتیکه‌ر سۆزاوی عاتیفی
affective domain	زمینه‌ عاطفی حیطه‌ انفعالی	بواری عاتیفی سۆزاوی بوون بواری کارتیکراو
affective thinking	تفکّر عاطفی	بیرکردنه‌وه‌ی عاتیفی
affectivity	واکنش عاطفی	په‌رچه‌ کرداری عاتیفی هه‌ست و سۆزنواندن
affinity	قابلیت ترکیب شباهت قرابت بستگی	توانایی تیکه‌ل بوون ویکچوون نزیکیه‌تی لیک نزیک بوون
affirm	تصدیق کردن تایید کردن	دان پیدانان به‌راست له‌ قه‌له‌م دان سه‌لماندن

affluence	فراوانى	فراوانى
	نعمت	نعمت
	رفاه	رفاه
	ممكن	دەۋلەت مەند
age	عصر	ساماندار
	سن	سەردەم
	دوران	چاخ
		تەمەن
ageing	سالخوردگی	قۇناغ
		پىرى
		بە ساللا چوۋىيى
		كارىگەر
agent	مؤثر	كارىگەر
	نماینده	كارىگەر
	کننده	نوینەر
	فاعل	پىشانىدەر
age of -elighen- ment		بىكەر
		ئەنجام دەر
	عصر روشنگری	چاخى روشنگەرى
		سەردەمى روشنگەرى
agglutulative	چسپیدگی	لكان
	التطابق	پىۋە لكان
	پیوندی	پىۋە نووسان
		پىۋەندى
aggregate	انبوهه	كۆمەل
	مجتمع	كۆمەلگا

	گشت	کلّ
	هه‌موو	توده
	کۆمه‌لانی خه‌لک	
	جه‌ماوهر	
aggregate saving	پاشه‌که‌وتی گشتی	پس انداز کلّی
	پاشه‌که‌وتی هه‌مه‌کی	
aggression	شه‌پاشوویی	پرخاشجویی
	شه‌په‌نگیزی	تهاجم
	هێرش بردن	تعرّض
	په‌لاماردان	
	ده‌سدریژی کردن	
agitation	هاندان	تهییج
	پال‌پیوه‌نان	تحریک
	دنده‌دان	
agitators	ئاژاوه‌چییه‌کان	آشوبندگان
	ئاژاوه‌گیره‌کان	
	راپه‌ریوه‌کان	
	تیکده‌ره‌کان	
	شیوینه‌ره‌کان	
agnosticism	گومانکاری	شکاکییت
	گومان کردن	فلسفه‌ «لادری»
	فه‌لسه‌فه‌ی نازانم	
	ریبازی «نازانم»	
agoraphobia	ترس له‌شوینه	ترس از فضای باز.
	کراوه‌کان	ترس از مکانهای

	ترس لە شوینە	وسیع .
	بەرزەکان	
agreement	خۆگونجاندن	تطبیق
	گونجاندن	موافقت
	هاو پایی	همراهی
	هاو بیرو پایی	
	تەبایی	
	هاو فکری	
agricultural population	جە ماوەری وەرزی	جمعیت کشاورز
on	جە ماوەری فەلا	
aim	ئامانج	هدف
	مەبەست	مقصود
	کۆتایی	غایت
	ئاکام	
albocracy	حکومەتی سپی	حکومت سفیدپوستان
	پیستان	
	دەسەلاتداریتی سپی	
	پیستان	
algebraic logic	لۆژیکی جەبری	منطق جبری
alien	نامۆ	بیگانه
	بەخۆنامۆبوو	
alienation	نامۆبوون	بیگانه شدن
	بیزاری	بیزاری
	نەفرەت	دورماندگی
	دوورکەوتنەو	

	دووره ولاتی	
allegorical	لټکدانه وه	تاویل
interpretation	راقه کردن	
	مانا کردن	
	شروق هه کردن	
all-highest reason	سه رترین عه قل	برترین خرد
	سه روترین عه قل	
alliance policy	سیاسه تی دوزینه وه ی	سیاست هم پیمان یابی
	هاوپه پیمان .	
	پلانی هاوپه پیمان	
	دوزینه وه .	
all-knowing	هه موشت زان	همه دان
	زانا	عالم مطلق
	شاره زان	علام
	به ئاگاله هه موشت	
all mankind	گشتی	کلّی
	هه مه کی	کلا
	به گشتی	عموماً
	هاوبه ش	مشترک
	به شدار	
allocate(to)	ته رخان کردن	تخصیص دادن
all-or-nothing	پره نسیبی هه مو، یان	اصل همه یا هیچ
principle	هیچ .	
	هه موشتیک یان هیچ	
	شتیک .	

allowance	تعديل قيمت	ته عدیلی نرخه کان
allowng of being given	قابل اعطا	قابیلی به خشین
all-potency	قدرت مطلق	ده سه لاتی ره ها
	همه توان	ده سه لاتی په تی
		ته و او توانا
		به ده سه لآت
		ده سه لاتندار
allusion	اشاره	ثامازه
	رمز	هیما
		ره مز
allusiveness	رمزی	ره مزی
		هیمایی
		نهینی
all-wisdom	حکمت مطلق	حیکمه تی ره ها
		زانایی ره ها
alms	صدقه	خیّرات
	خیرات	خیّرات کردن
		یارمه تیدانی هه ژاران
alone	فرد(اسم الاهی)	تاک
		ته نها
		یه کیّک له ناوه کانی خوا
alloofness	دوری گزینی	خوّ به دوور گرتن
		دوور گرتن
		خوّ دوور خسته وه

alpha-rhythm	موج آلفا	تیشکی ئالفا شه پۆلی ئالفا ریتمی ئالفا
alteration	دگرگونی گردش استحاله تغییر	گۆرپانکاری گۆران سوورپانه وه توانه وه له ناوچوون
alternative	چاره جانشین بدیل مترادف علی البدل	رپگه چاره چاره سهر جیگر جئ نشین ئه لته رناتیف هاوتا هاوواتا
altruism	دیگرگرایی غیرپرستی	ئه ویدی خوازی ئه ویدی په رهستی
amalgam	امتزاج ترکیب ادغام	تیکه ل بوون تیکه لاوی تیکه لاو بوون
ambiguous	مبهم دوپهلو	ته م ومژاوی ته ماوی چه ندواتایی چه ندمانایی
ambition	جاه طلبی	پله وپایه خوازی

	بلندپروازی	مه قام په ره سستی
	فزون جویی	به رزه فپی
		فره خوانی
		زیاده خوانی
ambivalent attitude	گرایشهای متضاد	داگه رانه دژ به یه که کان
	رفتارهای متضاد	مه یله دژ به یه که کان
		ره فتاره دژ به یه که کان
ame	نفس	خود
	ذات	ذات
		ده روون
amelioration	بهبودی	چاکسازی
	اصلاح	چاکسازی کردن
amoral	غیر اخلاقی	ناثاکاری
	ضد اخلاقی	دژ ناکاری
		نامر قفانه
		نائینسانی
amount	مبلغ	پرو پاگه نده چی
		پرو پاگه نده که ر
		بره و پیده ر
amphibious	دوزیستی	دووژیانی
		دووژینگه یی
		بوونه وهرانی ناوی
		و خاکی
analog	قیاسی	قیاسی
		به راوردی

analogy	شباهت	ویکچوون
	همانندی	لیکچوون
	قیاسی	لهیهک چوون
analysis		قیاسی
		بهراوردی
	تجزیه	دابهش کردن
		بهش بهش کردن
		شیکردنه وه شیکاری.
analysis factual	تجزیه و تحلیل عینی	شیکردنه وه ولیکۆلینه وه
		هی عهینی
analysis of elements	تحلیل عناصر	لیکۆلینه وهی
		توخمهکان.
		شیکردنه وهی
analysis of relationships		پیوهندییکان.
	روانکاو	دهروون شیکار
	تحلیل گر	دهروون زان
	پژوهشگر روانی	شیکار
		لیکۆلیار
		لیکۆلیاری رۆحی
analyst		رهوانناس
	فلسفه تحلیلی	فهلسهفه ی شیکاری
		فهلسهفه ی
		لیکۆلینه وهیی
		فهلسهفه ی راقه کارانه

analytical philosophy	روانشناسی تحلیلی	دەروونزانی شیکارانه رەوانناسی شیکارانه پسیکۆلۆژی شیکارانه
analytical psychology	پیشبینی تحلیلی	پیشبینی کردنی شیکارانه پیشبینی کردنی راقەکارانه
analytical a priori	آشوب گراییی هه‌رج و مه‌رج آشوب طلبی	ئاژاوه‌خوازی ئاژاوه‌چیتی بشیوی خوازی ئاژاوه‌وبشیوی ئه‌نارشیزم ئاژاوه‌گیپی
anarskism	هه‌رج و مه‌رج طلب آشوب طلب	ئاژاوه‌چی ئاژاوه‌گیپی ئاژاوه‌خوواز بشیوی خوواز
anarchist	فاقد فرمانروا بی نظمیی	بی‌هوکمه‌ران ئه‌نارشیزست بی‌هکومه‌ت بشیوی بی‌نه‌زمی ناپێک‌وپێکی
anarchy	هه‌رج و مه‌رج تولید	بشیوی به‌ره‌م هێنان. بشیوی له‌به‌ره‌م هێناندا.

		بشیوی له‌به‌ره‌م	
		هینانی کالادا.	
anarchy of production	کالبد شکافی	لیکۆلیاری له‌ش	
		تویژاری له‌ش	
		شیکاری له‌ش	
ancestor	نیا	ئه‌ژداد	
	جد	باووباپیر	
	اسلاف	پیشینان	
ancestor cult	نیاپرستی	ئه‌ژدادپهرستی	
anguish	اضطراب	دل‌پاوکی	
	تشویش	شل‌ه‌ژاویتی ده‌روونی	
		شل‌ه‌ژاویتی رۆحی	
animal soul	نفس حیوانی	نه‌فسی حه‌یوانی	
		نه‌فسی ئاژهل سیف‌ه‌ت	
animal spirit	روح حیوانی	رۆحی حه‌یوانی	
	روان حیوانی	رۆحی ئاژهل سیف‌ه‌ت	
animism	فلسفه‌ اصالت جان	فه‌لسه‌فه‌ی ره‌سه‌نایه‌تی	
	اصالت جان	رۆح.	
	حیوان پرستی	ره‌سه‌نایه‌تی رۆح	
		ره‌سه‌نایه‌تی گیان	
		حه‌یوان په‌رستی	
		ئاژهل په‌رستی	
		ئاژهل خوازی	
annihilation in God	فناء فی الله	توانه‌وه‌له‌خوادا	
	انه‌دام بشر	مردن له‌خوادا	

annihilation of man	نابوودبوونی مرۆڤ لە ناوچوونی مرۆڤ تیاچوونی مرۆڤ
anomaly	بی رێسایی بی نەزمی نانۆرماتیڤ نائاسایی نایاسایی نەگونجاو نادەستووری
anomic	هێچ هێچ هێچ خەڵ
an sich	خۆی لە خۆیدا لە زاتی خۆیدا فیتری خۆپسک فی النفسه فی ذاته
antagonism	جەنگەرانی بوون شەپخوایی شەپه‌نگیزی ناکۆک بوون نەیاربوون دوژمنایەتی دژایەتی ستیزه‌ جوویی مخالفت تخاصم دشمنی ضدیت
antagonist	دەسدرێژی کەر شەپخووان متعارض

	آشتی ناپذیر	نه‌یار
	مخالف	دوژمن
anthropocentricity	انسان‌مداری	مرۆڤ ته‌وه‌ری
	مردم‌مداری	ئینسان ته‌وه‌ری
		خه‌لک ته‌وه‌ری
		خه‌لک سه‌نته‌ری
		مرۆڤ سه‌نته‌ری
anthropoid	انسان نما	ئینسان ئاسا
	انسان وار	وه‌کووئینسان
		ئینسان شیوه
anthropomorphism	انسان‌انگاری	به‌مرۆڤ زانین
	همانندانسان‌انگاشتن	به‌ئینسان زانین.
	خدا.	به‌ئینسان له‌قه‌له‌مدانی
		خوا.
		به‌ئینسان شوبه‌اندنی
		خوا
anti capilist	ضد سرمایه‌داری	دژه‌سه‌رمایه‌داری
		دژه‌سه‌رمایه‌دار
anticaption	پیشگوویی	پیشگوویی کردن
	پیشبینی	پیشبینی کردن
		پیشبینی کردن
		پیشبینیکردنی ئاینده
anti-crisis-policy	سیاست ضد بحران	سیاسته‌تی دژه‌قیران
		پلانی دژه‌قیران
		به‌رنامه‌ی دژه‌قیران

anti-feminism	زن ستیزی	دژەژن بوون دژایەتی کردنی ژنان ژن نه یاری دژەژنی
antinomies	تناقضات	دژوازییەکان تەناقوزەکان شەتە دژ بە یەکەکان
antiorthodox	سنت ستیز	دژەسوننەت بوون دژایەتی کردنی سوننەت دژەسوننەتی
antiquirianism	کهنە پرستی	کۆن خوازی کۆنەپرستی سەلەفییەتخوازی ئیرتجاع
anti-semitism	یهود ستیزی ضدسامی	دژە جوو دژە جوولەکە دژەسامی
antithesis	تضاد وضع مقابل نقیض	دژایەتی دژبوون دژایەتی کردن خالی بەرانبەر دۆخی بەرانبەر دژە یەک بوون دژوازی

anxiety	نگرانی تشویش دلواپسی اضطراب	نیگه رانی دلّه پاوکی دلّه خورپئ شلّه ژاویتی په ریشانی تووچیان په شیوی په شوکاوی
anxiety theory	تئوری اضطراب	تیۆری دلّه پاوکی تیۆری دلّه خورپئ
aoeriodie	نامنظم	ناریک نارپیک و پیک ناله بار شیواو تیکچوو
apocalyptic	فاجعه آمیز دردناک	کاره سات ئامیز ترسناک مه ترسیدار دلته زین ئازارهینەر
apodictic	ضروری یقینی	پئویست زهرووری حه تمی یه قینی باوه پیکراو سه لمیندراو

apodictic imperative	امر ضروری	مه سهله ی پئویست مه سهله ی زه روری مه سهله ی گرینگ
apologist	مدّاح توجیه گر مدافع	ستایش گهر تاریف کهر پاساو هیئنه ر داکوکی کهر پشتیوان
apparent	ظاهری	روالّه تی رووکه ش
apparception	خودشناسی ادراک نفسانی	خوّناسی خوّناسین ناسینی خود
appetite	میل رغبّت اشتها شهوت	مه یل ره غبّه ت حه ز ویست شه هوّه ت ئاره زوو
appetite econcmics	اقتصاد عملی اقتصاد اجرائی	ئابووری کرده یی ئابووری پراکتیکی ئابووری پایه پئنه ر
appraisal	ارزشیابی ارزیابی قیمت گذاری	هه لسه نگاندن نرخاندن نرخ دانان نرخ دیاری کردن.

		دیاریکردنی نرخ (ی کالا و خزمه‌تگوزاری و...).
appreciation	درک	تیگه‌یشتن
	دریافت	ده‌رک کردن
	فهمیدن	نرخاندن
	ارج گذاری	بایه‌خ پیدان
approbation	تأیید	قبوول کردن
	پسند	په‌سه‌ند کردن
	مناسب	گونجاو
		له‌بار
approximation	تخمین	مه‌زه‌نه کردن
	تقریب	مه‌زننده
		مه‌زه‌نده
aptitude	استعداد	به‌هره
	توانایی	توانایی
		لی‌هاتوویی
		کارامه‌یی
		لی‌وه‌شاوه‌یی
arbitrary	قراردادی	ده‌سکرد
	اختیاری	برپاری
	ارادی	په‌یمانی
		ئیختیاری
		ئییرادی
archaic	باستانی	دی‌رین
	کهن	که‌ونارا
		کۆن

	قه‌دیمی	
	پیش میژوو	
archeology	باستان شناسی	دیرین ناسی
arehetype	الگو	سهرمه‌شق
	الگوی کهن	نمونه
	نمونه باستانی	نمونه‌ی دیرین
	نمونه والا	باشترین نمونه
architecture	معماری	ته‌لارسازی
	ساختمان سازی	کوشک سازی
		بیناسازی
		خانوبه‌ره‌سازکردن
arc-refley	حوزه	قه‌له‌م‌ره‌و
	حیطه	بوار
	مساحت	پانتایی
		رووبه‌ر
		مه‌ل‌به‌ند
area-industrial	ناحیه صنعتی	ناوچه‌ی پیشه‌سازی
area	رزمگاه	شهرگه
		مهدانی شهر
argument	حجت	به‌لگه
	استدلال	به‌لگه هینانه‌وه
	شناسه	نیستدلال کردن
	مناظره	گفتوگو
	استناد	دیالوگ

		به‌به‌لگه‌قسه‌کردن
aristocracy	اشراف سالاری	ئه‌ریستۆکراسی
	اشرافیت	ده‌وله‌مه‌ند سالاری
	حکومت برگزیدگان	ده‌وله‌مه‌ند مه‌زنی
	حکومت اشراف	حکومه‌تی نوخبه‌کان
		حکومه‌تی
		هه‌لبژارده‌کان
		حکومه‌تی
		ده‌وله‌مه‌نده‌کان
aristotelianist	ارسطوگرایی	ئه‌ره‌ستوو‌خوازی.
	پیرو آیین ارسطو	پی‌په‌و‌کردنی رێ‌بازی
		ئه‌ره‌ستوو.
arrange(to)	آرایش دادن	رێ‌ک‌خستن
	انتظام	ته‌رتیب کردن
	ترتیب	رێ‌ک و پێ‌ک کردن
	نظام	
art	هنر	هونه‌ر
	فن	فه‌ن
	صنعت	ته‌کنیک
artifacts	مصنوعات	شته‌ده‌سکرده‌کان
	محصول هنری	ده‌سکرده‌کان
		به‌ره‌می هونه‌ری
artificer in the	خردورز	ئاسه‌واری هونه‌ری
	فنان خرد	
artificial	صناعی	عاقڵ

	هزرمه‌ند	ساختگی
	بیرمه‌ند	تصنّعی
artisan	هونه‌رمه‌ند.	هنرمند
	ثارتیست.	صنعت‌گر
	پیشه‌ساز. (ئه‌وه‌ی کاری	
	پیشه‌سازی ده‌کا).	
art of study	هونه‌ری وانه وتنه‌وه	هنر تدریس
	توانای وانه وتنه‌وه	
ascendance	ئازایه‌تی	جسارت
	زرنگی	شهامت
	ئه‌ترسی	
	به‌جه‌رگب‌وون	
	دلیری	
	بویری	
ascendance	ده‌سه‌لاتی ره‌ها	قدرت
	ده‌سه‌لاتی سه‌رت‌ر	فائقه
	ده‌سه‌لاتی له‌سه‌رووتر	
ascetic	ریازه‌ت کیش	مرتاض
	زاهید	پارسا
	ژیان له‌خۆسه‌خت کردن	زاهد
	له‌سه‌ختیداژیان	سخت‌گذرانیدن
	به‌سه‌ربردن	
asocial	ناکۆمه‌لایه‌تی.	غیراجتماعی
	حه‌زنه‌کردن‌به‌ژیانی	جامعه‌گریز
	کۆمه‌لایه‌تی.	

assembly of notables	مجلس برجستگان	تہ نجومہ نی ہہ لہ ژاردہ کان تہ نجومہ نی دہ ستہ بژیرہ کان تہ نجومہ نی گہ ورہ کان
assessment	ارزیابی سنجش برآورد	ہہ لہ سہ نگاندن بہ راورد کردن تاوتوئ کردن
assete	موجودی دارایی	دارایی پارہ وسامانی کوکراو پارہ ی زہ خیرہ کراو
assist ant social	مددکار اجتماعی	یاریدہ دہ ری کومہ لایہ تی یارمہ تیدہ ری کومہ لایہ تی ہاریکاری کومہ لایہ تی
as such	ہمچون مانند چونان	وہ ک وہ کوو ہاوشیوہ ی
assumed	مفروض فرضی	دانان بہ گومان خہ یالی فہ رزکراو
assumption	پیش فرض فرض	پیش گریمانہ گریمانہ
as though	چنانکہ گوویی	وہ ک بلئی

astronomy	اخترشناسى ستاره شناسى	ئەستېره ناسى
atheism	خداناشناس كفر الحاد	خوانە ناسى كوفر بى دىنى
	انكار خدا خدانا باورى	رە تكر دىنە وەى خوا با وە پەنە بوون بە خوا
atrocious	خصمانه	دورژمنانه نە يارانە
attainmend	دستاود	دە سكه و ت دە ستاورد
attention	دقت ريزىنى توجه	ورد بىنى تيز بىنى سەرەنج دان ئاورپايدانە وە
at term	بە هنگام	بە جئ بە چىگە
attitude	گرايش نگرش برخورد تمایل طرز فکر برداشت جهت گیری	داگە پان مەيل تى پوانىن رووبە روو بوونە وە حە زكردن ويست رە غبەت جوورى بىر كوردنە وە

		تئ گه یشتن
		لایه نگری
attraction	جذب	راکیشن
	جاذبه	به ره و خو هینان
	ربایش	
attribute	خصالت	تایبه تمه ندی
	ویژگی	بگۆپی چۆنی
	متغیر کیفی	بگۆپی چۆنایه تی
audience	مخاطب	به رده ننگ
	پیام گیرنده	گوینگر
		بیسه ر
		وه رگر
autarch	مستبد	ملهۆپ
	خودکامه	دیکتاتور
	خودسالار	زالم
		چه وسینه ر
autarky	استقلال اقتصادی	سه ره خوایی ئابووری
	بی نیازی اقتصادی	بی نیازی ئابووری
authentic	اصیل	ره سه ن
	سند	به لگه
	معتبر	دیکۆمینت
		باوه پپیکراو
		جیی باوه پ
author	آفریننده	خولقینه ر
	خالق	داهینه ر

	صانع	
authoritarian	سلطه جو	دەسەلات خواز
	تسلط طلب	داگیرکار
	اقتدارگرا	
autism	خیالبافی	خیال پەرستی
	خیال پرستی	خەيال چنى
	درون مداری	خودته وهرى
		دەروون تەوهرى
autistic thinking	تفكر خیالی	بیرکردنه وه وەى
		خەياللى
autocracy	سلطنت فردى	پاشایه تى تاکه کهسى
	حکومت استبدادى	حکومەتە تى دىکتاتۆرى
auto-critics	انتقاد از خود	رەخنە گرتن لە خوۆ
		خۆهەلّسەنگاندن
automatic	خودکار	ئۆتۆماتىک
	خود به خود	خۆکار
	ماشینی	ماشینی
autonomous	مستقل	سەربەخۆ
	خودگردان	سەربەست
		ئۆتۆنۆم
		خۆبەڕیوه بەر
avant-gard	پیشرو	پیشرپه و
	پیشتاز	جڵه و دار
		سەر قافلە
		رێبەر

aversion	نفرت	نه فرهت
	بیزاری	کینه
avoidance	پرهیز از محارم (در اصطلاح فروید).	بیزاری رق لئ بوون خۆله میینهی خزم پاراستن.
		ئیزدواج نه کردن له گهل خزمی نزیک وهک خوشک و برا و سیکس نه کردن له گهل خزمه نزیکه کاندا (لای فروید).
avoidance motive	انگیزه اجتناب	مهیلی دووری کردن مهیلی خۆپاراستن مهیلی خۆبه دوورگرتن
awe	هیبت	شکۆ
	خشوع	گه ورهیی خاکه پایی
axiom	امر بدیهی	دیار
	اصل موضوع	ئاشکرا ئاسایی
axis		پره نسیمی بابهت پره نسیمی سه رهتایی
	محور	ته وهر بوار مه لبه ند

B

baby tests	آزمونهای مخصوص کودکان شیرخوار	تاقیکردنه تایبه ته کانی مناله شیرخوره کان.
back	پس عقب	دوا پاش دما
back grouwnd	سابقه زمینه پشت زمینه	پیشینه باگراوند

backwardness	عقب ماندگی	دواکه وتوویی
	توسعه نیافتگی	پەرەنەسەندوویی
		گەشەنەکردن
backward step	عقب گرد	پاشەکشەکردن
		بەرەودواچوون
balance	توازن	هاوسەنگی
	تعادل	هاوتەرازی
	تراز مندی	هاوکێشی
		هاوسەنگی
balanced	متوازن	هاوسەنگ
		هاوتەراز
		هاوکێش
balance of person- ality	توازن شخصیت	هاوسەنگی کەسایەتی
	تعادل شخصیت	لەباربوونی
		کەسایەتی
balance of power	تراز قدرت	هاوسەنگی
	سیاست موازنه	دەسەلات
		سیاسەتی هاوسەنگی
balance theory	تئوری تعادل	تیۆری هاوسەنگی
band	دسته	دەستە
	گروه	گروپ
		تاقم
bank deposit	سپرده بانکی	پاشەکەوتی بانکی
		پارە
		سپیڤدراو بەبانک

	اسکناس	سپیردراوی بانکی
bank notes		پاره‌ی کاغذ
	افلاس	هه‌لشکان
bankruptcy	ورشکستگی	نه‌داری
		هه‌ژاری
		ده‌سکورتی
	بربریسیم	به‌ربه‌رسیم
barbarism	نافره‌یختگی	نه‌خوینده‌واری
		نه‌زانی
		ناشارستانی بوون
	مفهوم ناب محض	چه‌مکی ره‌ها
bare and pure concept		چه‌مکی په‌تی
	مفهوم مجرد	چه‌مکی نه‌بستراکت
bare concept		چه‌مکی تاک
		چه‌مکی رووت
	چانه‌زدن	چه‌نه‌دان
bargaining	قدرت چانه‌زدن	چه‌نه‌لیدن
		چه‌نه‌بازی
		توانای چه‌نه‌بازی
	مانع	رئگر
barrier	سد	له‌مپه‌ر
	ره‌بند	کۆسپ
		به‌رگیر
		به‌ربه‌ند
		به‌ربه‌ست

barter	تهاتر	کرپن و فروشتن
	پایاپای	مامه له کردن
		کرپن و فروشتنی
		سهر به سهر
base	شالوده	بناغه
	زیر ساخت	بنچینه
	پایه	ژیرخان
	مینا	بنه پرت
		بنه ما
baseline	خط پایه	هیلّی ده سپیکردن
	خط مبدأ	خالّی ده سپیکردن
		سهره تا
		ده سپیک
bashfuhness forwardness	که مرویی	شهر منی
	گستاخی	که مرویی
		گوستاخی
		رووداری
basic		روودامالای
		بی شهرم و حه یایی
	پایه	بناغه
		بنچینه
battle-field		بنه پرت
	رزمگاه	شهر گه
	نبردگاه	مهیدانی خه بات
		مهیدانی شهر کردن

beast soul	نفس بهیمی	نه‌فسی چه‌یوانی نه‌فسی ئازده‌ل ئاسا
beatitude	بهجت سعادت کامیابی	به‌خته‌وه‌ری به‌ختیاری کامه‌رانی خۆشبه‌ختی
becoming	تغییر تجدد حدوث	گۆران گۆرانکاری تازده‌بوونه‌وه نۆی بوونه‌وه روودان سه‌ره‌ل‌دان
beginhng	آغاز شروع مبدأ بدايت	سه‌ره‌تا ده‌سپیک خالی ده‌سپیکردن
behavio(u) r	سلوک رفتار کردار	ره‌فتار جۆری هه‌لس وکه‌وت کردن کردار کرده‌وه
behavio(u) r con- tracting	قرارداد رفتاری	برپاری ئاکاری په‌یمانی ئاکاری
behavio(u) ral pat- terns	الگوهای رفتار	سه‌رمه‌شقه‌کانی ئاکار

	مۆدیلەکانی ئاکار	
behavioral therapist	ئاکاری چاک کەرەوه	رفتار درمانگر
	ئاکاری دەرمان کەر	
behavioral therapy	ئاکاردەرمانی	رفتار درمانی
	دەرمان کردن به	
	هۆی ئاکارهوه	
being	بوون	هستی
	هه‌بوون	وجود
	بوونایه‌تی	بودن
being and non-being	بوون و نه‌بوون	بود و نبود
	بوونایه‌تی و	وجود و عدم
	نابوونایه‌تی	
being cognition	بوون ناسی	شناخت هستی
	ناسینی بوونایه‌تی	
belife	باوه‌پ	اعتقاد
	بیروپا	رأی
	ئیمان	ایمان
believer	باوه‌پ‌مەند	معتقد
	باوه‌پ‌دار	مؤمن
beneficent	خیرخواز	نیکوکار
	چاکه‌کار	خیرگرا
	چاکخواز	
benefit	قازانج	نفع
	سوود	سوود

	استفاده	که‌لک
	منفعت	به‌رژه‌وه‌ندی
betting	شرط بستن	مه‌رج‌کردن
		مه‌رج به‌ستن
		به‌لین دان
bias	سوگیری	لایه‌نگری
	جانبداری	پشتیوانی
	خطا	هه‌له‌کردن
	انحراف	لادان
		به‌هه‌له‌داچوون
bibliography	فهرست و مأخذ و منابع	پی‌رستی
	کتابنامه	سه‌رچاوه‌کان
		کتیب نامه
		پی‌رستی کتیب‌ه‌کان
big bang	انفجار بزرگ	ته‌قینه‌وه‌ی گه‌وره
big business	تجارت بزرگ	بازرگانی گه‌وره
	سوداگری بزرگ	بازرگانی به‌ر‌فراوان
		گه‌وره‌مامه‌له
bigot	متعصب	ده‌مارگیر
		ده‌مارگرژ
		موته‌عه‌سیب
bigotry	تعصب	ده‌مارگیری
		ده‌مارگرژی
		ده‌مارگرژی
bilateral	دو‌جانبه	دو‌ولایه‌نه

	دوورپەھەندى	دووجنبە
	دووبوعدى	
bill of rights	ياساى ماف	منشور حقوق
	دەستوورى ماف	لايحه حقوق
		قانون حقوق
bi-national	دوونەتەۋەيى	دوملتى
	دوورەگەزى	
biography	ژياننامە	زندگى نامە
	ژياننامە نووسى	زندگى نامە نويسى
	سەربودە نووسى	
biological	بايۇلۇژىكى	زىست شناسانە
	ژيانناسانە	
biological	جەبرى بايۇلۇژىكى	جبر زىستى
determenism	جەبرى ژيان	
biological factor	ھۆكارى بايۇلۇژىكى	عامل زىستى
biological sciences	زانستى ژيانناسى	علوم زىست شناسى
	زانستى بايۇلۇژى	
biological survival	ماەۋەى ژيان	بقاء زىستى
	درېژە دان بەژيان	
biologism	ژيان خوازى	زىست گرايى
	ژيانناسى خوازى	زىست شناسى گرايى
bioiologist	ژيانناس	زىست شناس
	بايۇلۇژىست	
biophilia	ژيان دۆستى	زىست دوستى

bipolar	دووجه مسه‌ری	دوقطبی
birth	له‌دایک بوون	زایش
	به‌دنیاهاستن	تولد
	چاوبه‌دنیا‌هه‌لینان	زادش
birthplace	زید	زادگاه
	شوینی له‌دایک بوون	
birth rate	را‌ده‌ی له‌دایک بوان	میزان ولادت
	ژماره‌ی له‌دایک بوان	نرخ موالید
bisexuality	دووره‌گه‌زی	دوجنسی
	نیرما	
	هه‌م ژن وهه‌م پیاو.	
	(که‌سیک هه‌ردوو	
	ئه‌ننـــــدامی	
	میینه‌و نـــــپیرینه‌ی	
	هه‌بیّت).	
black death	مه‌رگی ره‌ش	مرگ سیاه
	تاعوون	طاعون
	نه‌خۆشی تاعوون	
black marker rate	نرخ‌ی بازار‌ی ره‌ش	نرخ بازار سیاه
blame	لۆمه‌کردن	نکوهش
	سه‌رده‌نشست	سرزنش کردن
	سه‌رزه‌نشست کردن	
blessedness	به‌خته‌وه‌ری هه‌تایی	سعادت ابدی
	به‌ختیاری هه‌میشه‌یی	سعادت ازلی

blind spot	نقطه کور	خالی کوێر خالی نادیار
biocade	محاصره انسداد	گەمارۆدان تەنگ پێ هەلچنین گەمارە دان بەستن رێ گرتن
blockages	موانع	رێگرەکان لەمپەرەکان
biueprint	طرح کلی نقشه پیش ساخته	گەلالە ی گشتی گەلالە ی لەپێشدا سازکراو گەلالی لەپیش داپێژراو
body	بدن کالبد جسم	لەش جەستە ئەندام
body pojitic	اجتماع سیاسی	کۆمەڵی سیاسی جەماوەری سیاسی
boom	رونق اقتصادی شکوفایی بازارگرمی ترقی	گەشەکردی ئابووری پەرەسەندنی ئابووری بازارگەرمی پیشکەوتن پیشکە چوون

border	مرز	سنور
borrowing	عارىە گىرى وام گىرى اقتباس	بەقەرز ۋەرگرتن بەئەمانەت ۋەرگرتن ۋەرگرتن
botany	گىيە شناسى	گىياناسى
bounddary	خط مرزى	ھېلى سنور سەرسنور
bounties	مساعده كمك	يارمەتى ياريدان يارمەتيدان
bourgeois	بورژوا سوداگر	بورژوا بازرگان چىنى بازارگان و مامەلەچى
bourgeois class	طبقە سوداگر طبقە بورژوا	چىنى مامەلەچى چىنى بازارگان چىنى بورژوا
bourgeois ideology	آرمان طبقە سوداگر ايدئولوژى بورژوا	ئامانچى چىنى بازرگان ئایدۆلوژىيە چىنى بورژوا
bourgeois society	جامعە بورژوازى	كۆمەلگە بورژوازى
bourgeois state	دولت بورژوازى	دەۋلەت بورژوازى

bourgeois system	سیستمی بۆرژوازی	نظام بورژوازی
brahmins	ده ولّه مهنده کان	اعیان
	پوولداره کان	نجیب زادگان
	گه وره کان	
brain	میشک	مغز
	زه ین	ذهن
brain drain	هه لاتنی میشکه کان.	فرار مغزها
	هه لاتنی میشکه	فرار مغزهای متفکر
	هزرمه نده کان.	
brain washing	میشک شۆردن	مغزشویی
	میشک شۆردنه وه	شستشوی مغز
	شتو شۆردانی میشک	
brain work	کاری زه ینی	کار مغزی
	کاری میشکی	کارکرد ذهنی
	بیرکردنه وه	اندیشه کاری
branch	لق(ی خویندن)	رشته
	به ش	بخش
	بوار	شاخه
branching	لئ جیابوونه وه	انشعاب
	لئ بوونه وه	تقطیع
	پارچه پارچه بوون	
	پچرپچر بوون	
breeding	پهروه رده کردن	پرورش دادن
	بارهینان	

		به خێو کردن
bride-price	شیربایی، شیربها	(پاره یهک زاوا به ماله خه زووری ئه دات).
bright	باهوش	هۆشیار زیرهک لیزان لیها توو
broadcast	رادیو و تلویزیون پخش کردن برنامه	رادیۆ و تهله فزیۆن دهنگ و رهنگ بلاوکردنه وهی بهرنامه
broad categorization	جمع بندی کلی مقوله بندی کلی	کۆبه ندی کردنی گشتی کۆبه ندی کردنی یه کجاری پۆلین کردنی گشتی
broken home	خانواده آسب دیده خانواده درهم شکسته خانواده نابسامان	بنه ماله ی زیان بهرکه و توو بنه ماله ی تیکشکاو بنه ماله ی تیک روو خاو بنه ماله ی بی سهرو بهر

brutefact	حەقیقەتی بی گیان	حقیقت بیجان
Buddhism	بووداخوازی،	بوداگرایی
	پیپه و کردنی ئایینی	آیین بودا
	بوودا،	
budgeting	دیاریکردنی بووجه	بودجه بندی
	بووجه بهندی	
bureaucracy	بورۆکراسی	دیوانسالاری
	کاغەزبازی	دستگاه اداری
	دەزگای ئیداری	کاغذبازی
	حکوومەتی ئیداری	فرمانروایی کارمندان
	حکوومەتە کارمەندان	
	کارمەندسالاری	
bushmen	جەنگەل نشینان	بیشه نشینان
	دارستان نشینان	
	دانیشتوانی دارستان	
business	بازرگانی	بازرگانی
	مامەلەکردن	سوداگری
	کڕین و فروشتن	دادوستد
	کاسپی کردن	کاسبی
business civilization	شارستانییهتی	تمدن تجارتی
	بازرگانی کردن	دورتجارتی
	خولی بازرگانی	دوربازرگانی
business depression	قەیرانی بازرگانی	بحران بازرگانی

business education	تعلیمات بازرگانی	فێرکاریگەلی
		بازرگانی راهێنان
business enterprise	بنگاه بازرگانی	گەلی بازرگانی
		بنکە ی بازرگانی
		ریکخراوی بازرگانی
		مۆسسە بازرگانی
business fluctuation	بنگاه تجارتي	کۆمپانیای بازرگانی
		شەریکە ی بازرگانی
		هەلکشان و داکشانی
		بازرگانی.
	نوسانات بازرگانی	هەلکشان و داکشانی
		تەموجات تجاری
		نوسانات اقتصادی
		ئابووری.
business man	سوداگر	بەرز و نهوی بوونی
		ئاستی ئابووری.
		مامەڵەچی
by itself	دادوستدگر	کەریار و فرۆشیار
		خۆی لە خۆیدا
		بەزاتە
	فی نفسه	

C

caeteris paribus	درشرایط مساوی	له دۆخی یه کساندا
		له بارودۆخی به رابه ردا
		له بارودۆخی
		هاوچه شندا
calculation	محاسبه	حسیب کردن

	ژماردن	
	بەئەژمارهێنان	
calling	هونەر	هەنر
call to account(to)	پاساو هێنانەو	تو جیه
	روونکردنەو	
calvinism	کالوینی	کالونی مەزەب
	کالوینی ئاین	کیش کالونی
	پێپەوی کردن لە	کالونی
	کالوین	
camouflage	شاردەو	استتار
	شاردن	
	داپۆشین	
campaign	خەبات	مبارزە
	مەملانی	پیکار
	شەپکردن	
campus	بەهەشت	پر دیس
	بەهەشتی بەرین	
canaille	خوێپی	اوباش
	خۆپی	
	بەرەللا	
	لات ولووت	
canalization	رێگەهەلبژاردن	رە گزینی
	چارەسەردۆزینەو	
cannibalism	مروۆف کوژی	آدمخواری
	دژە مروۆف بوون	

		خوین مژی
		خوین پشتن
		خوین خوړی
cannibalistic society	جامعه آدمخوار	کومه لگای خوین مژ
		کومه لگای خوین ریژ
		کومه لگای مروږف کوژ
canon	قانون	یاسا
	قاعده	ده ستوور
	کیش	ریباز
canonization	مقدس سازی	به پیروز کردن
		پیروزاندن
canonization the rocessof	فرایند مقدس سازی	پرۆسه ی پیرۆزاندن
capability	قابلیت	قابلیهت
	استعداد	توانایی
	توانمندی	به هره
	شایستگی	لیهاتوویی
		لیوه شاهه یی
capacity of comprehen sion	نیروی درک	توانای تیگه یشتن
		توانای ده رک کردن
capital	سرمایه	سهرمایه
	پایتخت	دهس مایه
		پایته خت
		پیته خت

capital accumulation	كۆكردنەۋەى سەرمایە خپكردنەۋەى سەرمایە كەلەكەبوونى سەرمایە كۆبوونەۋەى سەرمایە	جمع آوری سرمایه اندوختگی سرمایه انباشتگی سرمایه تجمع سرمایه
capital construction	پیکهاتەى سەرمایە	ساختمان سرمایه
capital formation	پیکهینانى سەرمایە هینانەئارای سەمایە سەرمایەسازى	تشکیل سرمایه سازند سرمایه سرمایه سازی
capitalism	سەمایەدارى. كاپیتالیزم. پـیـرەۋى لەریتـبازى سەرمایەدارى.	سرمایه داری سرمایه آیینی پیرەۋى لەریتبازی سەرمایەدارى.
capitalist	سەرمایەدار سەرمایەخواز لايەنگرى سەرمایە	سرمایه داری سرمایه گرا لایەنگری سەرمایە
capitalist class	چینی سەرمایەدار	طبقه سرمایه دار
capitalist government	حکومەتى سەرمایەدارى	حکومت سرمایه داری
capital variable	سەرمایەى بگۆر	سرمایه متغیر
cardinal number	ژمارەى سەرەكى ژمارەى ئەسلى	عدداصلی ژمارەى ئەسلى
career	رئ و شوین جۆرى بىرکردنەۋە	خط مشى جۆرى بىرکردنەۋە

	پلان و به‌رنامه‌ی زه‌ینی	
	شیوه‌ی ژیان	
	ره‌فتار	
	کرده‌وه	
cartel	کارتیل.	کارتل
	سه‌ندیکای کۆمپانیاکان.	
	(کۆبوونـــــــه‌وه‌ی	
	به‌پۆوه‌به‌رانی چه‌ند	
	کۆمپانیای بازرگانی و	
	ئیمزاکردنی هاوبه‌شی	
	برپارنامه‌گه‌لیک بو	
	پلانـــــــه	
	بازرگانیه‌کانیان).	
cartesianism	فه‌سه‌فه‌ی دیکارتی	فلسفه‌ دیکارتی
cartesian rationalism	عه‌قل‌ خوازی دیکارتی	عقل‌ گرایی دیکارتی
	دیکارت خوازی	دیکارت گرایط
case	سه‌ریوورده	سرگذشت
	به‌سه‌ره‌ات	وصف الحال
	حاله‌ت	حالت
	چۆنیه‌تی	
cash	پاره‌ی حازر	نقد
	پاره‌ی به‌رده‌ست	پول نقد
caste	چینی داب‌پاو	طبقه‌ منفصل
	چینی داخراو	طبقه‌ بسته

castration complex	عقدە اختگی	گرینی خەساوی
	عقدە اخصاء	گرینی خەساندن
catalepsy	بی حرکتی	بی جموجۆلی
	جمود	بی جوولەیی
catallactics		وەستان
		وەستاوی
	علم مبادله	زانستی ئالوگۆپکردن
	علم مبادله ارز	زانستی ئالوگۆپکردنی
catalog		دراو
	فهرس نامه	پیرست
	دفترچە راھنما	لیسته
catastrophe		کاتالۆگ
	فاجعه	کاره سات
	پایان بد	رووداوی دلتەزین
		سەرەنجامی خراپ
catastrophes of nature		ئەنجامی دلتەزین
	مصائب طبیعی	بە لاسروشتییەکان
	بلايای طبیعی	کاره ساته
		سروشتییه کان
categorical		رووداوه سروشتییه کان
	مطلق	ره ها
	قاطع	په تی
	جازم	لیبراوانه
	بی چون و چرا	سووربوون له سەر
	مقوله ای	کارێک

		بی سئ و دوو
		وته زایی
categorical concepts	مفاهیم مقوله ای	چه مکه و ته زاییه کان
categorical	امر مطلق	مه سه له ی ره ها
	فرمان حتمی	ئه مری ره ها
	امر قاطع	ده ستووری حه تمی
		فرمانی حه تمی
		مه سه له ی لیبر اوانه
categorical structure	ساختار مطلق	پیکهاته ی ره ها
categorization	دسته بندی	پۆلین به ندی
	دسته	ده سه ته به ندی
		گرووپ
		تاقم
		ده سه ته
catharsis	تصفیه	پاک کردنه وه
	په لایش	پالاولتن
	تزکیه	خاوین کردنه وه
	تخلیه روانی	به تال کردنه وه ی رۆحی
		سووک کردنه ی رۆحی
causal	علی	هۆکار
	علت	دهس نیشان کهر
	تعیین کننده	پیشاندهر
		دیاری کهر
cousalism	علت گرایی	هۆکار خوازی

causa phenomenon	علت پدیده ها	ھۆكاری دیاردهكان
causation	رابطهٔ علت و معلول	پىۋەندى ھۆكارو بەرھۆكار
cause material	علت مادى	ھۆكاری مادى ھۆكاری مەتریال
celestial	بەشتى مىنوى آسمانى	بەھەشتى ئاسمانى
celibacy	تجرّد بى زنى عزوبت	سەلت رەبەن بى ئىنى
censura	بازرسى	لەسەختىدا ژيان ژيانى بەئازار پىداچوونەوہ كۆنترۆل كىردن چاودىرى كىردن كۆنترۆل كىردن راگرتن رەخنە گرتن
censure	حجاب سانسور	پەرەدە سانسور
central city	مىانىن شەر شەرمركىزى	سپىنەوہ شارى ناوہندى ناوہندشار

	هسته شهر	ناوهندی شار
centralist	سوسیالیزم متمرکز	سوسیالیزمی سهنته ری. سوسیالیزمی چرکراو. سوسیالیزمی به ناوهندی کراو.
centralization	تمرکز مرکزی کردن مرکزیت	چر بوونه وه چر تی به ناوهند کردن ناوهندی تی ناوهند بوون
central Treat organization	سازمان پیمان مرکزی	ریکخراوی پهیمانی ناوهندی.
center	مرکز میانگاه کانون	ناوهند ناوین ناوه پاست
chaining	تسلسل زنجیره ای	دوابه دواوی یهک پشت سه ری یهک زنجیره ئاسا زنجیره یی
chain of causes	زنجیر علل سلسله علل	زنجیره ی هؤکاره کان
chain of command	سلسله مراتب	زنجیره ی پله و پایه کان
chance observation	مشاهده تصادفی	بینینی به هه لکه وت به هه لکه وت بینین

chage	تغییر	گۆرپان
	دەرگونی	وەرگۆرپان
	تحول	گۆرپانکاری
channel	حامل	هەلگر
chant	سرایش (شعر)	هۆنینه‌وه (ی شیعر)
chaos	آشفتگی	بشیوی
	هەرج و مرج	شلەژاویتی
	آشوب	ئاژاوه
		ئاژاوله
chaotic	آشوبناک	ئاژاوه ئاسا
	درهم برهم	ئاژاوه گیر
		شیواو
		تیکه‌ل پیکه‌ل
character	شخصیت	کەسایەتی
	خو	خوو و خده
	نهاد	تایبەتمەندی
	خصلت	خەسلەت
	ویژگی	
chart	نگاره	چارت
	نمودار	نەقشە
	نقشه	خشته
chauvinism	میهن پرستی	نیشتمان پەرۆه‌ری
	خاک آیینی	ولات پاریزی

		ولات دۆستی
check	رسیدگی	چاودیږی کردن
		پئ ږاگه یشتن
		کۆنترۆل کردن
chemical nature(the)	خیال واهی	خه یالی بیهووده
		خه یالی خام
child	کودک	منال
		زارږ
child centered	کودک مدار	منال ته وەر
	کودک متمرکز	دوان له سهر منال
		لیکۆلینه وه له سهر منال
chimera	کابوس	دیوه زمه
		شه وه
		خه وی ترسناک
		مۆته که
choice	گزینش	هه لږاردن
	انتخاب	هه لاواردن
		دهس نیشان کردن
chromatic	ملون	رهنگی
	رنگی	رهنگاوپهنگ
citizen	شهروند	هاوولاتی
	شارمند	شارمه ند
	هموطن	شارنشین
	مدنی	هاونیشتمانی
		مه دهنی
		شارستانی

city	شار	شهر
	شاری گه وره	شهر بزرگ
	گه وره شار	
	مه زن شار	
city buster	شار پووخین	شهر برانداز
	شار تیکده ر	
	رووخینه ر	
city state	شار مه ندی	شهر خدایی
	شار سالاری	شهر کشور
	شار مه زنی	
	شار- ولّات	
	ده ولّه ته شار	
civic	مه دهنی	مدنی
	شارستانی	
civic liberty	ئازادی مه دهنی	آزادی مدنی
	ئازادی شارستانی	
civility	مه دهنیه ت	مدنیت
	شارستانییه ت	تمدن
	شارنشینی	شهرنشینی
civil rights	مافه کۆمه لایه تییه کان	حقوق اجتماعی
	مافه مه دهنیه کان	حقوق مدنی
clairvoyant	گه شبین	روشن بین
	رۆشنبین	
	رووناک بین	
clan	خیل	قبیله

	کلان	گه وره
		مه زن
clarify	روشنگری	روشنگری
		به ئاگاهیتانه وه
		روونکردنسه وهی رای
		گشتی
clash	برخورد	پیکادان
		رووبه پرووبوونه وه
		لیکدان
class	طبقه	چین
	دسته	تویژ
	رده	گروپ
	صنف	تاقم
		رین
action antagonisms	تضادهای طبقاتی	دژایه تییه کومه لایه تییه ک
		ان
		پیکادانه
		کومه لایه تییه کان
action consciousness	آگاهی طبقاتی	ئاگایی چینایه تی
	شعور طبقه ای	وشیاری چینایه تی
action culture	فرهنگ طبقه ای	فهرههنگی چینایه تی
		که لتووری چینایه تی
classic	قدیم	کون
	قدیمی	قه دیمی
	اصلی	له میژینه
		سهره کی

		رەسەن
class ideology	ایدۆلۆژی طبقە ای	ئایدۆلۆژیای چینایەتی
	آرمان طبقە ای	ئامانجی چینایەتی
classification	دستە بندی	پۆلین کردن
	طبقە بندی	پۆلین بەندی
		ریزبەندی
classless society	جامعە بی طبقە	کۆمەلگای ناچینایەتی
class status	پایگاه طبقاتی	پێگەی چینایەتی
		پلە و پایە ی چینایەتی
clear	واضح	روون
	روشن	ئاشکرا
		دیار
		بەرچاو
		رووناک
clergy	روحانی	رۆحانی
	روحانیت	پیاوی ئایینی
	دین دار	دیندار
climat	اقلیم	هەریم
	منطقه	قەلەمڕەو
		ناوچه
		دەقەر
		مەلەبەند
clinikal	بالینی	کلینیکی
		دەرمانگەیی
		نەخۆشخانەیی

clinikal psychology	روانشناسی کلینیکی	ره‌وانناسی ده‌رمانگه‌یی
	روانشناسی بالینی	ده‌رووننـــــــــــــــــزانی
		ده‌رمانگه‌یی
		ده‌روونزانی کلینیکی
closed	بسته	داخراو
	در بسته	پیوه‌دراو
		قفله‌کراو
closure	تقارب	نزیکی
	بستگی	نزیکی‌ایه‌تی
		لیک نزیک‌بون
clouding of conssiousness	تیرگی شعور	ره‌ش بیری
	کورشدن هوشیاری	ره‌ش فکری
		کویره‌بیری
clou	سر رشته	سه‌ره‌داو
	سرنخ	سه‌رده‌زوو
	راه‌نما	رینما
		رئ نیشان ده‌ر
coach	مربی	راه‌ینره‌ر
	تعلیم دادن	فیترکار
		راه‌ینان
		فیترکاری
		فیترکردن
code	رمز	ره‌مز
	دستور	کود
coding	کدگذاری	کود دانان
	رمز گذاری	ره‌مز بؤدانان

		رەمزاوی کردن
	ئىجبار	ئىجبار
coercion	زور	زۆرەملئ
		بەزۆر
	همزیستی	پێکەوێ ژیان
coexistence	همجودى	هاوژيانى
	همبودى	پێکەوێ بوون
	معیت	هاورایی
		هاورپێهتێ
	معرفت	مەعرفە
cognitio	شناخت	زانین
		ناسین
		تئ گەیشتن
		دەرک کردن
	مرتبط	پێوەندیدار
coherent	فصیح	ئاشکرا
	پیوسته	روون
	منسجم	پێکەوێ بەستراو
		پێکەوێ لکێندراو
		یەکیارچە
		یەگرتوو
	به هم پیوستگی	پێوەندیداریتی
cohesion	همبستگی	پێکەوێ بەستراوی
		یەکیارچەیی
		یەگرتوویی

coincident	همگاه	هاوکات
	همرخداد	هاوزمهه ن
cold war	جنگ سرد	شه پی سارد
		جه نگی سارد
collaboration	همکاری	هاوکاری
	تشریک مساعی	هاریکاری
		ئاریکاری
		پیکه وه کارکردن
collateral	وثیقه	ئه مانه ت
	گروی	ئامانه ت
		بارمه ت
collective(s)	گروهی	به کومه ل
	جمعی	هاوبه ش
		ئیشتراکی
collective migration	مهاجرت جمعی	کوچی به کومه ل
	کوچ گروهی	کوچی هاوبه ش
collective	ناخودآگاه همگانی.	ناخودئاگای گشتی.
unconscious	ضمیرناخودآگاه	نهستی گشتی.
	اجتماعی.	نه فسی ناخودئاگای
	ناخودآگاه جمعی.	کومه لایه تی.
		نهستی به کومه ل.
collusion	تبانای	ریککه وتن
	توافق	پیکه وه گونجان
		هاوده سی
		هاوپایی

colonial	مستعمراتى	كۆلۇنيال داگىركراو داگىراو
colonialism	استعمارگرى استعمار	كۆلۇنيالىزم داگىركارى داگىركردن
commandment	فرماندهى رياست رهبرى	رئبەرايه تى سەرۇكايه تى فرمانده يى
comment	اظهارنظر بيان نظر تفسير شرح	رادەربىرىن بيروپادەربىرىن راقەكارى راقەكردن ليككادەوہ روونكردنەوہ
commercial center	مرکز بازرگانى	ناوہندى بازرگانى سەنتەرى بازرگانى
commercium	معامله دادوستد	مامەلە كېرىن و فروشتن بازرگانى كردن
commodity	كالا	كالا
common	جنس مشترك عام همگانی	هاوبەش گشتى هەموانى

	عمومی	
common center	مرکز	ناوه‌ند
	کانون	سه‌ن‌ته‌ر
		چه‌ق
common factor	عامل مشترک	هۆکاری هاوبه‌ش
		هۆکاری گشتی
common law	قانون اساسی	یاسای ئه‌ساسی
	قانون عرف	یاسای باو
	قانون عام	یاسای گشتی
common	آدم معمولی	مرۆقی ئاسایی
common market	بازار مشترک	بازاری هاوبه‌ش
		بازاری گشتی
common ownership	مالکیت عمومی	مولکایه‌تی هاوبه‌ش
	مالکیت مشترک	مولکایه‌تی گشتی
commonwealth	مشترک المنافع	هاوسوود
	جامعه‌همسود	هاوقازانچ
		به‌رژده‌وندی هاوبه‌ش
		کۆمه‌لگای هاوسوود
communal	گروهي	به‌کۆمه‌ل
	دسته‌جمعی	گشتی
communalization	اجتماعی کردن	به‌کۆمه‌لایه‌تی کردن
		کۆمه‌لان‌دن
communication(s)	گفت و شنود	وت و ویژ
	انتقال افکار و عقاید	دایلوگ
		گفتوگو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

		شیرکه ت
comparatio	مقایسه	به اورد کردن
	نسبت	هه لسه نگاندن
		ریژه
compassion	همدردی	هاوده ردی
		هاوسۆزی
		هاودلی
competence	تبحر	لیها تووی
	مهارت	لیوه شاهه یی
	توانش	توانایی
		لیزانی
complete	سرشماری	نماردنی جه ماوه ری
enumeration		شار، ناوچه، یان
		ولایتیک.
		سه رژمیری.
		ژمیریاری.
complete man	انسان تام	ئینسانی کامل
		ئینسانی ته و او
complex	گره	گرئ
	عقده	تیکه لاو
	مرکب	گرزوئالۆز
	پیچیده	قورس و ئالۆز
	بغرنج	پیچه لاو
	درهم بافته	پیچه ل پیچ
composition	تنظیم	ریکخستن

	تلفیق	تیکه ل کردن
	ترکیب بندی	لیک ئالاندن
		پیکهاته
comprehension	فهم	تئ گه یشتن
	ادراک	ده رک کردن
	فراگیری	فیربوون
		یادگرتن
compression	تراکم	تیک چرژان
		چربوون
		چرپیتی
compromise	سازش	سازش
	مصالحه	سازگاری
	آشتی	ته بایی
	توافق	ریککه وتن
		ناشتی
computer	کامپیوتر	کو مپیوته ر
	رایانه	کامپیوتیر
	شمارگر	
con	ضد	دژ
	مخالف	نه یار
	علیه	له دژی
cpnation	میل	مه یل
	رغبت	ویست
	شوق	حه ز
	اراده	ره غبه ت

		ئیراده	
		ویستن	
concealment	اختفا	شاردنه وه	
	پوشیدگی	نهینی	
		خۆشاردنه وه	
conceit	فریب	فریودان	
		کلاوله سه رکردن	
		خه له تاندن	
conceive	تصورکردن	ویناکردن	
	پنداشتن	ته سه ورکردن	
concept	مفهوم	چه مک	
	برداشت	تئ گه یشتن	
	تصور	تئ روانین	
	معنی	ته سه ورکردن	
		ویناکردن	
		مانا	
		واتا	
conception	مفهوم ذهنی	چه مکی زهینی	
	تصور	ویناکردن	
	ادراک عقلی	ته سه ورکردن	
	دریافت	تئ گه یشتنی عهقلی	
		دهرک کردن	
conceptual representations	تصورات مفهومی	ویناکردنه زهینییهکان	
	تصویر ذهنی	ته سه وره زهینییهکان	
conceptual thinking	تفکر مفهومی	بیرکردنه وهی چه مکانه	
		بیرکردنه وهی زهینی	

	بیرکردنەو هی لۆژیکی	تفکر منطقی
concluding	ئەنجامگیری	نتیجە گیری
	دەرەنجام	برآیند
	بەئەنجام گەشتن	نتیجە گرفتن
	ئاکام گیری	
conclusive	حەتمی	قطعی
	نەگۆڕ	
	بەراوە	
concrete	پاشکۆ	انضمامی
	لکیندراو	عینی
	عەینی	واقعی
	راستەقینە	مشخص
	هەست پیکراو	ملموس
	دیار	
	ئاشکرا	غیرانتزاعی
	نائه‌بستراکت	خارجی
	دەرەکی	
concrete thinking	بیرکردنەو هی هەست	تفکر ملموس
	پیکراو	تفکر حسی
	بیرکردنە ی ئاشکرا.	تفکر غیرانتزاعی
	بیرکردنەو هی	
	نائه‌بستراکت	
	بیرکردنەو هی عەینی.	
concurrence	رەقابەت	رقابت
	کێبەرکێ	مسابقه
	پیشبەرکێ	

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

	جۆری رەفتار	طرز رفتار
	شیوەی رەفتار	
cone	مەخرووت	مخروط
	قووچ	
	قووچەکە	
conference	کۆبوونەوه	همایش
	کۆپ	
	کۆنفرانس	
confession	دان پیاوان	اعتراف
	دان لەسەرنا	اقرار
confidence	باوەربەخۆبوون	اعتمادبه نفس
	باوەر	اعتماد
	متمانە	
conflict	شەپ	ستیزه
	مەملانی	کشاکش
	دژایەتی	تضاد
	پێکادان	برخورد
	ناکوکی	اختلاف
	چنگ ئاوش بوون	درگیری
	تیک هەلچوون	همستیزی
	لێکدان	
	بەگژیە کداچوون	
conform	هاو پایی	همنوایی
	هاو بیرو پایی	همفکری
	تەبایی	

conformist	مقلد	لا سایی کهر
	همنواگر	لا سایی که ره وه
		خوگونجینه ر
confrontation	رویاری	رووبه پرووبونه وه
	مواجهه	به ره نگار بوونه وه
		یه کتر بینین
confucianism	کنفوسیوس گرای	کونفسیوس خوازی.
	پیرو آیین	پیپه وی کردن له
	کنفوسیوس	ریبازی کونفسیوس.
confuse	سردرگم کردن	سه رلی شیواندن
	مغشوش	سه رلی تیکدان
	آشفته گی	شله ژاو
		شیواو
		بشیوی
		په ریشانی
congenital	مادرزادی	زگماکی
		دایکی
conjectur	ظن	گمان
	پنداشت	شک
	گمانه	مه ز نه
	حدس	مه ز نه کردن
conjugal union	پیوند زناشویی	پیوندهندی ژن و
		میردایه تی
		پیکه پنهانی ژیانی هابه ش
		ژیانی هاوسه ری تی

به رده وام

connected	پیوسته	دایمی
		همیشه‌یی
conquest	غلبه	زالبوون
	تسلط	داگیرکردن
		به زانندن
consanguine family	خانواده همخون	بنه ماله‌ی هاو خوین
		بنه ماله‌ی هاو پره گه ز
conscience	وجدان	ویژدان
	وجدان اخلاقی	ویژدانی ئاکاری
	هوشیاری	وشیاری
	ضمیر باطن	به ئاگابوون
		ئاگایی
		خودئاگا
		هه‌ست
conscious mind	خودآگاه	خودئاگا
	ذهن آگاه	زه‌ینی ئاگا
	دانستگی	زانین
	وجدان	ویژدان
		وشیاری
consciousness, potential	هشیاری نهفته	وشیاری شاراوه
		وشیاری نه‌ینی
consciousness, real	هشیاری راستین	وشیاری راسته‌قینه

consecution	توالی	دوابه دوای یه کداهاتن
		په یتاپه یتا
consequence(s)	پی آمد	دهره نجام
	عواقب	ثاکام
	نتایج	به رهوکار
	په آیند	نه تیجه
	معلول	نه نجام
conservation	بقاء	مانه وه
	حفاظت	مان
	حفظ	پاریژگاری
		لی کردن
		پاراستن
conservation	ابقای ماده	مانه وه ی ماده
		پاراستنی ماده
conservatism	محافظه کاری	مه حافیزه کاری
	مرام محافظه کاری	کون پاریزی
	مسلک محافظه کاری	نه ریت پاریزی
		ریبازی کون پاریزی
consideration	ملاحظه	تیبینی
	تأمل	تیپرامان
	فکرواندیشه	بیرکردنه وه
		لیوردبوونه وه
		بیروئه ندیشه
constant	تغییرناپذیر	نه گوپ
	ثابت	چهق

	پايدار	جىگرتوو
		سەقامگىر
constant price	قيمت ثابت	نرخى جىگرتوو
		نرخى سەقامگرتوو
constitution	قانون اساسى	ياساى ئەساسى
	سرشت	دەستور و ئەساسى
	قوام	پىكھاتە
	تشكىل	كرۆك
		پتەوى
		پىكھىتان
		سازكردن
constraint	محدوديت	سنووردارىتى
	قيد	مەحدودىيەت
		كۆت و بەند
		بەرتهسكى
construcyive	سازنده	بناغەدانەر
	بانى	دامەزرىنەر
		دروست كەر
		چى كەر
consumer	مصرف كننده	مەسرەف كەر
		خەرج كەر
		مزهخت كەر
contagion	واگىرى	گشگىر
	مسرى	پەرەسپن
		بالاوه گىر
		گىرۆ

	درم	
	ئاھۆ	
contemporary	همروزگار	هاوچه‌رخ
	معاصر	هاوزه‌مه‌ن
	هم عصر	هاوکات
		هاوچاخ
contemp	تحقیر	سووکایه‌تی پیکردن
	بی حرمتی	بی حورمه‌تی پیکردن
content	متن	دهق
	محتوای	ناوه‌پۆک
	مضمون	ناواخن
	معنی	مانا
	درنه	واتا
	درونمایه	
content analysis	درونکاوی	ده‌روون شیکاری
	تحلیل مضمون	ده‌وونزانی
		شیکردنه‌وه‌ی باب‌ه‌ت
		شیکردنه‌وه‌ی ناوه‌پۆک
context	متن	دهق
	بافت	پیکهاته
	مضمون	ناوه‌پۆک
	سیاق	شیواز
continence	خودداری	خۆپاراستن
	پرهیز	له‌ئه‌نجامدانی کارێک.
		پاریزکردن

contingency	ئەگەر ئەگەری روودان ئەگەری قەومان روودان قەومان	احتمال امکان وقوع حدوث
continual re-creation	دروست کردنەوێ هەتایی. چیکردنەوێ هەتایی. چیکردنی سەرله نوێی هەتایی.	بازآفرینی هەمیشگی خلق مجدد مداوم
continual of the soul	مانەوێ روچ	بقای روح
contract	پەیمان بەلّین قەول	پیمان میثاق
contraction	راوەستان وەستان	رکود
contradiction	دژایەتی دژوازی پووچەل کردنەوێ رەت کردنەوێ	تضاد تناقض نقض
contributing cause	هۆکاری یاریدەدەر هۆکاری یارمەتیدەر	علت یاری دهنده
control	زالبوون داگیرکردن کوئترۆل کردن	تسلط کنترل مراقبت

	تدبیر	چاودیږی کردن
		بیر لئ کردنه وه
		مشوور خواردن
		رئ و شوین
controlled association	تداعی محدود	وه بیر هـــــــــــــــــ یتانه وهی
	تداعی بسته	به رته سک
		وه بیر هـــــــــــــــــ یتانه وهی
		سنووردار
		وه بیر هـــــــــــــــــ یتانه وهی
controversial		داخراو
	مناقشه آمیز	کیشه نامیز
	مناقشه انگیز	کیشه ساز کهر
	بحث انگیز	کیشه ورووژینه ر
controversy		باس ورووژینه ر
	جدل	ده مه ته قئ
	بحث	قسه و باس کردن
	مناقشه	لیدوان
	مجادله	موناقه شه
conventional		قسه لی کردن
	قراردادی	دانراو
	متداول	ده سکرد
	متعارف	برپار له سهر دراو
	معمولی	باو
convert		ثاسایی
	نو کیش	تازه ثایین
	نو آیین	تازه دین

convert tape	تغییر ماھیت	گۆرانی چییەتی
convertible	قابلیت تغیر	توانای گۆران
convery	نقل کردن	ئیمکانی گۆران
	رساندن	گەیاندن
	منتقل کردن	گواستنەو
		راگواستن
		راگوێزان
conviction	مجاب شدن	قەناعەت پێکردن
	اعتقاد	قانع بوون
	ایقان	باوەپکردن
	اقتناع	رازی بوون
cooperation	همکاری	ھاوکاری
	تعاون	ھاریکاری
	شرکت	بەشداری کردن
	تعاونی	یارمەتیدانی یەکدی
copy-copying	روگرفت	کۆپی
	تقلید	کۆپی کردن
	استنساخ	لەبەرگرتنەو
		لاسایی کردنەو
		لێگرتنەو
cpyright	حق مؤلف	مافی نووسەر
	حق چاپ	مافی چاپ کردن
		مافی لە چاپدانەو
corporal world	جهان مادی	جیهانی مادی

	جهان جسمانی	دنیاى مادى
corrective ections	اقدامات اصلاحی	چاكسازی
		چاككردنه وه
		كارى چاكسازی
		چاكسازی كردن
corrupt	فاسد	گه ندهل
		داپزیو
		فاسد
		گه نیو
corruption	فساد	گه ندهل
	تباھی	خراب بوون
		داپزین
		شیوان
cosmo centric	جهان مداری	جیهان ته وه ری
cosmological	جهانشناختی	جیهان ناسی
	معرفت کائنات	ناسینی جیهان
	کیهان شناسی	ناسینی کائینات
cost-benefil	بها	نرخ
	مخارج	ئه رزش
	هزینه	بایه خ
	منفعت	تیچوو
		قازانچ
		سود
cotters	کلبه نشینان	که پر نشینان
		کولیت نشینان

	هه زه زاله نشینان	
counseling	مشاوره	راویژکردن راویژکاری
couple	زن و شوهر	ژن و میرد ژن و شوو
cowardice	ترس	ترس توقین
craniologist	جمجمه شناس	که لاله سه رناس
craze	جنون	شییتی
create	خلق (اثر) آفرینش	داهینان ئافراندن خولقاندن تازه گه ری نوئیکه ری نوئیکاری
created being	آفریده مخلوق	خولقاو خولقیندراو داهینراو
creative	آفرینشگر خالق	خولقینه ر داهینه ر ئافرینه ر
creative thinking	تفکر خالق فکر آفریننده	بیرکردنه وی داهینه رانه بیری داهینه ر بیری خولقینه ر

crime	جرم	تاوان
	تبہکاری	گوناح
		سوچ
		بہدعہ مہلی
		خراپکاری
		گہندہ کاری
		بہدکرداری
criminology	بزہ شناسی	تاوانناسی
	جرم شناسی	
crisis	بحران	قہیران
		ثاڑا وہ
		بشیوی
criteria	سنجہ ها	پیوہرہ کان
	ملاکها	ریساکان
	معیارها	پیودانگہ کان
	میزانها	چوارچیوہ کان
critic	نقاد	رہ خنہ گر
	منتقد	داوہر
	سمجشگر	ہہ لہسہ نگینہر
	داور	قازی
	قاضی	
critical	انتقادی	رہ خنہ یی
	بحرانی	شیواو
	بحران آمیز	قہیرانی
		قہیران ٹامیز

	قهیراناوی	
critical period	سهردهمی قهیرانی	دوره بحرانی
	سهردهمی قهیراناوی	
critical philosophy	فهرسهفهی رهخنهیی	فهرسهفانتقادی
	فهرسهههی رهخنهتامیز	فهرسهفنتقدی
critical of pure reason	رهخنههی عهقلی رهها.	نقد عقل مطلق
	رهخنههی عهقلی پهتی.	سنبش خردناب
	ههرسهنگاندنی عهقلی	
	رهها.	
crossing	تیکهل	مختلط
	تیکهلاو	
culpability	ههست بهتاوانکردن	احساس گناه
	ههست کردنبه	مجرمیت
	تاوانباری	احساس خطاکاری
	تاوانباری	
	ههست بهههله کردن	
	خو بهتاوانبار زانین	
cultural	کهلتووری	فرهنگی
	فهرههنگی	
cultural absolutism	رههاخوازی کهلتووری	مطلق گرایی فرهنگی
	رههاخوازی فهرههنگی	
cultural animal	ناژهلّی فهرههنگی	حیوان فرهنگی
	ناژهلّی بهفهرههنگ	
	ناژهلّی عاقل	
cultural attitude	تیپوانینی کهلتووری	نگرش فرهنگی

		روانگه‌ی که لتووری
	زمینه‌فرهنگی	بواری که لتووری
cultural background	سابقه‌فرهنگی	پیشینه‌ی که لتووری
		میژینه‌ی که لتووری
cultural base	شالوده‌فرهنگی	پیکهاته‌ی که لتووری
		ژیرخانی که لتووری
		بناغه‌ی که لتووری
curiosity wan	نیازکنجاوی	حه‌زی پشکنین
		حه‌زی په‌یجۆری
		نیازی په‌یجۆری
	پول	پاره
currency		پوول
	برنامه‌درسی	به‌نامه‌ی ده‌رسی
curriculum	برنامه‌آموزشی	به‌نامه‌ی قوتابخانه‌یی
		به‌نامه‌ی فیرکاری
	رسم	ره‌سم
custom	عرف	داب و نه‌ریت
	عادت	عورف
		باو
		عاده‌ت
custom duties	حقوق گورگی	مافی گومرگی
	خریدار	کرپیار
customer	مشتري	مشته‌ری
	نقطه‌پایان	خالی کوتایی
cut off point		کوتایی

	دوایی	
	ئەنجام	
cutting	تفکیک ناپذیر	جیاکردنەوہ
	ناپذیرفتن	هەلاواردن
		هاویر
		قبوول ئەکردن
		پەسەند نەکردن
		وہ رنەگرتن
cycle	دور	سووپ
	چرخە	خول
	دورہ	دەورہ
		زقیرین
		گەپان

D

dibilis	قابل اعطاء	قابیلی به خشین
		قابیلی پیدان
daimonion	دیوصفتی	به دسیفه تی
		دیوسیفه تی
		ئاژهل سیفه تی
darwinism	داروینی گری	داروین خوازی
	داروینیسیم	داروینیزم

	وێک داروین بیرکردنەوێ	داروین اندیشی
data-datum	دۆزینەوێکان	یافته ها
	دۆزراوێکان	مفروضات
	دەسکەوتەکان	دانسته ها
	زانینەکان	داده ها
	زانپارییه‌کان	اطلاعات
	ئاگاییه‌کان	معلومات
	بیرکردنەوێ خەیاڵی	تفکر رۆیایی
day-dreaming	خەیاڵ چنی	پنداربافی
	خەیاڵاوی بوون	
	رۆژی حەشر	روز قیامت
dy of judgement	رۆژی قیامەت	روز رستاخیز
	رۆژی هەستانەوێ	
	مەیلی مەرگ	میل مرگ
death instinct	مەیلی مردن	غریزە مرگ
	حەزکردن بە مردن	
	مەرگ خوازی	
death rate	رادەهی مردووان	نرخ متوفیات
	رێژەهی مردووان	نرخ مرگ و میر
	رێژەهی مردن	نسبت مرگ
debit	قەرزار	بدهکار
	قەرزابار	مدیون
	دەپندار	مقروض
debt	قەرز	قرض

	وام	دهین
	دین	
debt clearing	تسویه بدهی	قه رز دانه وه
decadence	انحطاط	هه لوه شانیه وه
		رووخان
		دارمان
		گه نده لی
		ئاو ابوون
		له ناو چوون
decay	تباهی	گه نده لی
	اضمحلال	تیکچوون
	فساد	توانه وه
	زوال	تیاچوون
		ئاو ابوون
		رووخان
deceptive infuence	هزیان	ورپینه
	خیال فریبنده	راواندن
	ترفند	قسه په پاندن
		خه یالی فریودهر
		پیلان
		داو
		ته له
		فیل و ته له که
declaration	اعلام	راگه یاندن

		پێ پاگە یاندن
	تنزّل	دابەزین
decline	کاهش	کەمبوونەوه
	انحطاط	کەمکردنەوه
		توانەوه
		تیاچوون
decomposition	از هم پاشیدگی	هەڵۆه شانهوه
	تجزیه	پچران
		لێکپچران
		دابەش بوون
		بەش بەش بوون
decerment	نقصان	کەم و کوژی
		نوقسان
		کەمی
		لاوازی
defect	کاستی	کەمی
	غلط	کەمبوون
	اشتباه	هەڵەکردن
	خطا	بەهەڵە داچوون
defector	پیمان شکن	پەیمان شکینی
		بەلّین شکینی
defence	مکانیزم دفاعی	مکانیزمی بەرگری
mechanism	سازوکار دفاع	رئ و شوینی بەرگری
definable	قابل تعریف	قابیلی پیناسەکردن
	قابل توصیف	قابیلی ویناکردن

		قابیلی وه‌سف کردن
	دیار	معین
definite	مشخص	ناشکرا
	محدود	به‌رچاو
	قطعی	سنووردار
		به‌رته‌سک
		برپاره
		حه‌تمی
		نه‌گۆپ
	تتنزل قیمتها	دابە‌زینی نرخه‌کان
	کاهش قیمتها	هاتنه‌خواره‌وه‌ی
		نرخه‌کان
		دابە‌زینی نرخه‌کان
deflation	غیرانسانی	نامرۆقانه
		نائینسانی
dehumanization	خدا ساختن.	به‌خواکردن
	خدا انگاری.	به‌خوازنین
	به‌مقام خدایی	خوا ساز کردن
	رساندن.	به‌پله‌ی خواگه‌یاندن
		(ی مروّف)
deify	واکنش تأخیرشده	په‌رچه‌کرداری وه‌دره‌نگ
		که‌وتوو.
		هه‌لۆیستی دره‌نگ کات.
deletion	حذف	سپینه‌وه
		پاک کردنه‌وه
		لابردن

		لەناو بردن
	عمدی	ئەنقەست
deliberate	ارادی	خۆ و یست
		خۆکرد
		ئیرادی
	هزیان	قسەپە پاندن
delirium		راواندن (و پینە)
	تقاضا	داخواز
demand	خواست	داواکاری
	طلب	داواکردن
	درخواست	ویستن
	مادە زدایی	مادە سپینەوہ
dematerialization		لابردنی مادە
	جنون جوانی	شیخی گەنجی
dementia praecox	جنون پیش رس	شیخی قۆناغی لاویتی
	جنون زودرس	شیخ بوونی ناوادی
	بی ارچی	بی نرخ
demerit		بی بایەخی
		بی ئەرزشی
	مردم سالاری	دیموکراسی.
democracy	حکومت مردم	خەلک سالاری.
	حکومت عامە	دەسەلاتی خەلک.
	حکومت مردم بر مردم	حکومەتی خەلک.
		حکومەتی خەلکی
		رەمەکی

		حکومه تی خه لک له سه ر خه لک.
demonstrable	قابل اثبات	قابیلی سه لماندن
	برهانی	دیکۆمیتتی
	آشکارا	به به لگه
	مبرهن	ناشکرا
		به رچاو
		روون
		دیار
demythologization	اسطوره زدایی	ئۆستووره سپینه وه
		ئه فسانه سپینه وه
denial	نفی	ره تکرده نه وه
	انکار	مل نه دان
		قبوول نه کردن
density	انبوهی	ئاپوره
	غلظت	چرپیتی
	تراکم	چربوون
	فشردگی	خهستی
		تیک چرژاوی
		گوشراوی
denying	سلبی	سلبی
	منفی	نه ریتی
	ناقض	نیگه تیف
	سالب	پووچه ل کهره وه
		ره ت کهره وه
departmentalization	تقسیم وظایف	دابیه شکردنی ئه رکه کان

n	دابه شکردنی کارەکان	
depersonalization	کەسایەتی سەپنەو	تشخّص زدایی
	دابه شکردنی کەسایەتی	تجزیە شخصیت
	تواندەنەو	تغییر وجود
	گۆڕینی کەسایەتی	خلع شخصیت
	کەسایەتی لای سەندەو	
depletion	کەمکردنی سەرچاوەکان.	کاهش منابع
	کەمبوونەو	استهلاک منابع
	سەرچاوەکان	تحلیل منابع طبیعی
	لەناوچوونی وردە وردە	
	سەرچاوەکان.	
	تیاچوونی سەرچاوە	
	سرووشتییەکان.	
deposit	پارە بە ئەمانەت دانراو.	سپرده
	پارە لە بانکدا پاشەکەت	وديعه
	کراو.	
	ئەمانەت.	
	پارە بە ئەمانەت.	
depression	خەمۆکی	افسردگی
	کەسادێ ئابووری	کساد اقتصادی
	قەیران	بحران
	دابه زینی ئاستی ئابووری	تنزل اقتصادی
	خەمباری	غمگینی
	دل تەنگی	دلتنگی
	راوەستان	رکود (اقتصادی)
	راوەستان (ی ئابووری)	

deprivation	محرومیت	بی به شی
	فقر	نه داری
		هه ژاری
		ده سکورتی
depth	قعر	قوولایی
	عمق	
	ژرفا	
descent	تبار	ره گهز
	نژاد	ره ته وه
		ریچکه له
		ره چه له ک
describ(to)	وصف کردن	وینا کردن
	توصیف کردن	وه سف کردن
	تشریح	روونکردنه وه
		شی کردنه وه
desensitization	احساس زدایی	هه ست سپینه وه
desideratum	مطلوب	دلخواز
		له بار
		گونجاو
design	طرح	گه لاله
	مقصود	پلان
	نظم	مه به ست
	غایت	نه زم
	طراحی کردن	ثامانچ
		گه لاله کردن

		گەڵالە پیژی
	عاقڵانە	
designed	مدبّرانە	
	کارکردنی بەبیر و ئاوەز	
	ئاوەز مەندانە	
	بە ئاوەزانە	
desire	آرزو	هیاوایەت
	شوق	ئارەزوو
	میل	حەز
	رغبەت	مەیل
	خواست	رەغبەت
	هوس	ویست
		ئیشتیا
desocialised	غیراجتماعی شەدە	نامۆ مەلایەتی کراو
		بە ناکوۆ مەلایەتی بوو
despotism	استبداد	ملھۆپی
	حکومت استبدادی	دیکتاتۆرییەت
		حکوومەتی دیکتاتۆری
		چە و ساندنە وە
destiny	سەرنوشت	چارە نووس
	تقدیر	قەدەر
		بەخت و هات
destruction	فساد	گەندەلی
	ویران سازی	ویرانکاری
	تخریب	کاوی کاری
	ویرانگری	رووخاندن
		تیکدان

destructive power	نیروی مخرب	هیزی رووخینه ر
		هیزی تیکده ر
detail	جزء	بهش
		پاژ
		لق
determinism	جبرگرایی	جه برخوازی
	علت گرایی	هؤکارخوازی
	جبرعلمی	جه بری زانستی
deterrent	بازدارنده	ریگر
	دافع	له مپهر
		کۆسپ
		ته گهره
		به رگر
developed	پیش رفته	پیشکه وتوو
	گوالیده	پیشقه چوو
developed country	کشور پیش رفته	ولاتی پیشکه وتوو
	کشور توسعه یافته	ولاتی پهره سه ندوو
	کشور گوالیده	
development	پیشرفت	پیشکه وتن
	گسترش	پهره سه ندن
	تکامل	گه شه سه ندن
	بالندگی	کامل بوون
	ارتقاء	گه شه ونه شه کردن
		گه یشتن به پله ی سه روترو
developmental	روانشناسی رشد	ره وانناسی گه شه کردن

psychology	پسیکۆلۆژی گه وره بوون	
development	بووجه ئاوه دان کردنه وه	بودجه عمرانی
budget	بووجهی بنیاتنانه وه	
deviation	لادان	کجروی
	به پێگهی چه وتدا رۆیشتن	انحراف
	چه وتپه وی	
	چه وتکاری	
diachronic	ناوزه مانی	در زمانی
	ناوزه مه نی	
diachronic linguistics	زمانناسی ناوزه مه نی	زبان شناسی در زمانی
diagnosis	ناسینی مه سه له	شناخت مسأله
	ناسینی کێشه	شناخت
	ناسین	تشخیص
	دهس نیشان کردن	
	مه عریفه	
dialect	زاراوه	لهجه
	بن له هجه	گویش
	بن زاراوه	
	دیالێکت	
dialect geography	جوغرافیای زاراوه یی	جغرافیای گویشی
	جوغرافیای دیالێکت	
dialectic	ده مه ته قی	جدل
	دیالۆگ	مناظره
	وت و وێژ	مباحثه

	گفتوگۆ	
	قسه‌وباس کردن	
dialectical method	روش دیالکتیک	میتۆدی دیالکتیکی
	روش جدلی	
dialectical move- ment	عقل گراییی دیالکتیکی	عه‌قل‌خوازی دیالکتیکی
dialectic conception	مفهوم جدلی	چه‌مکی دیالکتیک
dialectic of pure reason	جدل عقل محض	دیالکتیکی عه‌قلی ره‌ها
dialectology	گویش شناسی	زاراهه‌ناسی
		دیالیکت ناسی
dialogue	همپرسه	دیالۆگ
	مفوضه	گفتوگۆ
	گفت و شنود	وت و ویژ
	گفتگو	هه‌قپه‌یشین
dichotomy	دو بخشی	دووبه‌شی
	دوگانگی	دوالیزم
	دوپارچگی	دوو پاژی
	دو شاخگی	دوو فاقی
	تقسیمبندی	دوولقی
	دو بعدی	دووره‌هه‌ندی
		پۆلین کردن
		پۆلین کردن

dictate	فرمان	فەرمان
	فرموده	ئەر
		ئەمرپیکردن
dictator	خودکامه	ئەمر بەسەراکردن
	مستبد	دیکتاتور
	دیکتاتور	ملھۆپ
dictatorship	دیکتاتوری	چەوسینەر
	حکومت مطلقه	دیکتاتۆری
	یکه تازی	حکوومهتی دیکتاتۆری
diction	خودکامگی	تاکرەوی
	طرزبیان	ملھۆپیتی
		جۆری دەربرپین
didactic	آموزشی	شیوہی دیربرپین
	تعلیمی	فیرکاری
	آموزشگر	فیرکار
difference	نایکسانی	راھینەر
	اختلاف	ناہەکسانی
	ناہمانندی	ناہەراہەری
diffusion	فرق	جیاوازی
	پخش	ناویکچوویی
	شیوع	فەر ق کردن
	نشر	بلاوکردنەوہ
		بلاوہ کردن
		وہ شانندن
		گشگیری

	انتشار	
diffusion of information	نشر اطلاعات	بلاوکردنه وهی زانیاری
digital	کمی	چه ندی
	رقمی	چه ندایه تی
		ژماره یی
		دیجیتال
dignity	حرمت	ریژ
	کرامت	حورمه ت
	هیبت	که رامت
	وقار	شکو
		مه تانه ت
		گه وره یی
		له سه رخوویی
dimension	گستره	پانتایی
	بعد	قه له مپه و
		به ستین
		بوار
		ره هه ند
		بوعد
diminishing	بازده نزولی	به ره مه می رووله که مبوون
	بازده کاهنده	که مبوونه وهی به ره مه
diplomacy	سیاستمداری	سیاسه تمه داری
	دیپلوماسی	سیاسی کاری
		کاری سیاسی

		دیلۆماسی
direct	مباشر	راسته وخۆ
	مستقیم	بی واسیته
	بی واسطه	راسته وراست
		راسته وپۆ
directedness	گرایش	داگه پان
		خوان
		خواستن
		مهیل
directed observation	مشاهده مستقیم	بینینی راسته وخۆ
		دیتنی راسته وخۆ
directing	هدایت	به پۆه بردن
	فرماندهی	رئیه رایتی
	رهبری	فرماندهیی
directive counseling	مشاوره مستقیم	راویژکردنی راسته وخۆ
director	مدیر	به پۆه بهر
		راپه پینه
		هه لسووپینه
directory	هیئت مدیره	لیژنه ی به پۆه بهران
		ستافی به پۆه بهران
direct perception	ادراک مستقیم	تئ گه یشتنی راسته وخۆ
		فام کردنی راسته وخۆ
		دهرک کردنی راسته وخۆ

direct tax	مالیات مستقیم	باجی راسته‌وخۆ
disapprobation	ناپسند عدم تأیید	ناپه‌وا نادرووست دان پیدانه‌نان نه‌سه‌لماندن په‌سه‌ند نه‌کردن
disarmament	خلع سلاح	چه‌ک کردن چه‌ک دامالین
disbelief	عدم اعتقاد	ناپاوه‌پی باوه‌پیی نه‌بوون بی باوه‌پی
discharge	تخلیه	خالی کردن به‌تال کردن رشته‌نه‌ده‌ره‌وه
disciplinarinism	انضباط‌گرایی	دسیپلین‌خوازی نه‌زم خوازی به‌نه‌زم کرکردن
discontinuity	ناپیوستگی عدم استمرار انفصال گسستگی منقطع	پچران پچرپچرپیتی نابه‌رده‌وامی دابران پسان جیا‌بو‌نه‌وه
discourse	نطق محاوره	وته‌بیژی لیدوان

	گفتار	ئاخافتن
	سخن	وته
		قسە
		گوتار
discovery	اكتشاف	دۆزینەوہ
		کەشف کردن
discrete	متغیّر گسسته	بگۆپی نابەردەوام
		بگۆپی پچراو
		بگۆپی پچرپچر
discursive under- standing	فاهمەئەستدلالی	تئ گەیشتنی ئیستدلالی
	درک استدلالی	دەرک کردنی ئیستدلالی
discussion	مذاکرە	گفتوگو
	بحث	وتووێژ
disdain	خوارشماری	بەهیندوہ رەنەگرتن
		بەسووک لەقەلەم دان
		بەکەم گرتن
		بەکەم زانین
disequilibrium	عدم تعادل	ناهاوسەنگی
	بی تعادلی	هاوسەنگ نەبوون
disguised	پنهان	شاراوہ
	مخفی	نہینى
		نادیار
		ون
		نابەرچاو
disguised unem-	بیکاری پنهان	بیکاری شاراوہ

ployment	بیکاری نامرئی	بیکاری نادیار
	بیکاری مخفی	بیکاری نابهرچاو
disgust	انزجار	بیزاری
		نه فرهت
		رق لئ بوون
		بیزلئ بوون
disingenuous	مزورانه	ریاکارانه
	حیله آمیز	فریودهرانه
		فیلپازانه
dislocation	نابسامانی	بی سه روبه ری
		بشیوی
		شله ژاویتی
		نارپیک و پیکی
disorderly	بی انتظامی	بی نه زمی
	نابسامان	بی سه روبه ری
	نامنتظم	نارپیک و پیکی
disorganized thinking	تفکر سازمان نیافته	بیرکردنه وهی
		ناسیستماتیک.
		بیرکردنه وهی نارپیکخراو.
		بیرکردنه وهی بی
		سه روبه ر.
dispensator	مجری	راپه رپنه ر
		هه لسوورپنه ر
		پیشکەش کار
		به رپوه به ر

displeasure	رنجش	ئازار
	ناخووشی	ئازاردیتن
	ناخرسندی	ناساگی
	ناخشنودی	نەخۆشی
disposition		ناپەزایەتی
		ناپازنی بوون
	تمایل	هەز
	آمادگی	مەیل
	استعداد	رەغبەت
		ئامادەیی
		بەهرە
dissociation		توانایی
		لێهاتوویی
	ازهم پاشیدگی	هەڵوێشەوانە
	گسستگی روانی	لێک پچرانی
	گسستگی	پچرانی
	دورافتادن	پچرانی رۆحی
	تجزیە شخصیت	دووڕکەوتنە
	تجزیه	دابەش بوونی کەسایەتی
		توانەوی کەسایەتی
		بەش بەش بوون
distinct	مشخص	دیاری
	متمایز	دەس نیشانکراو
	جدا	ئاشکرا
	مجزاً	جیاوازی
		جیا

	ویژه	تایبه تی
	کج	لار
distored		خوار
		که ژ
		گیر
		لاروگیر
distress	افسردگی	خه مۆکی
	پریشانی	په رۆشی
		په ریشانی
		دلساردی
		په شیوی
distribution of in- come	توزیع درآمد	دابه شکردنی داهات
distribution wealth	توزیع سامان	دابه شکردنی سامان
distributive	عدالت توزیعی	دابه شکردنی
		دادپه روه رانه
		دادپه روه ریتی دابه ش
		کردن
district	ناحیه	ناوچه
	منطقه	مه لیه ند
	برزن	ده قهر
		گه په ک
		کۆلان
distrust	بی اعتمادی	بی متمانه بی
		متمانه نه کردن

disturbance	اغتشاش	بېشىۋى
	آشفته	شلەۋاۋىتى
	اختلال	تېكچوون
		توۋچيان
disutility		شىۋان
	عدم فايده	بى كەلكى
	نامطلوبىت	نالەبارى
	بى فايده	نادلخوۋى
diverse		بى فايده
		بى سوۋدى
	متعدد	جۆراۋجۆر
	چند	زۆر
diversification	اين نه آن	چەند
	ديگرسان	ئەۋىتر
		ئەۋىدى
		ئەم نه ئەۋ
diversity	تنوع توليد	فرە چەشنى بەرھەمھېنان
	متنوع کردن	بەرھەمھېنانى فرە چەشنى
	تکثیر	فرە چەشنى كۆرۈن
	اين نه آنى	فرە چەشنى
	گوناگونى	زىادى
	اختلاف	زىادىۋون
		فراۋانى
		ئەم نه ئەۋى
		جۆراۋجۆرى
		جىۋاۋى

divine	الاهی	ئیلاهی
	ربوبی	ئاسمانی
	آسمانی	خوایی
	لاهوئی	
division	تقسیم	دابەشکردن
	بخش شدن	بهش بهش بوون
		کهرت بوون
division labo(u)r	تقسیم کار	دابەشکردنی کار
doctrinaire	صاحب آموزه	تیۆرسیه ن
	نظریه پرداز	تیۆری ساز
		خاوه ن بیروپا
		خاوه ن دۆکترهین
doctrinal	مربوط به اصول دین	پیوه ن دیدار به پره نسیبه کا
	عقیدتی	نی ئاینه وه.
		پیوه ن دیدار به باوه ره وه.
		باوه ری.
doctrinal symbol	سمبل اعتقادی	سه مبولی باوه ری
doctrina sacra	عقاید مقدسه	باوه ره پیرۆزه کان
		باوه ره گه لی پیرۆز
doctrine	نظریه	تیۆری
	تعلیم	فیڕکردن
	آموزه	فیڕکاری
	عقیده	تیۆز
		باوه ری
		دۆکترهین

document	سند	بەلگە دۆکیۆمێنت
dogma	اصل جزمی خشک اندیشی اعتقاد جزم اندیشی	پره‌نسیبی جەزمی کەللە وشکی کەللە پره‌قی وشک بیر بیرووشکی باوەڕ دۆگما
dogmatic	خشک اندیشی آمرانه جزمی	بیرووشک وشک بیر کەللە بۆش جەزمی دۆگماتیک
dole income	درآمد زمان بیکاری	داهاتی زەمانی بیکاری داهاتی کاتی بیکاری
domain	حوزە قلمرو محیط	بوار قەڵەمپەرە بەستین
domestic economy	اقتصاد محلی اقتصاد داخلی	ئابووری ناوچه‌یی ئابووری ناوخۆیی
domestic product	تولید داخلی محصول داخلی	بەرەهە مه‌ینانی ناوخۆیی بەرەهە می ناوخۆیی
domestic system	نظام خانوادگی	سیستمی خێزانی

		سیستمی بنه ماله یی
	استیلا	زال بوون
dominance		داگیرکردن
		خستنه ژیرپرکیف
		دهسه لات به دهسته وه
		گرتن
	سلسله مراتب تسلط.	زنجیره پله وپایه یی
dominance hierar- chy	سلسله مراتب	دهسه لات.
	فرمانروایی.	زنجیره پله وپایه یی
		فرمانرپه وایی.
	گمان	گومان
doubt	شک	شک
	مردد	گومانکردن
		دوودل
		درپدوونگ
	طرح	گه لاله
draft	نقشه	به برنامه
		پلان
		نه قشه
	کار اجباری	کاری زوره ملانه
draft of labo(u)r		
	نمایش	دراما
drama	محاكاه	نواندن
		نمایش کردن
		نمایش دان
	نمایش پرداز	دراماتیسٲ
dramatist		

		ئەكتەر
	ترس	ترس
dread	دلهره	دل‌پاوکی
	هراس	
	خواب	خەو
dream	رؤیا	خەون
		خەیاڵ
dreaming	خواب دیدن	خەو بینین
	سائقه	هاندەر
drive	انگیزە حیوانی	پال‌پیوه نەر
	سوق	مەیلی حەییوانی
		ئاژەل سیفەتی
		پال‌پیوه نان
		هان دان
drawsiness	خواب آلودگی	خەوالوویی
		چاوله‌خەوی
		وەرمالۆسی
drug addiction	اعتیاد بە موادمخدر	عادەت کردن بە شتیک.
		گـیرۆدە بـوون
		بەمادەسپکەرەکانەو.
	تثنیه	دوانی
dual	دوتایی	دوویی
	دو وجهی	دانەیی
	دوگان	دوالیزم
		دوورەهەندی

		دوولایه نی
dualism	دوگرایی	دوالیزم
	دو بنی	دوانی
	ثنویت	دویی
	دوگانگی	دوولایه نی
		دووره هندی
dual personality	شخصیت دوگانه	که سایه تی دوالیزم
		که سایه تی دووره هندی
dull	کودن	گیژ
		نه فام
		نه زان
		ئه حمه ق
		گه وج
dummy	فعالیت ساختگی	چالاکي ده سکرد
		چالاکي خو کرد
dummy variable	متغیر ساختگی	بگۆپی ده سکرد
duration	مده	دریژ ده کیشان
	استمرار	به رده وام بوون
	دیرند	دریژ خایه نی
	دوام	
	پایندگی	
duty	تعهد	به لّین دان
	وظیفه	ئارک
	تکلیف	ئه رکي سه رشان

dwelling unit	واحد مسكونى	خانوار
dynamic	پويا	خانوار به ره
	پوينده	بزور
	متحرك	چالاك
	بالان	جولور
	توانمند	ديناميك
		توانا
		كارامه
		به توانا
dynamic	مقوله هاى پويا	وته زا بزور هكان
		وته زا ديناميك هكان
dynasty	دودمان	خيل
	نژاد	عه شيره
		تايفه
		ره گه ز
dynasty industrial	دودمان صنعتى	خيل پيشه سازى
		تايفه پيشه سازى
		خانه دانى پيشه سازى

E

Eanrly maturity

بالقبوونی پیش وهخت بلوغ زودرس
زووبالقی بوون

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ecologi	بوم شناسی	ژینگه ناسی
	شناخت محیط زیست	ناسینی ژینگه
	محیط زیست	
economic	اقتصادی	ئابووری
economic account- ing	فعالیت اقتصادی	چالاکی ئابووری
economic	معتقدات اقتصادی	باوه پره ئابوورییه کان
economic crisis	بحران اقتصادی	قهیرانی ئابووری
	کساد اقتصادی	دابه زینی ئاستی
	توسعه اقتصادی	ئابووری
	گسترش اقتصادی	پهره سه ندنی ئابووری
		گه شه کردنی ئابووری
		پیشکوهتنی ئابووری
economic fluctua- tion	نوسان اقتصادی	هه لکشان وداکشانی ئابووری.
		به رزونه وی بوونی
		ئاستی ئابووری.
economic in- frostructure	زیربنای اقتصادی	ژیرخانی ئابووری
		بناغه ی ئابووری
		بنچینه ی ئابووری
economic man	انسان اقتصادی	ئینسانی ئابووری
		مروقی ئابووری
economic of w lfar	اقتصاد رفاه	ئابووری ریفاه
		ئابووری

		خۇشگۈزەرانى
economic prosperity	رونق اقتصادى	برەۋى ئابوورى گەشەكۈردنى ئابوورى رەۋنەقى ئابوورى
economic recession	ركوداقتصادى	راۋەستانى ئابوورى ۋەستانى ئابوورى
economic reconstruction	نوسان اقتصادى	پەرەنەسەندى ئابوورى هەلەكەشان ۋداكەشانى ئابوورى.
		بەرزۋنەۋى بوۋنى ئاستى ئابوورى.
economics	علم اقتصاد اقتصادشەناسى دانش اقتصاد	زانستى ئابوورى ئابوورى ناسى مەعرىفەى ئابوورى
economic self-sufficiency	خودكفايى اقتصادى	خۇ بەرپۋەبەردى ئابوورى خۇگرتنى ئابوورى بى نىيازى ئابوورى خۇبژىۋى ئابوورى خۇ ژى بوۋنى ئابوورى
economism	اقتصادگرایی اقتصادپرستى	ئابوورى خۋانى ئابوورى پەرسى
economy	اقتصاد	ئابوورى
ecosytem	زیست بوم	ژینگە شۋىنى ژیان

editing	ویرایش	هه له چنی هه له سپینه وه پیاچوونه وه
education	آموزش و پرورش	فیئرکردن و بارهینان
	تربیت	پهروه رده و راهینان
	تحصیلات	خویندن
educational institu- tions	مؤسسات آموزشی	بنکه فیئرکارییه کان ریکخراوه فیئرکارییه کان دامه زراوه فیئرکارییه کان
educationalist	آموزش گر	فیئرکار راهینه ر
effect	پدیده	دیارده
	حالت	حاله ت
	نتیجه	چۆنیه تی
	هثر	دهره نجام
	معمول	ئاکام باو
		ئاسایی
effective	مؤثر	کاریگر
	کارا	کارتیکه ر کارا
		شوین دانهر
effective reaction	واکنش عاطفی	په رچه کرداری عاتیفی هه لویستی عاتیفی په رچه کرداری

		سۆزنامیز
	ژن ئاسا	ژن ئاسا
affminacy	ژن سانی	وہ کوو ژن
		ژنانہ
	یہ کسانی خوازی	یہ کسانی خوازی
egalitarianism	مساوات طلبی	بہ را بہری خوازی
	تساوی طلبی	
	خویشتن	خود
ego		خۆ
	ضمیر	نہ فس
	خود	زات
	نفس	
	نہاد	
	خود محوری	خود تہ و ہر
egocentric	خودمداری	خود تہ و ہری
	تفسیر	راقہ کردن
elaboration	پرکاری روانی	راقہ کاری
		لیکدانہ وہ
		پرکاری رۆحی
	خیزش	راپہ پین
elan		ہہستان
		لہ پرہہ ستانہ وہ
	تحلیل قوا	توانہ وہی ہیزہ کان
elanguescence		تیا چوونی ہیزی
		جہستہ یی
		بیّ ہیز بوونی جہستہ یی

element	عنصر	توخم
	رکن	ماک
	عضو	ئه‌ندام
	بنیاد	بناغه
		بنچینه
		بونیات
elementary	مقدماتی	سه‌ره‌تایی
	ابتدایی	به‌رای
		پیشه‌کی
elements of theology	اصول الاهیات	پره‌نسیبه‌کانی
		خواناسی
		پره‌نسیبه‌کانی تیۆلۆژی
eliciting	فراخوان	بانگه‌واز
		بانگ کردن
		ئاگاداری
elination	حذف	سڕینه‌وه
	محو	لا‌بردن
		تواندنه‌وه
elite(s)	زبده	لێهاتوو
	نخبه	لێوه‌شاهه
	برگزیده	نوخبه
	شاینده	ده‌سته‌بژێر
		کارامه
elitism	نخبه‌گرایی	نوخبه‌خوازی
		ده‌سته‌بژێر خوازی

emancipation	رەھائىش رەھائى	رەزگارى رەزگار بوون دەرباز بوون
embryo	جىنىن	كۆرپە پىز پىزە تۇل
embryo human	جىنىن آدمى	كۆرپە مەرقۇف كۆرپە ئادەمىزاد
embryology	جىنىن شىناسى	كۆرپە ناسى پىزە ناسى تۇل ناسى
emigration	مەسافىرت بە خارچ كۆچ مەھاجىرت برون - كۆچى	كۆچ كۆرۈن بۆھەندەران كۆچ كۆچ بۆدەرەوھ دەر - كۆچى
emotion	عائىفە ھىجان شور	عائىفە سۆز تاسە رەھىم بەزەبى
emotional response	پاسخ عائىفە پاسخ ھىجانى	وھلامدانەوھى عائىفە بەرسقى عائىفە

empathy	همدلی	هاودلی
	هم احساسی	هاو بیروپایی
	هم حسی	هاو فکری
		هاو خه می
empathic insight	بینش عاطفی	تیزوانینی عاتیفی
		روانگهی عاتیفی
empirical	اختیاری	ئیختیاری
	تجربی	ئه زمونی
		ته جروبی
empirical data	داده های تجربی	زانیاریه ته جروبییه کان
		داتا ئه زمونییه کان
empirical probability	احتمال تجربی	ئه گهری ته جروبی
employer	کارفرما	خاوه ن کار
	صاحب کار	خاوه ن فرمان
emptiness	خالی	به تال
	پوچی	خالی
	تهی وارگی	پوچی
	تهی	به تالیتی
	میان تهی	پووک
		پووت
empty concept	مفهوم تهی	چه مکی به تال
		چه مکی پووت
		چه مکی بی واتا
enclosure	قوم محوری	خیل ته وهری
		نه ته وه ته وهری

encounter	مواجهه	گەل تەوهرى
		رووبەرووبوون
end	غايت هدف نتيجه فرجام	چاوپىكه وتن
		ديدار
		ئامانچ
		ئارمانچ
		مەبەست
endogamous	درون همسرى زناشويى خويشاوندى	دەرەنجام
		ئاكام
		ناوھاوسەرى
		خزم ھاوسەرى
		ھاوسەرگرتنى خزم
energy	انرژی نيرو ورزه كارمايه	ژن و مێردايه تى
		خزمايه تى
		وزە
		هېز
		ورە
enlightened	روشن ضمير منورالفكر روشنگر روشنفكر	توانا
		رووناكبير
		رۆشنبیر
enlightenment	روشنگرى روشنفكرى	روشنگەرى
		روونكارى
		رۆشنبیری

	بزاڤی فکری	نهضت فکری
	راچله کانی فکری	بیداری فکری
	نوئ بوونه وهی فکری	تجدد افکار
	تازه گهری فکری	
	لیکۆلینه وه	پژوهش
enquirer(to)	تویژینه وه	
	پشکنین	
	پهيجۆری	
	تویژه ره وه	جوینده
enquirer	لیکۆلیار	پژوهشگر
	پهيجۆر	
	تویژیار	
	کپین و فروشتن	داد و ستد
enterprise	مامه له کردن	مؤسسه اقتصادی
	دامه زراوی ئابووری	شرکت
	کۆمپانی	واحد تولیدی
	یه که ی به ره مهینان	مؤسسه بازرگانی
	کارگه ی به ره مهینان	
	بنکه ی بازرگانی	
	ژینگه	محیط
environment	ده و روبه ر	محیط زیست
	شوینی ژیان	دوروبر
	ژیانگه	زیست بوم
	هۆکاره ژینگه ییه کان	عوامل محیطی
environmental factor		

eoic	حماسه (نوع ادبى)	حه ماسه ت ئازايه تى حه ماسه (ئانرىكى ئەدەبى)
epigram	هجو	به دگوىى به د ويژى به د زمانى زمان پيسى
epilepsy	صرع	سهرئيشه دانه سهر سهرژان
epiphany	ظهور تجلّى	دهر كه وتن سهره ه لّدان ديار كه وتن
episteme	دانش شناخت شناخت شناسى ارزش شناسى نظريه معرفت فلسفه علم	زانست مه عريفه ناسين مه عريفه ناسى به هاناسى ئەرزىش ناسى تيؤرى مه عريفه فەلسەفەى زانست
epoch	عصر دوران	چاخ سهرده م روژگار چه رخ

equality	همچندی	یه کسانی
	برابری	به رابه ری
	تساوی	هاوته رازی
		وهک یه کی
equilibrium	تراز مندی	هاوسه نگی
	تعادل	هاوته رازی
	موازنه	
	توازن	
era	عهد	سه رده م
	دوران	چاخ
	عصر	چه رخ
ergo sum	فکر میکنم پس هستم	بیرده که مه وه، که واته
		هم
Eros	نفس	نه فس
	نیروی زندگانی	خود
	لذت جنسی	هیژی ژیان
		وزهی ژیان به خش
		ئیرۆس
		چیژی سیکیسی
		له زه تی سیکیسی
error	فساد	گه نده لی
	خطا	خراپ بوون
	اشتبه	هه له
	لغزش	به هه له داچوون

essay paper	مقالە نووسی	وتارنووسی
essence	ماھییەت	چییەتی
	گوھر	کرۆک
	جوھر	زات
	ذات	جەوھەر
establishment	کارگاہ	کارگە
	مؤسسە	شوینی کارکردن
		دامەزراوە
		بنکە
estimation	تخمین	مەزەندە
	براورد	مەزەندەکردن
estrangement	بیگانگی	نامۆبوون
	بیگانه گشتگی	بەخۆنامۆبوون
eternal	جاویدان	هەرمان
	قدیم	هەتایی
	ابدی	هەمیشەیی
	جاوید	هەتاهەتایی
	ازلی	
eternal truths	حقایق ابدی	حەقیقەتە هەتاییەکان
		راستیە هەتاییەکان
ethic	اخلاق	ئاکار
	اخلاقی	ئاکاری
ethnic group	گروھ نژادی	گرووپی رەگەزی

ethnic minorities	اقلیت‌های نژادی	که‌مینه ره‌گه‌زییه‌کان
ethnology	قوم شناسی انسان شناسی نژادشناسی	نه‌ته‌وه‌ناسی گه‌ل ناسی مرۆڤ ناسی ره‌گه‌زناسی ره‌چه‌له‌ک ناسی
ethology	مطالعه‌رفتار رفتارشناسی	خویندنه‌وه‌ی ره‌فتار ره‌فتارناسی
etiology	علت شناسی سبب شناسی	هۆکارناسی هۆناسی
etymology	ریشه‌لغت شناسی	ئه‌تمۆلۆژی وشه‌ناسی بنچینه‌ی وشه‌ناسی
eudaemonia	سعادت خوشبختی	به‌خته‌وه‌ری به‌ختیاری کامرانی
eugenics	به‌سازی نژاد اصلاح نژاد به‌بود نژاد	چاکسازی ره‌گه‌ز
evaluation	ارزشیابی ارزیابی سنجش	هه‌له‌نگاندن به‌راوردکردن
event	حادثه واقعه	رووداو کاره‌سات

	پیش ھات	رویداد
	بەرھۆکار	پیشامد
		برآمد
		معلول
evident	ئاشکرا	آشکار
	دیار	بدیھى
	بەرچاۋ	
	حاشاھەلنەگر	
evolution	کاملېۋون	تکامل
	گۆپان	تحول
	گۆپانکاری	دگرگونی
	وەرگۆپان	تکامل تدریجی
	ورده ورده کاملېۋون	
	کاملېۋونی ھیدی ھیدی	
except	زیادە	افزونه
	زیادی	مازاد
	زیادله پېویست	
except profit	زیادە قازانچ	سودافزونه
	زیاترقازانچ کردن	اضافه منفعت
exchang	گۆپینه ۋە	مبادلە
	ئالوگۆپکردن	مبادلە پۆل
	ئالوگۆپکردنی پارە	
	پارە گۆپینه ۋە	
exchang deprecia- tion	کەمبونە ۋە ی پارە	کاهش پۆل
	دابەزینی بایەخی پارە	تنزل ارزش پۆل

	کەمبۆنەوێ ئەرزشی	کاهش ارزش پول
	پارە	
excise tax	باجی ناپاراستە و خۆ	مالیات غیرمستقیم
exegesis	راڤە	تفسیر
	راڤەکردن	
	لێکدانەوێ	
exemplar	نمۆنە	اسوہ
exhaustion	دارزین	فرسودگی
	پتوورکان	فناء
	نابوودی	خستگی
	تیاچوون	
	لەناوچوون	
	ماندووێتی	
	ھیلاکی	
exhibitionism	خۆنواندن	خودنمایی
	شانازی بەخۆکردن	تن نمایی
	جەستە نواندن	تظاهر
	خۆدەرختن	
	خۆنواندنی فیلبازانە	
exhortation	ئامۆژیاری	نصیحت
	مۆچياری	اندرز
	ئامۆژگاری	تلقین
existence	بوون	بود
	هه‌بوون	وجود
	شوناس	

	هستی	
	هوئیت	
existential	وجودی	بوونایه‌تی
	فلسفه وجودی	فله‌لسه‌فه‌ی بوونایه‌تی
		فله‌لسه‌فه‌ی بوون
existentialism	وجودگرایی	بوون خوازی
	فلسفه وجودی	فله‌لسه‌فه‌ی بوونایه‌تی
	اصالت وجود	ره‌سه‌نایه‌تی بوون
exodus	مهاجرت اضطراری	کوچی ناواده
		کوچی ناوه‌خت
		کوچی ناچاری
exogamy	برون همسری	دهر هاوسه‌ری
	برون وصلتی	ژنی بیگانه خواستن
	بیگانه همسری	بیگانه هاوسه‌ری
expansion	شکوفایی	گه‌شه‌کردن
	توسعه	په‌ره‌سه‌ندن
	رونق	ره‌ونه‌ق
	بسط	په‌ره‌گرتن
	گسترش	به‌رفراوان بوون
experiment	تجربه	ئه‌زموون
	آزمایش	تاقیکاری
		تاقی کردنه‌وه
		ته‌جروبه
explaining	روشن سازی	روونکردنه‌وه

	تعریف	روونکاری
	تبیین	به‌یان کردن
	توضیح	شهرح کردن
		پیناسه کردن
exploit	بهره‌برداری کردن	که‌لک‌لێ وەرگرتن
	استثمار	چه‌وساندنه‌وه
	سوء‌استفاده	بیگاری پیکردن
		خراب‌که‌لک‌لێ
		وهرگرتن
export duties	عوارض صادرات	گومرگی هه‌نارده
export licence	پروانه‌صادرات	چه‌وازی هه‌نارده
		برپوانامه‌ی هه‌نارده
		مۆله‌تی هه‌نارده
external	بیرونی	ده‌ره‌کی
	خارجی	ده‌ره‌وه‌یی
	برونی	
external debt	بدهی خارجی	قه‌رزی ده‌ره‌کی
		قه‌رزی بیانی
external world	جهان واقعی	جیهانی راسته‌قینه
	جهان خارجی	جیهانی ده‌ره‌کی
extra-curricular	فوق برنامه	سه‌رووبه‌رنامه
		زیاده‌به‌رنامه
		به‌رنامه‌ی زیادی
extralanguage	برون زبان	ده‌رزمان
	فرازبان	سه‌رووزمان

	په رزمان	
extra-literary	فوق ادبى	سەرووئەدەبى
	فرا ادبى	په رئەدەبى
extramundane	فراجەهانى	سەرووجىهانى
	فرا دنيايى	په رجيهانى

F

fabric

ساختار
محصول

پیکهاته
به رهه م

	قوماش	پارچە
	تەنک	سبک بافت
face to face communication	پێوەندی رووبەروو	ارتباط رودرو
	پێوەندی چاوەچاو	ارتباط رویارو
	یەکتەر بینین	
facilitate(to)	ئاسان کردن	آسان کردن
	ئاسانکاری	آسان سازی
	کارئاسانی	تسهیل
	کارئاسانی بۆکردن	
fact	واقعیەت	واقعیت
	راستی	امرواقع
	حاشاھەلنەگر	مسلم
	راستەقینە	نکته
	خال	
	خالی گرینگ	
fact,brute	حەقیقەتی بێ گیان	حقیقت بی جان
faction	بال	جناح
	تاقم	حزب
	گروپ	گروه
	حیزب	
factor	هۆکار	عامل
	هۆ	علت
	سەبەب	دلیل
	فاکتۆر	

factor endowments	عوامل تولید	هۆکاره‌کانی به‌ره‌مه‌ینان هۆکانی به‌ره‌مه‌ینان
factorial analysis	تجزیه‌عوامل	داب‌ه‌ش کردنی هۆکاره‌کان لیکۆلینه‌وه‌ی هۆکاره‌کان
factory economy	اقتصادکارخانه‌ای	ئابووری کارخانه‌یی
factory production	تولیدکارخانه‌ای	به‌ره‌مه‌ینانی کارخانه‌یی به‌ره‌می کارخانه
factual	واقعی حقیقی	راسته‌قینه حه‌قیقی
factum	امرواقع	واقعییه‌ت ئه‌مری واقیع
factulty	توانش قوه	توانا هیز
	قوه‌ذهنی	توانای زه‌ینی توانای فکری
factulty of speech	قوه‌نطق	توانای په‌یقین توانای دوان توانای لیدوان
factulty of understanding	قوه‌فهم	توانای تی‌گه‌یشتن توانای فام کردن توانای ده‌رک کردن

faculty psychology	روانشناسی قوای ذهنی	دەر وونزانی توانای زەینی. ناسینی دەر وونزانانەیی توانا زەینییه کان.
faith	ایمان عقیدە باور	ئیمان باوەڕ بەڕا
faith animal	ایمان حیوانی	باوەڕی ئاژەلانی باوەڕی حەییوانی
fall	گناه آدم و حوا خطا	تاوانی ئادەم و حەوا هەڵە تاوان
false	خطا اشتباه دروغ	هەڵە کردن بەهەڵە داچوون درۆ مەکر
false-class-con- sciousness	آگاهی طبقاتی کاذب	وشیاری درۆیی چینیایەتی
false- consciousness	شعور کاذب وجدان کاذب آگاهی دروغین	وشیاری درۆیین ویژدانیدرویین ئاگایی ناپاستەقینە
family	خانواده فامیل	بنەمالە خزم خزم و کەس و کار

family counselor	مشاور خانواده	راویژکاری بنه ماله
family court	دادگاه خانواده	دادگای بنه ماله
family crisis	بحران خانواده	قهیرانی بنه ماله
family tree	شجره نامه شجره النسب	ره گه ز نامه شه جه ره نامه ره چه له ک نامه
fanatic	متعصب تعصب	ده مارگرژ ده مارگیر ده مارگرژی ده مارگیری
fancy	وهم پندار خیال	خه یال وه هم
fantasy	تخیل تخیلی خیالی وهم	خه یال کردن خه یالی خه یالاوی وه هم
fatalism	قدرگرایی تقدیرگرایی جبری گرایی اصالت جبر جبر	قه ده رخوازی چاره نووس خوازی جه بر خوازی ره سه نایه تی قه زاو قه ده ر جه بر

	قەدەر	
fate	چارە نووس	سەرنوشت
	قەزاو قەدەر	تقدیر
	قەدەر	
	بەخت و هات	
fatigue	ماندوو یەتی	خستگی
	هیلاکی	
fault	تاوان	گناه
	هەلە	اشتباه
	هەلە کردن	خطا
	سووچ	
fearful	ترساو	هراسان
	تۆقیو	
	ترس لی نیشتوو	
feature	تایبەتمەندی	خصیصه
	خەسلەت	ویژگی
facundity	بەپیتی.	بارداری
	پرسەمەری.	حاصلخیزی
	زەوی و زاری پـــــــر	
	بەرەگەت.	
federal	فیدرال	هەمبەستە
	یەکگرتوو	فدرال
federation of labo(u)r	ئەنجومەنی کرێکاری	اتحادیه کارگری
	سەندیکای کرێکاری	
	فیدراسیۆنی کرێکاری	

feeble-minded	کم هوش	که م هوش
	عقب مانده	که م زه‌ین
feel	احساس کردن	دواکه‌وتووی زه‌ینی
		هه‌ست کردن
		هه‌ست پی کردن
felicity	نیکبختی	به‌خته‌وه‌ری
	بهجت	کامه‌رانی
		به‌ختیاری
fellow-feeling	هم احساسی	هاوسۆزی
		هاوخه‌می
		هاودلی
felt difficulty	مشکل محسوس	کیشه‌ی هه‌ست پیکراو
		کیشه‌ی به‌ره‌ه‌ست
felt need	احتیاج محسوس	پیدا‌یستی هه‌ست
		پیکراو ئاتاجی
		به‌ره‌ه‌ست
		نیازی هه‌ست پیکراو
feminine	ماده	ما
	مؤنث	میوه‌نه
	زنانه	میینه
	مادین	مایه‌ن
		ماینه
		می
		ژنانه
feminism	جانب‌داری از حقوق زنان.	لایه‌نگری له‌مافی ژنان.
	اعتقاد به اصالت حقوق زن.	باوه‌په‌ندی به

		رەسەنایەتی مافی
		ژنان.
		باوەرمەندی بە مافی
		ژنان.
festival	جشنواره	فستیوال
		میهره جان
fetich=fetish	بتواره	بت ئاسا
		بتانه
		وەکوو بت
feish	بت	بت
	خرافات	بوت
		پەرستراوی دەسکرد
		خورافات
		پروپووچ
feus	جنین	کۆرپه
		پز
		پیزه
		تۆل
feud	مزرعه	مەزرا
		مەزره
		کێلگه
feudal	زمین دار	خاوهن زهوی
	مالک بزرگ	زهوی دار
		مولکدار
		فیوڤدال

feudal class	طبقهٔ زمین دار	چینی مولکدار
		چینی فیوډال
feudal government	حکومت فئودالی	حکومەتی فیوډالی
		حکومەتی مولکداری
feudal relations	روابط فئودالی	پیوەندییە فیوډالییەکان
feudal state	دولت فئودالی	دەولەتی فیوډالی
field	پهنه	پانتایی
	میدان	گۆرەپان
	شاخه	مەیدان
	زمینه	لق
	حوزه	بوار
field study	مطالعهٔ میدانی	خویندنه‌وه‌ی مه‌یدانی
filocentric family	خانوادهٔ فرزندمدار	بنه‌مائه‌ی منال‌سالار
		بنه‌مائه‌ی منال‌ته‌وه‌ر
filocentrism	فرزندمداری	منال‌سالاری
		منال‌ته‌وه‌ری
		منال‌سه‌روه‌ری
final	نهایی	کۆتایی
	غایی	فینال
		ته‌نجام
final end	غایت نهایی	دوائامانج
	غایت القصدی	ئامانجی کۆتایی
finance	مالیه	دارایی

	دارایی	سامان
		پوول و پاره
finance ministry	وزارت دارایی	وه زاره تی دارایی
finite-state grammar	دستور زبان گام به گام	ریژمانی پله به پله ریژمانی
		هه نگاوبه هه نگاو
firm	بنگاه تولیدی	کارگهی به ره مهینان
	مؤسسه	بنکهی به ره مهینان
		دامه زراوه
firmiss	ثبات	سه قامگیری
		سه قام
		سوبات
		پته وی
first	نخستینه	سهره تایی
	اول	سهره تا
	آغاز	ده سپیک
		به رای
		پیشه کی
		پیرست
fission	تکثیر	زیاد کردن
		فره کردن
fittest,survival of the	بقای انسب	مانه وهی ره چه لهک
		مانه وهی ره گهن
flight	فرار	هه لاتن

	گریز	ده‌رچوون
		راکردن
flop	سسستی	سسستی
	رخوت	لاوازی
		بئ‌هیزی جه‌سته‌یی
fluctuation	نوسان	جوولّه
	حرکت	جموجۆل
		به‌رزونه‌وی بوون
		هه‌لکشان و داکشان
fluid	سیال	گه‌پۆک
		جوولهر
		دایم جوولهر
folk	قوم	میلله‌ت
	قومی	قه‌وم
	مردم	خه‌لک
		خه‌لکی ره‌مه‌کی
folk art	هنر قومی	هونه‌ری قه‌ومی
		هونه‌ری خه‌لک
		هونه‌ری خه‌لکی
		ره‌مه‌کی
folk mind	اندیشه‌ قومی	بیرکردنه‌وه‌ی قه‌ومی
		ئه‌ندیشه‌ی خه‌لک
		ئه‌ندیشه‌ی خه‌لکی
		ره‌مه‌کی

folklore	ادىيات	ئەدەبىيات.
	فرهنگ مردمی	كەلتوورى خەللى.
	ادىيات تودە	ئەدەبىياتى كۆمەلانى
	ادىيات عاميانە	خەللى.
		ئەدەبىياتى خەللى
		رەمەكى.
		ئەدەبىياتى
		سەرزارەكى.
followism	دنبالە روى	بەدواداچوون
		پېرەوى كۆرۈن
		لاسايى كۆرۈنەو
food-gathering	گىداۋورى خوراك	كۆكۆرۈنەو خوراك
		خېر كۆرۈنەو
		خورادەمەنى
food-production	توليدخوراك	بەرھەمەنەنى
		خورادەمەنى
		بەرھەمەنەنى خوراك
footnote	پى نوشت	پەراۋىز
	پاورقى	ژىرنووس
force	نىرو	ھىز
	قدرت	توانا
	قوت	وزە
	زور	زور
		دەسلەت
forced	مهاجرت اجبارى	كۆچى ناچارى

migration	کوچ اجباری	کوچی زوره ملانه
forced saving	پس انداز اجباری	پاشه که وتی ناچاری پاشه که وتی زوره ملانه
forced of nature	نیروی طبیعی	هیزی سروشتی دهسه لاتی سروشتی
forecast	پیش نگری	پیشبینی
	پیشبینی	پیشروانی
foreign aids	کمکهای خارجی	یارمه تییه دوره کییه کان یارمه تییه بیانیه کان
foreign currency	ارز خارجی	پووله بیانی پاره ی بیانی دراو
foreign exchange	مبادله خارجی	ئالوگوژی بیانی ئالوگوژی دهره کی هه نارده وهاورده
foreign idiom	اصطلاحات خارجی	زاراهه بیانیه کان ئیدیومه بیانیه کان
foreign trade	تجارت خارجی	بازرگانی بیانی بازرگانی دهره کی
foreman	پیشگام	پیشره و جله ودار پیشه نگ سهرجه له سهرقافله

foreman class	طبقة پیشگامان	چىنى پىشپە و چىنى پىشەنگ
foresight	دورنگرى دوراندیشى فرايىنش	دووربىنى دوورپوانى دوورئەندیشى قوول پوانى
forgetting	فراموشى يادروى	فەراموشى لەبىربردنە وە لەبىرچوونە وە
form	فرم نمونه قالب	فۆرم نمونه شىۋەى رواللەتى رواللتە
formalism	صورت گرايى شكل گرايى ظاهرپرستى	فۆرم خوازى رواللتە خوازى رواللتە پەرستى فۆرمالىسم
formal operation	عملکرد قىياسى مرحلة تفكر انتزاعى	كاركردى قىياسى. كاركردى بەراوردى. قۇناغى بىركردنە وەى ئەبستراكت. قۇناغى بىركردنە وەى رووت.
formal organization	سازمان رسمى	رىكخراوى رەسمى ئۆرگانى رەسمى

formal sciences	علوم کۆلی	زانستە گشتییەکان
		زانستە ھەمەکییەکان
formless	بی صورتی	بی فۆرمی
	بی شکلی	بی شکلی
		بی روالەتی
formula	قاعده	فۆرموول
	ضابطە	دەستوور
		رێسا
		چوارچێوە
fortitade	بردباری	سینگ فراوانی
		ھێمنی
		سەبووری
		بەتاقەت بوون
forward movement	حرکت پیشتاز	بزاڤی پیشڕەو
		بزاڤی پیشەنگ
foster	پروردن	پەرۆردە
	پروراندن	بارھێنان
		بەخێوکردن
		گەرۆکردن
foster mother	مادر رضاعی	دایکی شیرێ.
		ژنێک کە شیرێ بە منالی
		کەسێکی تردا بێت.
fosterparents	پدر و مادر رضاعی	دایک و باوکی شیرێ.
		دایک و باوکی
		کە منالی کەسێکی
		تریان بە خێوکردبێت.

foundation	بن	پى
	بنچىنە	پايە
	بناغە	اصل
	بنەما	مبنا
founder	ژايرخان	شالودە
	بنەرەت	آفرىندە
	خولقېنەر	خالق
	داهىنەر	
four elements	ئافرىنەر	
	چوار توخمەكان	عناصراربعە
frame	توخمە چوارىنەكان	
	چوار چىۋە	چارچوب
	پىۋەر	
	رئىسا	
frame of mind	فۆرموول	
	چوار چىۋەى فەكرى	چارچوب فەكرى
	قالبى فەكرى	
	ئازاد	آزاد
free	رەزگار	رەھا
	سەر بەست	دلخواھانە
	دلخوازانە	
	سەر بە خۇ	
free choice	بىژاردنى ئازاد	گىزىنىش آزاد
	ھەل بىژاردنى ئازاد	
freedom	ئازادى	حرىت
	سەر بەستى	

	آزادی	
	اختیار	
freedom struggle	تلاش برای آزادی	هه و لدان بۆ ئازادی
free enterprize	دادوستد آزاد	کرپین و فروشتنی ئازاد
	کار آزاد	مامه له کردنی ئازاد
		بازرگانی ئازاد
		کاری ئازاد
		کاسپی ئازاد
free marker	بازار آزاد	بازاری ئازاد
freethinker	آزاد فکر	ئازاد بیر
	آزاد اندیش	بیر ئازاد
		ئازاد نه ندیش
		ئازاد بیر که ره وه
free verse	شعر آزاد	شیعری ئازاد
freezing	انجماد	به ستن
		یه خ کردن
		له جو و له که وتن
friction	اصطکاک	پیکادان
	بهم خوردگی	لیکدان
	سایش	لیک سایین
		لیک سایین
		رزین
		دا پرزین

friendliness	مهرورزی	دلققانی
	دوستی	میهره بانی
		دوستایه تی
fulfillment	تحقق	به دیهاتن
	اجرا	به پیوه چوون
	به انجام رسیدن	به نه نجام گه یشتن
full employment	کاربرای همه	جیبه جی بوون
	اشتغال کامل	کاربۆه موان
		ئیش بۆه موان
functionalist	کارکردگرا	شوول بۆه موان
	فونکسیونالیست	کارکردخواز
		ئهرک خواز
fundamental	بنیادی	کرده خواز
	اساسی	بونیادی
	اصلی	بنه پره تی
fusion	بنیادین	بنچینه یی
	آمیختگی	بناغهی
	ادغام	سهره کی
futility	درهم آمیختگی	تیکه لاوی
	پوچی	تیکه لاوی تی
	بطلان	تیک بردن
		پوچی
		هیچی
		به تالی
		پوچه لّ کردنه وه

	ره تکر دنه وه	
futurism	آینده گرایی	ثاینده خوانی
	آینده نگری	داهاتو و خوانی
	آینده وری	ثاینده ته وری

G

gamin	بى مبالات	كەمتەرخەم
		خەمسارد
		خۆلەكاربويىر
		كارپشت گويى خەر
gang	دستە	گرووپ
		تاقم
		دەستە
gap	خلاء	بۆشايى
	شكاف	درز
		قەلشت
		كەلپن
gender identity	هويئىتى جىنسى	شوناسى رەگەزى
		شوناسى جىنسى
		رەگەزنامە
gene	ژن	جىن
	تخمە	تخم

genealogy	تبارنامه	ره‌گه‌زنامه
	شجره‌نامه	ره‌چه‌له‌ک‌نامه
		وه‌چه‌نامه
general	کلی	گشتی
	عمومی	همه‌مه‌کی
	عام	همه‌موانی
general concept	تصور کلی	ویناکردنی گشتی
general death rate	میزان مرگ و میر	راده‌ی گشتی مردن
		ریژه‌ی مردن
generality	عمومیت	گشتیتی
	کلیت	گشتیه‌ت
generalization	تعمیم	گشگیرکردن
	همگانی سازی	گشتی کردن
	عمومیت بخشی	همه‌موانی کردن
		به‌گشتی کردن
		گشتاندن
general law	قانون کلی	یاسای گشتی
	قانون عمومی	یاسای همه‌مه‌کی
	قانون همگانی	یاسای همه‌موانی
genesis	پیدایش	سهره‌هلدان
		هاتنه‌ئارا
		ده‌رکه‌وتن
		دیارکه‌وتن
genetic	توارثی	بو‌ماوه‌یی
		ویراسی

		ویراسەتى
	بلىمەت	
genius	ئابغە	
	شارەزا	
	سرامد	
	نوخبە	
	دەستەبژىر	
genotypical	فطرى	فیتىرى
		خۆپسك
gens	طایفە	تایفە
		خیل
		عەشیرە
gentry	اعیان	دەولەمەندان
		سامانداران
		دەسپۇشتوان
		چىنى دەولەمەند
genuine	اصلی	سەرەكى
	حقیقى	راستەقىنە
	راستىن	رەسەن
		حەقىقى
geographer	عالم جغرافى	پسپۇپى جوغرافىا
	جغرافى شناس	كارناسى جوغرافىا
		جوغرافى ناس
geography	علم جغرافى	زانستى جوغرافى
	جغرافى	جوغرافى
georgics	اشعار روستايى	شىئەرى لادىيى
		شىئەرى لادى

		شیعری گوندانه
geriatric	آسیب شناسی سالمنان	خه‌سارناسی به‌سالآچوان
gerontocracy	پیرسالاری	کیشهناسی به‌سالآچوان پیرمه‌زنی
		پیرسه‌روه‌ری
		پیرسالاری
gerontology	پیری شناسی سالمند شناسی	پیری ناسی
ghst	سایه روح	سییه‌ر تارمایی
		رۆح
give an account of	توجیه	پاساو‌هینانه‌وه روونکردنه‌وه
global	عام جهانی همه‌جانبه	گشتی جیهانی همه‌مه‌لایه‌نه
		گلۆبال
globalism	جهان‌گرایی	جیهان‌خوازی جیهانی‌بوون جیهانی‌خوازی
gnosis	عرفان معرفت‌خفی شناخت	عیرفان ناسین مه‌عریفه ناسینی‌ده‌روونی

goal	هدف	نامانچ
	غایت	نامانچ
		مہ بہ ست
God	خدا	خوا
	اللہ	خودئ
		خودا
		تہ لّلا
good	خوبی	چاکہ
	نیکی	چاکہ کاری
	امرنیکو	خیر
	خیر	
good and evil	خیر و شر	خیر و شہر
		چاکہ و خراپہ
goods	کالا	کالا
	امتعہ	کالای بہ نرخ
		کالای پر پایہ خ
	کالا و خدمات	کالا و خزمہ تگوزاریہ کان
goods and service		
	تدبیر	بیر کردنہ وہ
		دیرایہ ت
governance		بیر لئ کردنہ وہ
		مشو و ر خوار دن
	طبقہ فرماندہ	چینی سہ ر کردہ
		چینی فرماندہ
governing class		چینی حاکم

goverment	حکومت	حکومته
	دولت	ده ولته
grammar	فرمانروایی	حوکمپانی
	دستور	دهسه لاتداریتی
grandparents	نیاکان	ریزمان
	پیشینیان	زانستی ریزمان
grant	کمک	پیشینان
	عطیه	ئه ژداد
greatness	کمیت	باب و باپیر
	عظمت	یارمته
grievance	اندازه	یاریده دان
	بزرگی	بارجوو
groundless	پوچ	باره بوو
	هیچ	چه ندایه تی
	بی اساس	چه ندی
		بارستا
		راده
		ئه اندازه
		گه وره یی
		نارپه زایی
		پئی ناخوش بوون
		پوچ
		هیچ
		به تال
		بی بناغه

group	گروپ	گروه
	دەستە	طبقه
	تاقم	
	چین	
	تویژ	
group conscious- ness	وشیاری بەکۆمەڵ	شعور جمعی
	وشیاری گشتی	شعور گروهی
	ئاگایی بەکۆمەڵ	
group marriage	ئیزدواجی بەکۆمەڵ	ازدواج گروهی
	ژن و میدرایه‌تی	هما‌میزی
	هاوبەش	زناشویی اشتراکی
	هاوسەریتی هاوبەش	
grow	گەورەبوون	بالیدن
	پیشکەوتن	ترقی
	پەرەسەندن	رشد کردن
growth	گەشەکردن	رشد
	پیشکەوتن	نمو
	پەرەسەندن	بالنده
		توسعه
growth factor	هۆکارەکانی گەشەکردن	عوامل رشد
	هۆکارەکانی پیشکەوتن	
	پەرەسەندن	
growth horizontal	پەرەسەندنی ئاسۆیی	گسترش افقی

H

habit	عادت	عاده ت
	خو	خوو
		خده
		نە ریت
habitat	سکونت گاه	ژینگه
	بوم	ژیانگه
	بوم و بر	شوینی ژیان
habituation	خوگیری	عاده ت کردن
	اعتیاد	خووگرتن
		پئ راهاتن
halt	ایستادن	وهستان
		راوهستان
halting	دوران وقفه	قوناغی بی
		جموژۆلی وهستاوی

	ایستا	وه‌ستاو
		بئ‌جموڤۆل
hardware	سخت‌افزار	سه‌خت‌ئامپیر
		پارچه‌کانی
		کامپیوتیر
harmonic	هماهنگ	هه‌ماهه‌نگ
		هارمۆنیک
		هاوئا‌هه‌نگ
hat	کین	رق
		کینه
health	بیمه‌بهداشت	بیمه‌ی‌ته‌ندروستی
	بیمه‌سلامتی	بیمه‌ی‌سلامه‌تی
heaping	انباشتگی	که‌له‌که‌بوون
		کۆبوونه‌وه
hearing	شنوایی	بیستیاری
		بیستن
heaven	فلک	ئاسمان
		فه‌له‌ک
hedonism	لذت‌گرایی	چیژخوازی
	لذت‌جویی	ریبازی‌چیژخوازی
	مذهب‌اصالت‌لذت	چیژته‌وه‌ری
	لذت‌باوری	چیژباوه‌ری
hegelianism	هگل‌گرایی	هیگل‌خوازی
	آیین‌هگل	ریبازی‌هیگل

hellenic	یونانی	یۆنانی
	مربوط بە یونان	پێوەندیدار بە یۆنانەوه
hereditary characteristics	خصوصیات موروثی	تایبەتمەندییە بۆ ماوەییەکان
heredity	وراثت	بۆ ماوە
	توارث	
heresy	ارتداد	بێ دینی
	کفر	کوفر
	الحاد	کەژپەوی
	کجروی	لادان
		لادان لەرێ ئایین
heritage	میراث	میرات
		کەلتور
		مالی بە جێماوی
		مردوو
hermaphroditic	دوجنسی	دووڕەگەز
	نر-مادە	نێرما
		نەپما
		نەپمادە
hermeneutic	تشریحی	شیکاری
	هرمنوتیک	شیکردنەوه
		هێرمنوتیک
hero	قهرمان	قارەمان
	دلاور	دلاوهر

		ئازا
		جوامیر
		پالھوان
heterogeneity	عدم تجانس	ناھاوچه شنی
	ناهمگن	نایه کجوری
	ناهمسان	ناھاو شیوه
heteronomy	دگرسالاری	ئه ویدی سالاری
	دیگر آیینی	ئه ویدی ته وهری
		ئه ویدی مه زنی
hiatus	گسستگی	پچران
		پسان
		لیک پچران
		پچر پچر بوون
highbrow	روشن فکر	رؤشنبیر
	روشن فکر نما	رووناکبیر
		رؤشنبیر ئاسا
higher	اعلی	بالا
	عالی	باشترین
	اشرف	سهترین
higher being(the)	هستی برتر	سهروو بوون
		بوونی بالا
		وجودی بالا
highest	برترین	باشترین
		سهترین
		له سهترین

high style	سبک عالی	شیوازی بالا بالاشیوان
hinduism	هندوگرایی دین هندو	هندو و خوازی ثایینی هندو
historian	تاریخ گزار مورخ	میژو و نووس میژو و زان
historical	تاریخی اصیل	میژو ویی ره سه ن
historical perspec- tive	دیدگاه تاریخی	روانگهی میژو ویی
historical necessity	ضرورت تاریخی	پیویستی میژو ویی زه رو و رتهی میژو ویی
history	تاریخ	میژو و میژو و
history, philosophy of	فلسفه تاریخی	فهلسه فهی میژو و
holiness	قداست	پیروزی
holism	قدس کل گرایی تمامگری	پیروزیتی گشتخوازی گشتیتی خوازی ته و او خوازی
holy	قدسی	پیروز پاک و خاوین

	مقدّس	
	ورجمند	
holy book	کتاب مقدس	کتیّبی پیروژ
home-national	وطن ملی	نیشتمان ولات زید ولاتی نه ته وهیی خودمختاری، ئۆتۆنومی، خۆبه پێوه بهری، یاسای سه ره به خۆیی ناو خۆیی.
home rule	خودمختاری قانون استقلال داخلی	
homicide	قتل عمد آدم کشی	مرۆڤ کوژی قه تلّی به ئه نقه ست کوشتنی به ئه نقه ست
homo economicus	انسان اقتصادی	مرۆڤی ئابووری
homogene	همجنس	هاوره گهن هاوجنس هاوجور
homo politicus	انسان سیاسی	مرۆڤی سیاسی
homo sapiens	انسان داندده انسان اندیشه ورز انسان متفکّر	مرۆڤی زانا مرۆڤی عاقل مرۆڤی هزر مه ند مرۆڤی ئاو هز مه ند

homosexuality	هەمجنس خواھى	ھاو پەگەزخوازى
	هەمجنس گرايى	هەمۆسىكسوالىتى
	هەمجنس بازى	سىكسى ھاو پەگەزى
hordes	قبایل بادىە نشىن	خىلە دە وارنشىنەکان
		خىلە بىاوان
		نشىنەکان
hostility	پرخاشگرى	شەپاشۆيى
	پرخاشجووى	شەپتەنگىزى
	كىن توزى	شەپخوازى
	خصومت	رکەبەرايەتى
	عناد	دوژمنايەتى
		دژايەتى کردن
house of councillors	مجلس مشاورين	ئەنجومەنى
		راوئژکاران شوورای
		راوئژکاران
house of representa- tives	مجلس نمایندگان	ئەنجومەنى نوینەران
		ئەنجومەنى
		پەرلەمانتاران
housing	مسکن	خانوو
	خانه سازى	خانووبەرە
		خانووسازى
		خانووکردنەوہ
human	انسان	مرؤف
	آدمى	ئىنسان
		ئادەمیزاد

humanism	انسان گرایی	مرۆڤ خوازی
	انسان دوستی	مرۆڤ دۆستی
	اومانیسزم	مرۆڤ ته وهری
	اصالت بشر	مرۆڤ باوه پری
	انسان باوری	ئۆمانیزم
human reproduction	توالد و تناسل انسانی	زاوژی ئینسانی
		زاوژی مرۆڤ
		وه چه خستنه وهی
		مرۆڤ
humility	فروتنی	خاکه پایی
	تواضع	دل نزمی
		کرپنۆش
homo(u)r	شوخی	گالته
		سوحبه ت
hydrophobia	آب هراسی	ئاوترسی
		ترسان له ئاو
hypernational	فراملی	سه روو نه ته وهیی
		په پنه ته وهیی
hypnotism	خواب مصنوعی	خه وی ده سکرد
	خوابواری	هیپنۆتیزم
	خواب تحمیلی	
hipothesis	فرضیه	گریمانه
	انگارش	گومانه
	گمانه	

hysteria	جنون هيسترى	شيتى هيسترى
----------	----------------	----------------

I

iconic	دیدارى تصویری	بینیاری بەرچاو
ictus	تأکید	شتى بە چاو بېنریت جەخت لەسەرکردن پیداگرتن
idea	مفهوم معنى تصور اندیشه	سووربوون چەمک واتا ویناکردن بیرکردنەوہ باوہپ

	بیر	عقیده
	بیروپا	فکر
		رأی
ideal	ثایدیال	ایده آل
	نمونه‌ی بالا	نمونه‌اعلی
	دلخواز	نمونه‌کامل
	ثارمانجی	مطلوب
		آرمانی
idealism	ثامانج خوازی	آرمان گرایی
	خه یال په رستی	خیال پرستی
	ثایدیالیسم	
idealist philosophy	فهلسه فهی	فلسفه‌آیدیالیست
	ثایدیالیست	
ideal of life	ثامانجی ژیان	آرمان زندگی
	ثایدیای ژیان	
ideal of pure reason	نمونه‌ی بالای عه قلی	مثال عقل محض
	ره ها	
	ثایدیالی عه قلی ره ها	
	ثایدیالی عه قلی په تی	
ideal world	جیهانی ثایدیال	جهان مینوی
	باشترین نمونه‌ی	جهان مثالی
	جیهان	
	جیهانی نمونه	
ideologies	قوتابخانه فکریه کان	مکتبهای فکری

ideology	ايدئولوژى آرمان اندیشه ورزى	ئايدۆلۇژيا ئامانچ بىر كىردنەوہ بىرۆكە خوازى
idios	يکە	تاک
idiot	سېك مغز بى شعور تھى مغز ابلە	كەللە پووت كەللە وشك بى مېشك نە فام نە زان
ignorance	جاھل نادان	نە فام نە زان بى عەقل
illegitimate	نامشروع غیر مشروع	نامە شرووع ناپەوا
illegitable	نامحدود	ناپەر تەسك نامە حدود بى سنوور
illiteracy	بیسوادى	نە خویندە وارى
illness	بیماری مرض	نە خویشى ناساغى ناكوکى
illogic(al)	بى منطقى غیر منطقى	نالۆژىكى نامە نتىقى

	نادرست	
illuminate	روشن فکر	روشنبیر
	اشراقی	رووناکبیر
	روشنگر	
illusion	پندار	خه یال
	وهم	وههم
	خطای باصره	ههله ی چاو
	اشتباه ادراکی	به ههله تیگه یشتن
image	تصویر	وینا
	صورت ذهنی	ئیمار
		وینای زهینی
imaginal	وهمی	خه یالی
	خیالی	وههمی
		زهینی
imbalance	عدم تعادل	ناهاوسه نگی
imitation	تقلید	لاسایی کردنه وه
	اقتدا	پیپه وی کردن
immediate	بی واسطه	بی واسیته
	مباشر	راسته وخو
	آنی	ده سبه جئ
	مستقیم	
	فوری	
immobility	بی جنبشی	بی جموجولی
	سکون	بی جووله یی

	ناپزۆزى	بى حرەتى
	هەرمان	باقى
immortal	نەمر	انوشە
	بەردەوام	نامىرنە
		فەناناپزىر
immutable	نەگۆر	لاىتغىر
	بالاوكردنەوہ	نشردان
impart	وہ شاندن	
	ناھىمناىەتى	ناشكىيائى
impatience	ناسەبوورى	بى صبرى
	كەم تاقەتى	
	ئەمر بە سراكردن	امر
imperialism	فەرمان	امر و نھى
	فرماندان	فرمانىگى
	ئىمپىريالىزم	جھان گشائى
imperialism	جىھانگىرى	جھان خوارى
	جىھان داگىرى	جھانگىرى
	فرە خوازى	استعمارگىرى
	نھىنى	پنھانى
implicit	داپۆشراو	پوشىدە
	شاراوہ	ناآشكار
	ناناشكرا	
	نادىيار	

impossibility	ناممکن	نامومکین
	محال	مه حال
	ناشدنی	له توانادانه بوو
	امر ناممکن	
impoverished	نامساعد	نالهار
		ناپیک
improvement	بهسازی	چاکسازی
	اصلاح	چاک کردنه وه
	بهبود	باشتر کردنه وه
impulse	انگیزه	مهیل
	محرک	ویست
	تکانه	هاندهر
	انگیزش	پال پیوه نهر
	قوة محرکه	جوولینه ر
		هانه
inactive	غیرفعال	ناچالاک
	لا فعل	نابزوز
inborn	مادرزادی	زکماکی
	ذاتی	دایکی
	فطری	فیتری
		زاتی
incest	زناي محارم	زناي خزمايه تی.
	نزدیکی جنسی بامحارم	پیوه ندی سیکسی
		له گهل خزماندا
		زناله گهل مه حره مدا.

incidence	بروز	دەرکەوتن
	وقوع	روودان
		قهومان
incitement		سەرھەڵدان
	تحریک	هان دان
		پال پتوھ نان
inclination		دندە دان
	گرایش	داگەپان
	تمایل	مەیل
	هوس	ویست
income		رەغبەت
	درآمدی	داهات
	عایدی	دەرەمەت
increment		دەسکەوت
	افزایش	زیادیوون
	افزونش	فرەبوون
incubation		روولە زیادکردن
	پختگی	بەئەزموونی
		دنیا دی دەیی
indefinite	نامعین	نادیاریکراو
		بی سنوور
indemnify	جبران کردن	قەرەبووکردنەو
	مصون داشتن	بۆبژاردنەو
		زەرەردانەو
		پاریزگاری لیکردن
		پاراستن

independentism	استقلال طلبی	سه‌ربه‌خۆیی خوازی
		سه‌ربه‌ستی خوازی
independent system	نظام مستقل	سیستمی سه‌ربه‌خۆ
		سیستمی سه‌به‌ست
		سیستمی
		خۆبه‌پۆه‌به‌ر
indicator	نمایانگر	پیشانده‌ر
	معرف	نوینەر
	شاخص	ده‌رخه‌ر
		ناسینەر
indifference	بی تفاوتی	که‌مه‌رخه‌می
		گوئی پئی نه‌دان
		پشت گوئی خستن
indirect	غیرمستقیم	ناپ‌استه‌وخۆ
	غیرمباشر	
individual	فرد	تاک
	شخص	که‌س
	تک	تاقانه
	منفرد	تاکانه
individualism	فردگرایی	تاک خوازی
	فردیگری	تاک باوه‌پی
	فردیت	تاکایه‌تی
	فردگروی	تاک په‌رستی

individual liberety	آزادى فردى	ئازادى تاكه كه سى
individual migration	مهاجرت فردى	كوچى تاكه كه سى
individual owner-ship	مالكيت فردى	مولكاپه تى تاكه كه سى
industrial education	آموزش صنعتى	فېركارى پيشه سازى
industrial entrepreneurs	مدیران مؤسسات صنعتى	به پيوه به رانى بنكه پيشه سازييه كان
industrialism	صنعتى شدن صنعت گرايى صنعت گرى	پيشه سازى بوون پيشه سازى خوازي
industrial psychology	روانشناسى صنعتى	ره وانناسى پيشه سازى دهروونزانى پيشه سازى
industrial reveloution	انقلاب صنعتى	شورپى پيشه سازى
industrial society	جامعه صنعتى	كۆمه لگاي پيشه سازى
industrial worker	كارگر صنعتى	كرىكارى پيشه سازى كرىكارى كه رتى پيشه سازى
inequality	نابرابرى	نايه كسانى نابه رابه رى

inequitable	ناعادلانه	نادادپهروه رانه
inert	بی جنبش	بی جموجۆل ناچالاک
invariably	اجتناب ناپذیر	حه تمی
	ناگزیری	حاشاهه لنه گر
	لاجرم	ناچاری
	محتوم	
infant welfare services	حمایت کودکان	پاراستنی منالان
		منال پاریزی
inferiority	خودکمترینی	خۆبه که م گرتن
	خودکم بینی	خۆکه م بینی
	کمتری	ههست به بچووکی
	احساس حقارت	کردن
		خۆبه که م زانین
inferring	نتیجه گیری	ئه نجامگیری دهره نجام
infinite	بی پایان	بی کۆتایی
	بی کران	بی سنوور
	بی نهایت	له بن نه هاتوو
	پایان ناپذیر	بی ئه ژمار
	نامتناهی	له راده به دهه
	بی شمار	
infinite regress	تسلسل	زنجیره

	په یتا په یتا	
	دوا به دوا یی په کده اتن	
inflammation	هه وکردن	التهاب
	ئاوسان	
inflation	گرانی	تورم
	نرخ هه لکشان	گرانی
	چوونه سهره وهی	
	نرخه کان	
informal	ناپسمی	غیر رسمی
		نارسمی
informant	وته بیژ	سخنگو
	راگه ینه ر	اطلاع دهنده
	ئاگا که ر	
	زانپاری دهر	
information	زانپاری	اطلاعات
	ئاگایی	آگاهی
	هه وال	خبر
informed	ئاگایانه	آگاهانه
	له پووی ئاگاییه وه	
infraction	یاساشکیینی	قانون شکنی
	له یاسا لادان	
infra-structure	ژیرخان	زیر ساخت
	بنچینه	زیر بنا
	بنه ما	شالوده
	بناغه	زیر بنای اقتصادی

	بناغه‌ی ئابووری	
ingeneral	به‌گشتی	به‌طور کل
	به‌عام	اعم
ingenium	ژیری	تیزهوشی
	ژیرانه	فرزانگرانه
	زیره‌کی	
inheritance	بۆماوه	وراثت
initial	یه‌که‌مین	نخستین
	سه‌ره‌تایی	ابتدایی
		آغازی
intiator	ده‌س پیکه‌ر	آغازگر
		شروع‌کننده
injured	زیان به‌رکه‌وتوو	آسیب‌دیده
	خه‌ساردیتوو	صدمه‌دیده
injustice	سته‌م	ظلم
	چه‌وساندنه‌وه	ستم
	ئازاردان	
innate	زاتی	ذاتی
	ناوه‌کی	درونی
	فیتیری	فطری
	زگماکی	مادرزادی
		درون‌زاد
innate capacities	تواناییه‌فیتیرییه‌کان	قابلیتهای فطری
	تواناییه‌خۆپرسکه‌کان	

innate potential	قابلیت ذاتی	توانای فیتری توانای ذاتی
innovate	نوآوری تجدد	تازەگەری نوێکاری
	نوسازی	نوێکردنەوه
	بدعت	داهینان
	ابداع	ئافراندن
inquiry	تحقیق	توێژینه‌وه
	بررسی	لێکۆڵینه‌وه
	پژوهش	شیکاری
	واریسی	پشکنین
	کاوش	
inquisitive	کنجکاو	پەنجۆر پشکنینەر
		پرسیارکەر
insane	دیوانه	شییت ناپەرەست
		هەست بێ نەکراو
insensible	نامحسوس	روانگە تێروانین
		رووناک بینی
insigh	دیدگاه	بێ خەوی
	بینش	
	روشن بینی	

insomnia	بی خوابی	بی‌خه‌وی
inspect	بازرسی کردن	پیاچوونه‌وه
	بازبینی	
instant	لحظه	چرکه
	آن	چرکه‌سات
institia	عدالت	دادپه‌روه‌ری
institute	مؤسسه	دامه‌زراو
		بنکه
institutional facts	حقایق فرهنگی	حه‌قیقه‌ته
		که‌لتوورییه‌کان
instruction	آموزش	فێرکاری
	تدریس	وانه‌وتنه‌وه
	راهنمایی	رێنمایی کردن
	تعلیم	فێرکردن
instructional strategy	استراتژی آموزشی	ستراتیژی فێرکاری
instrumental purpose	هدف وسیله‌ای	ئامانجی ئامرازی
instrument of labour	ابزار کار	که‌ره‌سه‌ی کارکردن
		ئامرازی کارکردن
instrument of production	ابزار تولید	که‌ره‌سه‌ی
		به‌ره‌مه‌هێنان
		ئامرازی
		به‌ره‌مه‌هێنان

insubordination	نافرمانی	سه پیچی
		نافرمانی
		مل نه دان
insurance	بیمه	بیمه
insurance policy	بیمه نامه	بیمه نامه
integral whole	کل منسجم	گشتی یه کپارچه
	کل همبسته	گشتی یه کگرتوو
integrated	یگانه	تاکانه
		تاقانه
intellect	عقل	عه قلّ
	ذهن	زه ین
	فکر	بیر
	خرد	ئه ندیشه
	اندیشه	زیره کی
	ذکاوت	وشیاری
	قدرت عقلانی	توانای عه قلانی
intellection	روشن فکر	روشن بیر
	اندیشمند	رووناکبیر
intellectual history	تاریخ فکر	میژووی بیرکردنه وه
	تاریخ اندیشه	میژووی ئه ندیشه
intellectualist	عقل گرا	عه قلّ خواز
	خردورز	عه قلّ باوه پ
	عقل گرا	ئه ندیشه خواز

	اندیشه ورز	
intensive	فشرده	تیکچرژاو
	متمرکز	چر
		چروپر
intercommunication	ارتباط متقابل	پیوه‌ندی دوولایه‌نه
interest	رغبه	مه‌یل
	میل	حه‌ز
	علاقه	ره‌غبه‌ت
	سود	قازانج
	بهره	سود
	نفع	که‌لک
internalization	درونی گردانیدن	به‌ده‌روونی کردن
		ناواندن
internal migration	مهاجرت داخلی	کوچی ناوخویی
		سه‌فه‌ری ناوخویی
internal pressures	فشارهای درونی	گوشاره
		ناوه‌کییه‌کان
		گوشاره
		ده‌روونییه‌کان
internal reconstruction	بازسازی داخلی	بنیاتناوه‌ی
	نوسازی داخلی	ناوخویی
		سازکردنه‌ی
		ناوخویی
		ئاوه‌دانکردنه‌ی
		ناوخویی

internal revenue	درآمد داخلی	داھاتی ناوڤۆیی دەرامەتی ناوڤۆیی
internal sense	حس باطنی حس داخلی	هەستی دەروونی هەستی هەناوی
internal stimue	محەركەھای درونی	ھاندەرە ناوھكییهكان پالئەرە ناوھكییهكان
internal structure	ساخت درونی ترکیب درونی	پێكھاتەئێ ناوھكی كرۆكی دەروونی
international	بین الملی	نێونەتەوھیی نێودەولەتی
international devel- opment association(I DA)	مؤسسەتۆسەئەبین الملی. انجمن جھانی گسترش.	بنكەئێ پەرەپێدانئێ نێودەولەتی. ئەنجومەنئێ جیھانئێ پەرەپێدان.
international migra- tion	مهاجرت بین الملی	كوچئێ نێودەولەتی
international trade	دادوستدجھانئێ تجارت جھانئێ	بازرگانئێ جیھانئێ بازرگانئێ نێودەولەتی
interplay of ideas	برخورداندیشە ھا تقریب	پێکادانئێ ئەندیشەكان لێک نزیکبوون
interpretation	تأویل تعبیر	راقەکردن شیکردنەوھ لێکدانەوھ

	تفسیر	
interrelation	رابطه متقابل	پیوه نندی دوولایه نه
interruption	گسیختگی	پچران
	گسستگی	لیک پچران
		هه لوه شانه وه
inter-state commerce	بازرگانی بین ایالتی	بازرگانی
		نیوئه یاله تی
intersubjective	درون ذهنی	ناوزه یینی
	بین الذهانی	
interval	فاصله	مه ودا
	فاصله زمانی	مه و دای زه مه نی
interview	مصاحبه	وت و ویژ
		چاوپیکه وتن
		دیمانه
introduction	درآمد	به رای
	مقدمه	پیشه کی
		ده سپیک
intrusive	مخل	تیکده ر
		کیشه ساز
		شیوینه ر
intuition	شهود	دیتن
	مکاشفه	بینین
	کشف	دۆزینه وه
	نگرش	تیپوتنین
		ناسین

	مه عریفه	شناخت
	هه له	نادرست
invalidity	چه وت	
	نادروست	
	هیرش کردن	هجوم
invasion	شالاو	اشغال
	په لامار	
	داگیر کردن	
	داهینان	اختراع
invention	نوئیکاری	ابداع
	خه یال چنی	نویابی
	خه یالا ویبون	خیال پردازی
	ئه فسانه سازی	افسانه سازی
	قسه و باس کردن	بحث
investigation	لیدوان	پژوهش
	توئیژینه وه	تفحص
	پشکنین	
	لیکۆلینه وه	
	نه دیتراو	نادیدنی
invisible	نه بینراو	
	نادیار	
	جیهانی نادیار	جهان نامرئی
invisible world	جیهانی نابهره هست	
	خودخوازی	خودگرایی
involution	خودته وه ری	

ipseity	ماهیت	چییه تی
	هوئیت	شوناس
ivony	طنز	ته نز
	تجاهل	نو کته
		تانه
		توانج
		خوگئیل کردن
irrational	خردستیز	دژه عه قل
	غیر عاقلانه	دژه ئاوه ز
	نامنظم	نا عاقلانه
		نا عه قلانی
		نارپیک و پیک
islamic law	فقه	ئیسلامه تی
		یاسای ئیسلام
isolating	گسسته	پچراو
		پساو
		دابراو
isolation	انزوا	گوشه گیری
	جدایی	جیایی
	جدا افتادگی	جیا بو نه وه
		دو ورکه و تنه وه
isonomy	تساوی در برابر قانون	یه کسانی
		له به رانه ریاسادا
isotes	برابری	یه کسانی
		به رابه ری

item	پرسیار	سئوال
	نمونە	نمونە

J

jealousy	ئېرەیی	حسادت
	حەسادەت	
jerk	بازدان	پرش
	پەڕینەوہ	حرکت سریع
jingle	جوولەى خېرا	اشعارسېک عامیانە
	شیعری رەمەکی	
	شیعری عەوام	
	شیعری خەلکی	
	رەمەکی	
job	کار	شغل
	پیشه	

	کار	شول
	حرفه	
jobber	دلال	ده لال
	سودجو	کاسپکار
		کاسچی
joy	نشاط	که یف خوشی
		به که یفی
		سه رحالی
		سه رخوشی
judaism	یهودیت	جووله که خوازی
	یهودی گری	جوویه تی
judge	داوری	قه زاوه ت کردن
	قاضی	داوهری کردن
		قازی
		داوهر
judicial power	قوة قضاییه	هیزی داد
jurisdiction	حق قضاوت	مافی داوهری کردن
just	درست	راست
	عادل	دادپه روه ر
	شایسته	شایسته
	عادلانه	دادپه روه رانه
justification	توجیه	روونکردنه وه
	دفاع	پاساو بؤ هیئانه وه
		داکوکی کردن

justify(to)	پاسا و بۆهینانه وه به پاست له قه له م دان دان پیدانان	موجه ساختن تصدیق کردن
justifying	راستی حه قانییه ت ره وایه تی مه شرو و عییه ت	حقانیت مشروعیت
just price	نرخى دادپه روه رانه نرخى گونجاو	قیمت عادلانه
juvenile	مندالى میرمنالى لاو گه نچ	کودکی نوجوانی جوان
juvenile court	دادگای میړمنالان	دادگاه نوجوانان

K

kala	هونەر مەندی	هەروری
	داهینانی هونەری	آفریدگاری
	تازەگەری هونەری	
kaleidoscope	جوان	خوش نقش و نما
	قەشەنگ	
	خۆش رەنگ و پوو	
	زەرێف	
kaleidoscopic	رەنگاوپرەنگ	متلۆن
kantianism	کانت خوازی	کانت گرایی
	رێبازی کانت	آیین کانت

key	کلید	کلیل
	راهنما	رینما
		چاره‌سه‌ر
key categories	مقولات مفتاحی	وته‌زا کلیلیه‌کان
	مقولات کلیدی	وته‌زا گرینگه‌کان
key events	وقایع کلیدی	رووداو‌ه گرینگه‌کان
kin	خویشاوند	خزَم
		قه‌وم و خیش
kingdom of God	ارض ملکوت	ئه‌ردی ئیلاهی
		ئه‌ردی به‌لّین دراو
		جیهانی مه‌له‌کووت
kinship	خویشاوندی	خزَمایه‌تی
know	شناختن	ناسین
	دانستن	زانین
knowledge	شناخت	مه‌عریفه
	معرفه	زانین
	دانایی	ده‌رک کردن
knowledge rational	شناخت عقلی	مه‌عریفه‌ی عه‌قلی
knowledge scientific	شناخت عملی	مه‌عریفه‌ی کرده‌یی
known	موضوع شناسایی	بابه‌تی ناسین
		بابه‌تی لیکۆلینه‌وه
known object	معلوم	بابه‌تی ئاشکرا
		به‌رچاو

دىار

حەقىقەتە ئاشكراكان حقايق معلومه

known object,the

حەقىقەتە

بەرچاۋەكان

L

lable-labeling	چەسپ لىدان.	برچسپ زدن
	ناووناتۆرە بەكەس	برچسپ
	يان شتىكەۋە لكاندن.	
labo(u)r	كار	كار
	شول	شغل
labo(u)r day	رۆژى كرىكار	روزكارگر
labo(u)rer	كرىكار	كارگر
labo(u)rist capital-ism	سرمایه داری	سرمایه داری كارگرى
	كرىكارى	

labo(u)r marker	بازار کار	بازاری کار
labo(u)r party	حزب کرگر	حیزبی کریکار
labo(u)r process	رون‌دکار	ره‌وتی کار پرۆسه‌ی کار
lag	عقب ماندگی پس ماندگی	دواکه‌وتوویی په‌ش که‌وتوویی
lagging region	مناطق عقب مانده بخشهای پسرو	ناوچه دواکه‌وتووه‌کان. ده‌قهره دواکه‌وتووه‌کان.
laissez-faire	فلسفه‌ آزادی عمل آزادی تجارت	فه‌سه‌فه‌ی ئازادی کرده. رئیازی ئازادی کرده. ئازادی بازرگانی کردن. ئازادی کاسپی کردن.
laissez-faire econ- omy	اقتصاد آزاد اقتصادی بندوبار	ئابووری ئازاد. ئابووری به‌ره‌للا. ئابووری بی‌کوٓت و به‌ند.
lamarckianism	لامارکی اندیشی	بیرکردنه‌وه‌ی لامارکی. لامارک بیر.
land distribution	تقسیم اراضی توزعه اراضی	داب‌ه‌شکردنی زه‌وی

land tenancy	اجارە زمین	بە کرێ گرتنی زەوی زەوی کرێ کردن
language	زبان لغت	زمان وشە
language games	بازیهای زبانی	گەمە زمانییەکان کایە زمانییەکان
language parent	زبان مادر زبان اصلی	زمانی دایکی زمانی زگماکی
language sign	زبان اشاره	زمانی هێما زمانی ئاماژە
larg-scale	پردامنه	بەرفراوان بەربڵاو
larg scale produc- tion	تولید به مقدار زیاد	بەرهه مهینانی له پاده به ده ر
larynx	حنجره	خه خه پۆکه قۆراچکه
lateral	جانبی	لاوه کی پاشکۆ
law	قانون قاعده	یاسا رێسا
law-abiding	قانونمند	ده ستوور یاسایی
lawful government	حکومت قانونی	ده ستوور مه ند هکوومه تی یاسایی

law of nature	قانون طبیعت	یاسای سروشت
law of probability	قانون احتمالات	یاسای نه گهره کان
law of reason	قانون عقل	یاسای عه قل
laziness	تن آسانی	ته مه لی
		ته وه زلی
		له ش گرانی
leader	رهبر	رېبر
	امام	پیشه وا
		سه رکرده
leads	پیشی گیری	جله وداری
		رېبه رایه تی
leap	خیز	بازدان
		بازبردن
		په پینه وه
learning	آموزش	فیړکردن
	یادگیری	فیړکاری
	فراگیری	فیړیوون
		یادگرتن
lecture	درس	وانه
	گفتار	ده رس
		گوتار
left wing	جناح چپ	بالی چه پ
		بالی سیاسی چه پ
legacy	میراث	میرات

	مردە ریگ	بەجێماوی مردوو
legalaction	محاکمە	دادگایی کردن
legality	قانونیت	یاسامەندی
	مشروعیت قانونی	مەشرووعییەتی
		یاسایی
		رەوا یەتیی یاسایی
legal tender	پول قانونی	پارە ی یاسایی
legend	افسانە	ئەفسانە
legislate	قانون گذاردن	یاسادانان
legislate	قووەقانون گذاری	هیزی یاسادانان
	قووەمقننە	
leisure	طبقەتن آسا	چینی تەمەل
	طبقەپرفراغت	چینی لەش گران
	طبقەمرفە	چینی خوۆش پابوێر
less developed countries	کشورهای کمتر توسعه یافته	ولاتیانی کەم گەشەکردوو
		ولاتیانی کەم پیشکەوتوو
level morement	نەهضت مساوات	بزووتنەو هی یەکسانی
		خوازی.
		بزاڤی یەکسانی
		خوازی.

level of aspiration	سطح آرمان	ئاستی ئامانج رادهی ئامانج
level of living	سطح زندگی	ئاستی ژیان
level of risk	سطح خطا	ئاستی ههله کردن
levirate	زن برادرگزینی	براژن خواستن خواستنی ژنی برا
levy taxes	مالیات بستن	باچ دیری کردن باچ دانان
liability	بدهی	قه رز قه رد وام له سه ربوون
liberalism	آزاده گری	ئازادیخوازی
	فلسفه آزادی عمل	ریبازی ئازادیخوازی
	آزادی	ئازادی
	آزادی گرای	لایه نگری کردنی ئازادی
libido	انرژی جنسی	وزهی سیکسی
	نیروی شهوی	چیژخوانی
	لذت جویی	شه هوهت
		حه زی سیکسی
licence	پروانه	بپروانامه جه واز
lie	دروغ	درو قسه ی چهوت

likeness	همانندی تشابه	ویکچوون لیکچوون
limit	مرز حد	لهیهک چوون سنوور
limitless	حصەر معین کردن	دیاریکردن دهسنیشان کردن
line	بی مرز مرزناپذیر	بی سنوور له راده به ده ر
lineage	خط سطر	بی کۆتایی دیر
lines of command	دودمان سلسله مراتب	رسته خاتهدان
lingua franca	زبان مشترک	گه وره بئه ماله عەشیره
linguistics	زبان شناسی	زنجیره پله و پایه زمانی هاوبهش
link	ارتباط	زمانناسی زانستی زمان
list	فهرست صورت	پیوهندی پیرست
literacy	سواد	لیست خوینده واری

	توانای نووسین	
	وخویندنه وه	
literary	نووسیایی	نووسین
	سواد	خوینده واری
literary genre	نوع ادبی	جووری ئه ده بی
		ژانری ئه ده بی
literary history	تاریخ ادبی	میژووی ئه ده بی
literary opinions	آراء و عقاید ادبی	بیروپاگه لی ئه ده بی
litterat	باسواد	خوینده وار
loan	وام	قه رز
		وام
lobbying	تحمیل	سه پاندن
		داسه پاندن
local diets	شو رای محلی	ئه نجومه نی ناوچه بی
		شو رای ناوچه بی
local unity	وحدت محلی	یه کیتی ناوچه بی
		یه کگرتووی
		ناوچه بی
logic	منطق	لوژیک
		مه نتیق
logical	منطقی	لوژیکی
		مه نتیقی
logos	کلمه	وشه
	سخن	په یف

loneliness	تنهایی	تەنیاپی
long run	درازمدت	دریژخایەن دریژماوە
long-term	درازمدت	دریژخایەن دریژماوە
long-term unemployment	بیکاری درازمدت	بیکاری دریژخایەن
loss	ضرر زیان	زەرەر زیان خەسار
loss of individuality	خودفراموشی	خودفەرامۆشی خۆلەبیربەردنەوه
love	عشق محبت دوستی مهر	ئەوین عەشق خۆشەویستی مێهرەبانی دلۆقانی
lower class	طبقهٔ پایین	چینی خواروو چینی پله خواری کۆمەلگا
lynching	زجرکشی مثله کردن	بەزەجرکۆشتن زەجرکۆژی جەزەرەوه کۆژی دەم و لووت بڕین

lyric

غنائی

غینایی

لیریک

عاشقانه

M

machiavellianism	ماكياول گرايى	مه كياولى خوازى
machinelike	ماشين وار	ماشين ئاسا چه شنه ماشين مه كينه ئاسا
macroeconomics	اقتصادكلان	مه زن ئابوورى ميكرو ئابوورى
macro-system	نظامهاى بزرگ	سيستمه گه وره كان

madness	جنون	شىتتى
maimed	آسىپ مند	زىان دىدە
	معلول	زىان بەر كە وتوو
		خە ساردىتوو
		بەرھۆكار
main	اصلى	سەرەكى
	عمدە	
majority	اكثريت	زۆرىنە
		زۆربە
majority decision	تصميم اكثريت	بىر يارى زۆرىنە
majority rule	حكومت اكثريت	دەسلەلتى زۆرىنە
		حكومەتى زۆرىنە
management	مدىريت	بەرپىۋە بەرايەتى
manager	مدیر	بەرپىۋە بەر
managerial grid	شېكەمدىريت	تۆپى
		بەرپىۋە بەرايەتى
manic	جنون	شىتتى
	ديوانگى	سەر شىتتى
Manifest	آشكار	ئاشكرا
	ظاهر	دىار
		بەرچاۋ
		روالەت
manifest dream	رؤيائى آشكار	خەۋنى ئاشكرا

manifold	بیانیہ اعلامیہ تکثر متکثر	بەیاننامە مانیفېست جارنامە فرەچەشنی زیادبوون
manipulation	قدرت نامرئی	دەسەلاتی نادیار هیزی نادیار
mankind	بشریت	مرۆفایەتی مرۆف
manner	روال	رەوت رەوهند پرۆسە
manpower	نیروی مردمی قدرت بشر قدرت کار	هیزی خەلکی هیزی ئینسانی توانای مرۆف هیزی کار توانای کار
marginal	نهایی	کۆتایی دوایی
market	بازار	بازار
market economy	اقتصادباز اقتصادمبنتی بربازار اقتصادبازار اقتصاد آزاد	ئابووری کراوە ئابووری بازار ئابووری ئازاد

marriage capture	زناشویی یغمایی	زه‌واجی قه‌لاچۆیی
	زناشویی ربایشی	ژن دزی
	زناشویی تاراجی	هاوسهر دزین
	همسرربایی	هاوسهر پفیننی
		ژن به‌تالان بردن
Marxism	مارکس گرایی	مارکس خوازی
	آیین مارکس	ریبازی مارکس
masculine	نرین	نیر
	مذکر	نیرینه
		پیاو
		پیاوی
masochism	آزاردوستی	خودئازاری
	خودآزاری	خۆئازاردان
		خۆزه‌جردان
		مازووخیسیم
mass	توده	کۆمه‌ل
	عامه	کۆمه‌لانی خه‌لک
	کلان	گه‌وره
	همگانی	گشتی
		مه‌زن
		هه‌موانی
mass movement	نه‌ضت توده	بزوتنه‌وه‌ی کۆمه‌لانی
		خه‌لک
		بزوتنه‌وه‌ی خه‌لک
material	مادی	مادی
		مه‌تریال

material cause	علت مادى	ھۆكارى مادى
		ھۆكارى مەترىيال
material culture	فرھنگ مادى	كەلتوورى مادى
materialism	مادە گرايى	مادە خوازى
	مادە آيىنى	رېبازى مەترىيالىزم
	اصالت مادە	مادە باوھ پى
	مكتەب مادىت	مەترىيالىزم
	مادە باورى	
	مادىت	
mathematics	رياضيات	ماتماتىك
		ريازى
matriarchal	مادرسالارى	دايك سالارى
	مادىرشاھى	دايك مەزنى
mature person	انسان بالغ	مروڧى بالق
maturity	تكامل	كاملېوون
	پختىگى	تەكاموول
	رشد	بەئەزموونى
		گەشەونەشە كىردىن
maximization	بە حداكترىرساندىن	گەياندىنە لووتكە
		گەياندىنە ئەوچ
		بەوپەر گەياندىن
maximum	بىشىنە	لانى زور
		زىياترىن رادە
		زىياترىن ئاست

meaning	معنی	مانا
	چم	واتا
	مقصود	مه به ست
	مفهوم	چه مک
meaningless	فاقد معنی	بی مانا
		بی واتا
measure of ex- change	معیار	پیوهر
		پیودانگ
		ریسا
mechanism	ساخت و کار	ماشینیزم
	طرز عمل	جوړی کارکردن
	روال کار	کارکرد
		ره وتی کارکردن
media	رسانه	گه یه نه ر
	وسیله	راگه یه نه ر
		راگه یانندن
		ئامرازی راگه یانندن
meditation	تفکر	بیرکردنه وه
	تأمل	لیوردیوونه وه
		تیپرامان
meeting	همایش	کۆبوونه وه
		کۆپ
		دانیشتن
		میتینگ
megalomania	خودبزرگ بینی	خۆبهزل زانین
		خۆمهزن بینی

megapolis	کلان شهر	گه وره شار
	عظیم شهر	مه زن شار
membership	کارمندی	کارمه ندی
	عضویت	ئه ندامیتی
memorial	یادگار	یادگار
	تذکره	یادنامه
		بیره وه ری
mental	ذهنی	زه ینی
	عقلی	عه قلی
	روانی	رۆحی
mental ability	استعداد	به هره
		لیهاتوویی
		توانایی
mental act	فعل ذهنی	کاری زه ینی
		چالاکی فکری
mental disease	مرض روانی	نه خووشی رۆحی
mental need	نیازروانی	پیداویستی رۆحی
		نیازی رۆحی
mental retardation	کندذهنی	که م زه ینی
	عقب ماندگی ذهنی	دواکه وتوویی زه ینی
		که م هووشی
		که م فکری
mercantile	تجاری	بازرگانی

mercantile economy	اقتصادتجاری	ئابووری بازرگانی
merchandise	کالا	کالا
merit	شایستگی	شایسته‌یی
	سزاواری	شیاو
		لایقی
mesmerism	خواب مغناطیسی	خه‌وی مغناطیسی
meta	ماوراء	سه‌روو
	فرا	سه‌ر
		ئه‌وپه‌پ
		میتا
meta economycs	ماوراءاقتصاد	سه‌روو ئابووری
	فرااقتصاد	ئه‌وپه‌پئابووری
meta-ethics	فرااخلاق	سه‌رووئاکار
		ئه‌وپه‌پئاکار
metalogic	فرامنطقی	سه‌روو لوژیک
		ئه‌وپه‌پلوژیک
metaphysics	فلسفه‌اولی	میتافیزیک
	مابعدالطبیعه	سه‌روو سرووشت
	علم ماورای طبیعت	زانستی میتافیزیک
meta-sociology	فراجامعه شناسی	سه‌روو کومه‌لناسی
		ئه‌وپه‌پکومه‌لناسی
method	اسلوب	میتود
	روش	ره‌وش

	شىۋە	طريقة
	ئىسلووب	شىۋە
methodical	مىتۇدانە	مدرسى
	رەشانە	روشندار
	شىۋە مەندە	روش مىندانە
methodology	مىتۇدۇلۇژى	روش شىناسى
	مىتۇدناسانى	روش تھلىل
	رەۋشى شىكارى	
	شىكىردنەۋە	
metropolis	دايك شار	مادىرشەر
	گەرەشار	بىزىرگ شەر
	مەزىن شار	كلان شەر
		مە - شەر
middle class	چىنى مامناۋەندى	طبقة متوسط
	چىنى ناۋەراست	طبقة ميانە
might	دەسەلات	قدرت
	ھىز	
	توانا	
migration	كۆچ	مىھاجىرت
	سەفەر	
militarism	سەربازىيەت	نظامى گرى
	لەشكەر سالارى	ارتىش سالارى
	مىلىتارىزىم	
mind	زەھىن	دەھىن

	روان	روح
	فکر	فکر
	جان	گیان
	عقل	عهقل
	آگاهی	ئاگایی
		وشیاری
minimal	کمینه	که مینه
	اقل	که مترین
		لانی که م
		مینیمال
miracle	معجزه	په رجو
		مؤجزه
		مؤجزات
miscegenation	اختلاط نژاد	تیکه ل بوونی ره گهن
misinterpretation	سوء تعبیر	خراب لیکدانه وه
		خراب تیگه یشتن
misology	منطق ستیزی	دژه لوژیک بوون
	ضدیّت بامنطق	دژه مه نتیق بوون
mixed	آمیخته	تیکه ل
	امتزاجی	تیکه لاو
		لیکدراو
		ئاو یته
		ته ف لهه ف
mixed economy	اقتصاد مختلط	ئابووری تیکه لاو

mode	حالت	چۆنىەتى
	شىۋە	شىۋە
	اسلوب	ئسلوب
	روش	رەۋش
model	مۇدە	مۇدە
	مدل	مۇدىل
	الگو	سەرمەشق
	نمونه	نمونه
moderate	معتدل	ھىدى
	میانہ رو	ھىمن
		ئارام
		میانہ پۇ
modern		لەسەرخۇ
	نو	نوى
	جدید	تازە
	متجدد	نویخواز
modernism		مۇدىرن
	نوگرایی	نویخوازی
	نوآیینی	ریبازی نویخوازی
	نوخواهی	تازەگەرى
monarchy	تجددطلبی	مۇدىرنیزم
	تک سالاری	تاک مەزنى
	حکومت فرد	تاک سالاری
	یکه سالاری	دەسەلاتى تاک
		حکومەتى تاک

money	پول	پاره پوول
money as coin	پول سکه ای	پاره ی ئاسن
monitor	بازنگری نظارت	پیاچوونه وه چاودیږی کردن چاولی بوون
monogamous	تک همسری یک شویی	تاک هاوسه ری تاک میږدی
monotheism	وحدانیت یک خداگرایی	تاکایه تی تاک خوایی
	یگانه پرستی یکتاپرستی	تاک په رستی خواپه رستی
monument	ماندگار	هه رمان نه مر
moral	اخلاق	ئاکار
moral code	قانون اخلاقی	یاسای ئاکاری
moral conduct	رفتار اخلاقی وجدان اخلاقی	ره فتاری ئاکاری ویژدانی ئاکاری
morale	دلگرمی	دلگه رمی به ئومید بوون دلنیایی خاترجه می
moral judgment	داوری اخلاقی	داوهری کردنی

	قضاوت اخلاقی	ثاکاری
		قه زاهت کردنی
		ثاکاری
moral obligation	تعهد اخلاقی	به لینی ثاکاری
	الزام اخلاقی	به لیندانی ثاکاری
		پهیمان دانی ثاکاری
moron	کودن	نه فام
	کوته خرد	نه زان
	کندذهن	بی عه قل
		بی ثاوه ز
		ناوشیار
morphology	شکل شناسی	شیوه ناسی
	ساختمان واژه شناسی	فورم ناسی
	بررسی لغوی	پیکهاته ی وشه ناسی
		وشه کو لینه وه
mortalism	مرگ گرایی	مه رگ خوازی
	مرگ اندیشی	بیرکردنه وه له مردن
mortality rate	نرخ مرگ و میر	راده ی مردن
		ریژه ی مردن
mother tongue	زبان مادری	زمانی دایک
		زمانی زگماکی
motion	جنبش	جوولان
	حرکت	بزووتنه وه
		جوولانه وه
		بزاف

motive	محرك	هاندەر
	سبب	پال پتوه نەر
	انگیزاننده	جوولینه ر
movement		هۆ
	نهضت	بزووتنه وه
	حرکت	جوولانه وه
	جنبش	بزاف
mover	جنباننده	پال پتوه نەر
	محرك	جوولینه ر
		هاندەر
muddle headedness	آشفتگی	بشیوی
	آشفته ذهنی	شله ژاویتی
		بی سه روبه ری
multifarious		شله ژاویتی زهینی
	چندجانبه	چه ندالایه نه
multileveled	چندساحتی	چه ندره هه ند
		چه ندبوعدی
		چه ندالایه نه
multi-party system	نظام چندحزبی	سیستمی چه ند
		حیزبی
municipal enterprise	مالکیت عمومی	مولکایه تی گشتی
mutation	تغییرناگهانی	وه رچه رخانه ی کتوپر
	تبدل	وه رگۆپان
	جهش	گۆپان
		گۆپانی له پر

mutual	دوسويە	دوولايەنە
	متقابل	دووتەرەفە
	متقابلاً	
mutuality	مشاركت	ھاوکاری
	تعاون	ھاریکاری کردن
mycology	قارچ شناسی	کارگ ناسی
		کارگؤلۆژی
mystery	سرّ	سرّ
	راز	راز
	سرّی	نهیّنی
mystic		سکریت
	عارف	عارف
	عرفانی	خواناس
	باطنی	عیرفانی
myth	دستان	ئەفسانە
	افسانە	ئۆستورە
	اسطورة	
mythology	اساطیرشناسی	ئۆستورە ناسی
	علم اساطیر	زانستی
	اسطورة شناسی	ئەفسانە ناسی
		میتؤلۆژی

N

naive	سادە دل	سادە دل
	سادە لوح	گەمژە
	سادە دلانە	حوّل
	هالو	گەوج
		گىژ
naïve psychology	روانشناسى عاميانە	رەوانناسى
		عەوامانە.
		دەروون—زانى
		رەمەكيسانە.

name-dropping	فخرفرۆشی	خۆبەزل زانین
		فەخرفرۆشی
		فیزکردن
		شانازی بەخۆکردن
name index	نام نما	نیونامە
narcissism	خودشیفتگی	خۆ ویستن
	خودپسندی	خۆپەسەندی
	خوددوستی	عاشقی خۆبوون
nation	امت	نەتەو
	ملت	گەل
national culture	فرهنگ ملی	کەلتووری نەتەویدی
national income	درآمد ملی	داھاتی نەتەویدی
nationalism	ملت گرایی	نەتەوخوازی
	ملت پرستی	نەتەو پەرستی
	ملی گرایی	ناسیۆنالیزم
national minorities	اقلیتھای ملی	کەمینە
		نەتەویدیەکان
national security	امنیت ملی	ئاسایشی نەتەویدی
national state	دولت ملی	دەوڵەتی نەتەویدی
	حکومت ملی	حکومەتی
	ملت - دولت	نەتەویدی
		نەتەو - دەوڵەت

native	بومی	ناوچەیی
	محلی	خۆمالی
natural		خۆجەیی
	طبیعی	سرووشتی
	ذاتی	زاتی
	فطری	خۆپسک
natural law		فیتری
	قانون طبیعی	یاسای سرووشتی
natural philosopher	طبیعت شناس	سرووشت ناس
	فیلسوف طبیعی	فیلسوفی سرووشت
		ناس
natural science	علم طبیعی	زانستی سرووشت
	طبیعت شناسی	سرووشت ناسی
nature	ماهیت	چیپەتی
	چیستی	کرۆک
	سرشت	
	ذات	
necessarianism	ضرورت گرایی	زەرورەت خوازی
need	احتیاج	پێداویستی
	نیاز	نیاز
	نیازمندی	ئاتاج
negative	منفی	نێگەتیڤ
	سلبی	سلبی
		نەریتی

negative goals	هدهفهای منفی	ئامانجه نه ریتییهکان
		ئامانجه نیگه تیقهکان
nemesis	انتقام	تۆله سه ندنه وه
	انتقام الاهی	تۆله سه ندنه وهی
	مکافات	خوایی
		سزادانه وه
neoclassical school	مکتب کلاسیک جدید	قوتابخانهی کلاسیکی
		تازه
neologism	واژه سازی	وشه سازی
	واژه پردازی	واژه داتاشین
		چیکردنی وشه ی تازه
neology	نوآوری	تازه گهری
		نوئیکاری
		داهیتان
nervous	عصبی	ئازاری رۆحی -
		عه سه بی
net	ویژه	تایبته
		تایبتهی
new deal	اقدام جدید	ههنگاو ی تازه
	سیاست جدید	به رنامه ی تازه
		سیاسه تی تازه
news agency	خبرگزاری	ههوال نووسی
nightmater	کابوس	دیوه زمه
		میرده زمه
		شه وه

	کابووس	
nihilism	هیچ گرای	هیچ خوازی
	لاگرایی	هیچ باوەپی
	نیستی گرای	نەهیلیزم
	هیچ انگاری	
noesis	اندیشه	ئەندیشه
	تفکر	بیرکردنەوه
noise	صدا	دەنگ
nomadic	چادر نشین	دەوار نشین
		رەشمال نشین
nome	مصنوعی	دەسکرد
		خۆکرد
nomos	ناموس	ناموس
		ئابروو
		شەرەف
non direction	بی هدف	بی ئامانج
nondirective counseling	مشاورە غیر مستقیم	راویژکاری
		ناپاراستە و خۆ
non-logical	نامنطقی	نالۆژیکی
		نامە نتیقی
non possumus	ناممکن	مە حال
		نامومکین
		لەتوانادانەبوو

non-producing	طبقه‌نامولد	چینی نابهره‌م هینه‌ر چینی مه‌سره‌ف‌که‌ر
non-root	غیرریشه‌ای	ناپیشه‌یی نابنچینه‌یی نابنه‌په‌تی
nonsennse	بی‌معنی	بی‌مانا بی‌واتا بی‌هه‌وده
non-social	غیراجتماعی	ناکۆمه‌لایه‌تی
norm	معیار	پێوه‌ر
	قاعده	رێسا
	هنجار	پێودانگ
	ضابطه	نۆرم
		چوارچیوه
normal	عادی	ئاسایی
	به‌نجار	نۆرمال
	طبیعی	سرووشتی
	معمولی	
normal man	انسان طبیعی	مروۆفی سرووشتی
		مروۆفی ئاسایی
normal value	قیمت عادی	نرخ‌ی ئاسایی
normative	هنجاری	نۆرماتیف
	معیاری	به‌پێسا‌کراو

	رئیسایی	دستوری
norms	رئیس ئاکارییه کان	معیارهای اخلاقی
	پیۆهره ئاکارییه کان	
no-rule	نافرمانی	بی فرمانی
	سەرپێچی کردن	
	سەربزێوی	
	ملەپێچی	
notable	بەر جسته	برجسته
	شان	چشمگیر
	بەر چاو	
	دیار	
not-being	نەبوون	نیستی
		نهیستی
		عدم
not knowing	نەزانین	ندانستن
	تئ نەگەیشتن	
noun	نێۆ	نام
	ناو	اسم
nursery	دایهنگه	نوزادگاه
	باخچهی ساوایان	مهدکودک
nurture	راهینان	تربیت
	پەرۆهرده کردن	
nutrition	خۆراک	غذا
	خواردەمەنی	تغذیه
	خواردن	

O

obedience	فرمانبرداری	گوئی رایەلی
	اطاعت	گوئی لەمشت بوون
		پێڕەوی کردن
		ملکەچی
object	موضوع	بابەت
	هدف	ئامانج
	شیئ	شتومەک
		ئۆبژە
objection	خردە گیری	رە خنە گرتن
	ایراد	رە خنە لی گرتن

	اشکال	
obligation	وظیفه	ئهرک
	مسئولیت	به رپر سیاریتی
	تعهد	لپرسراویتی
	الزام	به لّین دان
		به لّین به ستوویی
observation	مشاهده	بینین
	ملاحظه	دیتن
	نگرش	تپروانین
		تییبینی
observed	مشاهده شده	بینراو
	نگریسته شده	دیتراو
	مشهود	به رچا وکه و توو
occupation	شغل	کار
		پیشه
		شول
odd(the)	فرد	تاک
	اسم الاهی	ناوی خوا
oedipus complex	عقدة اودیپ	گری ئودیپ
old	سالخورد	به سالآچوو
		به ته مه ن
old regime	رژیم کهنه	رژیمی کون
		رژیمی پپشوو
oligarchy	حکومت چند تن	حکوومه تی
	حکومت خواص	چه ندکه سی

	حکومت اقلیت	حکومەتی دەستە
		بژیران
		حکومەتی کەمینه
oneirology	رؤیاشناسی	خەون ناسی
ontology	بودگرای	بوونخوازی
	هستی گرای	
open	باز	کراوه
	بی انتها	بی کۆتایی
	لایتناهی	بی پایان
open class-system	نظام طبقه ای باز	سیستمی کراوه‌ی
		چینایه‌تی
open economy	اقتصاد باز	ئابووری کراوه
open market	بازار آزاد	بازاری کراوه
		بازاری ئازاد
open-mindedness	سعه‌صدر	سینگ فراوانی
	آزاداندیشی	ئازادبیرکردنه‌وه
open-society	جامعه‌باز	کۆمه‌لگای کراوه
operant	عملی	کرده‌یی
	عامل	هۆکار
		سه‌به‌ب
opinion	عقیده	پا
	رأی	بیروپا
		بۆچوون

opportunism	فرصت طلبى فرصت گرايى	ئۆپۈرتۈنيزم ھەل پەرستى كات قۇستەنەۋە
opposed	متضاد مخالف	دژبە يەك نە يار ناكۆك
opposed labo(u)r	كارگر ستمىدە	دژايە تى كەر كرىكارى ستمە لىكراۋ
optimal	بەين حد مطلوب بەترين حد	كرىكارى چەۋساۋە باشترين باشترين رادە باشترين ئاست
optimism	آيين خوشبىنى خوشبىنى بە آيندە جھان نظريە خوش گمانى نيك بينى	گە شىبىنى. تيۈرى گە شىبىنى. گە شىبىنى بە رانبەر ئايندە ى جىهان.
optim	مطلوب بەينە	دلخۋاز لە بار گونجاۋ
oracle	سروش غىبى غىبىگۈى معبد	ھاتفى غەبىبى پەيامى يەزدانى ھاتفى كە نېسە ھاتفى پەرستگە
oral	شفاهى	زارەكى

	سەرزارەکی	دەانی
		گفتاری
oratores	رۆحانییه‌کان	روحانیون
	پیاوێ رۆحانییه‌کان	
	پیاوێ ئاینیه‌کان	
order	نەزم	نظم
	رێک و پێکی	سامان
	له‌باریتی	سفارش
	داواکاری	بسامان
	داخوێ	
order les	ناریک و پێکی	بدون نظم
	ناله‌بار	بی نظم
	بی سەروبه‌ر	
	بی نەزم	
order of nature	نەزمی سروشت	سامان طبیعت
organ	ئەندام	عضو
		اندام
organization	رێکخراو	سازمان
	رێکخستن	سازمان دهی
	سیستم	نظام
origin	سەرچاوه	منشأ
	ژێد	خاستگاه
	بنه‌په‌ت	اصل
	بناغه	

original	اصیل	ره سه ن
	آغازین	سهره تایگ
	اصلی	یه که مین
		سهره کی
original mover	محرك آغازین	یه که م هاندر
	محرك اصلی	یه که م جوولینه ر
original sin	گناه اصلی	یه که م تاوان
	گناه اولیّه	تاوانی سهره کی
osteopathy	طب سوزنی	ده رزی دهرمانی
		ده رزی پزیشکی
other	دگر	ئه ویدی
	غیر	ئه وی تر
ought	باید	ده بی
	بایستی	پیویسته که ...
outcaste	اجنبی	بیانی
outcome	نتیجه	ده رهنجام
	برآمد	ئا کام
		ئه نجام
outlook	جهان بینی	جیهان بینی
	نگرش	تیپروانین
	بینش	بوچوون
out-migrant	مهاجر برون مرزی	کوچهری دهره وه
	مهاجر به خارج	کوچهری دهرسووری
		کوچهری مه نفا

overproduction	زیاده به‌رهه‌مه‌ینان	زیاده تولیدی
	به‌رهه‌مه‌ینانی	بیش فراوری
	له‌پاده‌به‌ده‌ر	تولید افراطی
	به‌رهه‌مه‌ینانی	
overt	زیده‌په‌وانه	
	ئاشکرا	آشکار
	به‌رچاو	مشهود
	دیار	
overvalued	گران	گران
	نرخ‌ی گران	
	گران‌به‌ها	
ownership	مولکایه‌تی	مالکیت
	مولکداری	تملک
oxymora	هه‌له‌ت و په‌له‌ت بیژی	نقیض گویی
	قسه‌ی دژبه‌یه‌ک	
	پارادۆکس بیژی	
	دژبیژی	

P

pacifism	صلح دوستى صلح طلبى	ناشتى خوانى لايه نگرى ناشتى
pagan	كافر مشرڪ	بوون كافر بى دين
pain	درد الم	خوانه ناس ئيش ئازار

	نارامش	دهرد
painter	نقاش	شیوه کار
	رسم	رسم کیش
	نگارگر	
place revolution	انقلاب کاخ نشینان	شورشی کۆشک نشینان
		راپهرینی کۆشک نشینان
paleolithic	پارینه سنگی	چاخی بهردین
	عصر حجر	
	کهن سنگی	
paleontology	دیرین شناسی	دیرین ناسی
	باستان شناسی	
panic	هراس	ترس
	وحشت عمومی	ترسی گشتی
	سرآسیمگی	ترسان
		توقین
		حه په سان
pantomime	زبان ایمایی	زمانی هیما
	لال بازی	پانتومیم
paradigm	نمونه اعلی	نمونه ی بالا
	الگو	باشترین نمونه
		سهرمه شق
paradox	تناقض	دژوازی
	اضداد	پارادوکس

	مه ته ل	پارادکس
	مه ته لؤکه	معما
	له گهن	
	لیچار	
paralinguistic	سهر ووزمانی	فرازبانی
	ئه وپه پزمانی	
parallel	هاوته رازی	توازی
	به رابه ری	متوازی
	هاوشان	
paranoia	همه مان به دوژمن	همگان دشمن پنداری
	زانین	پارانویا
	گشت دوژمن زانی	
	پارانویا	
parent	دایک و باوک	والدین
parity	یه کسانی	برابری
	به رابه ری	تساوی
	هاوسه نگی	همسنگی
	هاوته رازی	
parliamentarism	سیستمی په له مانی	نظام مجلسی
parliamentary	پاشایه تی په له مانی	سلطنت پارلمانی
monarchy	ده سه لاتی په له مانی	
	حکوومه تی په له مانی	
parole	دوان	نطق
	په یف	سخن
	قسه کردن	

	ئاخافتن	گفتار
part	به‌ش	جزء
	پاژ	پاره
	پارچه	قسمت
	که‌رت	بخش
part-culture	ورده - که‌لتوور	پاره - فرهنگ
	که‌لتووری بچووک	
	پاژ فه‌ره‌نگ	
participant observa- tion	بینینی هابه‌ش	مشاهه‌ئ‌مشارکتی
	به‌هره‌مه‌ندی	برخورداری
partner ship	به‌شداریتی مه‌ده‌نی	شرکت مدنی
	هاوبه‌شی	مشارکت
	به‌شداریتی	
party	حیزب	حزب
	پارتی	
party ideology	ئامانجی حیزبی	آرمان حزبی
	ئایدۆلۆژیای حیزبی	ایدۆلۆژی حزبی
passing away	گه‌نده‌لی	فساد
	خراپه‌وون	
	فه‌ساد	
passio	کاریگه‌ری وه‌رگرتن	انفعال
		واکنش پذیرفتن
pastoralism	شوانکاره‌یی	شبانکارگی
	شوانی	
	ژیانی شوانی	

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نمونه	نمونه
طرح	مۆدیل
نقش	گه‌لآه
	پلان و به‌نامه
pattern of reinforcement	مۆدیله‌ فکرییه‌کان
	سه‌رمه‌شقه
	فکرییه‌کان
peace	ناشتی
	صلح
peaceful coexistence	پیکه‌وه‌ژیانی
	ها‌مزستی مسالمت آمیز
	ناشتیانه
peak	لووتکه
	اوج
	ئه‌وج
	به‌رزی
	ارتفاع
peculiarity	تاییه‌تمه‌ندی
	ویژگی جنبه‌ وێژه
	لایه‌نی تاییه‌تی
pedgogy	منال‌په‌روه‌ری
	کودک‌پروری
	په‌روه‌رده‌ناسی
	پرورش‌شناسی
	زانستی فی‌رکاری
	علم‌آموزش
	زانستی راه‌پێنان
	علم‌ترییت
penal institutions	ده‌زگا‌کانی
	نهادهای کیفری
	سزادانه‌وه
per capita income	داهاتی سالانه
	درآمد سرانه
	ده‌رامه‌تی سالانه
perceive	تینگه‌یشتن
	دریافتن
	ده‌رک کردن
	ادراک

	فام کردن	درک	
perceiving	بوونه و هری تیگه یشتوو بوونه و هری ئاو هزمه ند	موجود مدرک	
perceptualism	چه مک خوازی واتاخوازی	مفهوم گرایی	
peregrini	بیانیه کان خه لکی بیانی	خارجیان	
perfect man	مروقی کامل مروقی ته و او	انسان کامل	
perimeter	ژینگه ده و روبه ر	محیط	
perinatal	پیش له دایک بوون	پیش از زایمان	
permanence	هرمان به رده و امی دریژه کیشان	پایندگی استمرار دوام	
permanence of the soul	مانه و هی روچ	بقای روح	
permissive	پیشنیاری ته جویزی	تجویزی	
permissiveness	نازادی سیکسی ره وایه تی سیکسی	رواداری جنسی	

perplexity	حیرت	حهیرهت
	گیجی	سهرسوورمان
		چه په سان
personality	شخصیت	که سایه تی
	منش	خوو و خده
		ره وشت
persomality struc- ture	ساختمان شخصیت	پیکهاته ی که سایه تی
perspective	چشم انداز	دیمه ن
	دورنما	روانگه
persuasion	ترغیب	هاندان
	تشویق	پال پپوه نان
	اقناع	قه ناعهت پیکردن
perverse	کژخو	به دخوو
		به دپه وشت
		به دئاکار
pessimism	بدبینی	ره شبینی
	ایین بدبینی	رئبازی ره شبینی
	بدبینانه	ره شبینانه
petition	درخواست حق	ماف خواستن
	احقاق حق	داواکردنی ماف
		ویستنی ماف
phenomen	پدیده	دیارده
	حادثه	رووداو
	عارضه	

phenomenalism	پدیده شناسی	دیاردەناسی
	پدیده گرایی	دیاردەخوازی
	پدیده باوری	دیاردەباوهری
philanthropism philia	مردم دوستی	خەڵکدۆستی
	مردم گرایی	خەڵک خوازی
	عشق	عەشق
	محبت	ئەوین
		دلۆقانی
philology	زبان شناسی	زمانناسی
	لغت شناسی	وشەناسی
	زبان شناسی تاریخی	زمانناسی میژوویی
philosopher	فیلسوف	فیلسووف
	حکیم	زانا
	فرزانه	فره‌زان
philosophical	فلسفی	فەلسەفی
philosophical explanation	تبیین فلسفی	روونکردنەوهی
		فەلسەفی
philosophy	فلسفه	فەلسەفه
	حکمت	زانایی
phobia	هراس	ترس
	واهمه	دل‌پاوکی
	ترس	ترسی شاراوه
		ترسی نادیار

ترسی نالۆژیکی	ترس موهوم	
ترس لئ نیشن	ترس غیرمنطقی	
	وحشت	
دهنگ	واج	phoneme
فونیم		
دهنگ ناسی	واج شناسی	phonology
فونۆلۆژی		
رسته	عبارت	pharase
دهسته واژه		
رسته بهندی	جمله بندی	pharasing
رسته دارپشتن		
که لله سه رناسی	جمعه شناسی	phernology
جه سته یی	جسمانی	physical
مادی	مادی	
سرووشتی	طبیعی	
پیداویستی جه سته یی	احتیاجات بدنی	physical need
هکان		
نیازهکانی لهش		
واقعیهتی مادی	واقعیت مادی	physical reality
پارچه پاچه	پاره پاره	piecmeal
تیکه تیکه		
کارگه	واحدکار	piece work
بنکه ی کار		
دینداری	دینداری	piety

	دین خواری	دین پرستی
	دین په رستی	
pilot	پیشره و	پیشگام
	پیشه‌نگ	پیشتاز
place	پیگه	جایگاه
	شوین	جا
	جیگا	مکان
		موضع
placement	کارپی سپاردن	کارگماری
	راسپاردن	
	له‌سهرکار	
	دامه‌زراندن	
place of residence	ژینگه	محل اقامت
	شوینی نیشته‌جی	اقامتگاه
	بوون	
	شوینی ژیان	
	به‌سهربردن	
plan	نه‌خشه	نقشه
	گه‌لآله	طرح
	پلان	
planning	به‌رنامه‌پیژی	برنامه‌ریزی
	به‌رنامه‌داپشتن	طرح‌ریزی
	گه‌لآله‌کردن	نقشه‌ریزی
	گه‌لآله‌دانان	

planotic Idea	مثال افلاطونی	ثایدیای ئه فلاتوونی نمونه ی ئه فلاتوونی
platonism	افلاطون گرایی مکتب افلاطونی	ئه فلاتوون خوازی قوتابخانه ی ئه فلاتوون
play therapy	بازی درمانی	کایه ده رمانی گه مه ده رمانی
pleasure	لذت خوشی رامش خشنودی	چیژ له زهت خۆشی خۆش پاباردن ره زایهت
pleasure and pain	لذت و الم لذت و رنج	چیژ و ئازار له زهت و ئیش
plebians	طبقه پایین عامه	چینی خواروو خه لکی ره مه کی عه وام
plebiscite	رأی عمومی	رای گشتی
plot	طرح کلی	گه لاله ی گشتی
plumb-line	قاعده و راهنما	ریساوپینما
plural	متکثر چندگانه	فره چه شن چه ند په هه ند پلوورال
pluralism	چندگرایی	چه ند خوازی

	فره چه شنی	کثرت گرایي
	فره په نگی	تکثر
	پلوورالیزم	کثرت انگاری
plutocracy	حکومه تی چینی	حکومت توانگران
	ده وله مه ند	پول سالاری
	حکوومه تی	حکومت ثروتمندان
	سامانداران	
	پاره سالاری	
poetic diction	ده برپینی شاعیرانه	طرز بیان شاعرانه
poetry	شاعیری	شاعری
	شیعره ونینه وه	شعرسرایي
point of viwe	روانگه	دیدگاه
	دیمه ن	نگرگاه
	جوړی بیرکردنه وه	نظرگاه
	دیدگا	شیوه اندیشه
pole	جه مسه ر	قطب
policy	سیاسه ت	سیاست
		خط مشی
polis	شار	شهر
	مه زن شار	مدینه
	ده وله ته شار	دولت شهر
political	سیاسی	سیاسی

political sociology	جامعه شناسی سیاسی	کۆمه‌لناسی سیاسی
political space	فضای سیاسی	کهش و هه‌وای سیاسی
political state	دولت سیاسی	دۆخی سیاسی
polyandrous	چندشوویی	ده‌وله‌تی سیاسی
	چندشوگزینهی	ریکخراوی سیاسی
	چندهمسری	چه‌ندمی‌ردی
poiygamy	چندزنی	ژنی چه‌ند می‌رده
	چند همسری	چه‌ند هاوسه‌ری
polisemy	چندمعنایی	چه‌ندژنی
		پیاوی چه‌ند ژنه
		چه‌ند هاوسه‌ری
polysyllabic	چندهجایی	چه‌ندواتایی
	چندسیلابی	چه‌ندمانایی
		چه‌ندبپرگه‌یی
polytheism	چندخداگرایی	چه‌ندخواخوازی
	شرک	چه‌ندخواایی
	چندخدایی	
popular	عامه پسند	عه‌وام په‌سه‌ند.
	همه پسند	دلخوازی خه‌لکی
		ره‌مه‌کی.
		به‌دلی هه‌موان.
popular sovereignty	حاکمیت مردم	ده‌سه‌لاتی خه‌لک

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

positive goals	هدفهای مثبت	ئاماجه ئه ریتیه کان
		ئامانجه پۆزه تیقه کان
positivism	مثبت گرایی	ئه ریتی خوازی
	اثبات گرایی	په زه تیف خوازی
		پۆزیتویوسم
positivity	کسب دارایی	به ده ست هیئانی
		دارایی
		مال به ده ست هیئان
posits	مفروض	گریمانه
		دانراو
possession	تصرف	داگیرکردن
	تسخیر	داگیراندن
	تصاحب	
possible	امکان پذیر	مومکین
	شدنی	له توانا دابوون
		قابیلی ئه نجامدان
potency	توانش	توانا
	توان	هیز
	قوه	وزه
	توانایی	توانایی
power	توان	توانا
	قدرت	هیز
power bloc	بلوک قدرت	بلوکی ده سه لات
		لایه نی ده سه لاتدار
power of speech	قدرت تکلم	توانای دوان

	توانای پھیقین	
	توانای ٹاخافتن	
power of test	توانای تاقیکردنہ وہ	توان آزمون
	توانای تاقیکاری	
practical(the)	کردہ بی	امر عملی
	ہواری کردہ بی	زمینہ عملی
	پراکتیکی	عملی
practical criticism	رہ خنہ ی کردہ بی	نقد عملی
	رہ خنہ ی پراکتیکی	
practical reason	عہ قلی کردہ بی	خرد عملی
	عہ قلی پراکتیکی	
practice	پروٹہ کردن	تمرین
	مہ شق کردن	کار بست
	بہ کارہینان	عمل
	کردہ (وہ)	
pragmatism	پراگماتیزم	مذہب اصالت عمل
	کردہ خوازی	مصلحت گرایی
	رہ سہ نایہ تی کردہ	عمل گرایی
	کردہ باوہ پی	عمل باوری
	تہ زمون باوہ پی	تجربہ باوری
praiseworthy	قابیلی ستایش	ستودنی
	شیاو ی ستایش	
	شیاو ی پیاہہ لدان	
praxis	کردار	کردار
	کردہ وہ	

preacher	موعظه گر	مۆچپاری کهر
		ئامۆژپاری کهر
precarious	متزلزل	لهرزۆک
	ناپایدار	ناسه قامگرتوو
		ناپتهو
precision	دقّت	وردبینی
		لیوردبوونه وه
predatory	غارتری	قه لاچۆکردن
		به تالان بردن
		چه پاوکردن
predicting	پیشگویی	پیشبینی کردن
	پیشبینی	خه بهردان له دواپۆژ
pre-eternal	قدیم	کۆن
		قه دیمی
preface	پیش گفتار	پیشه کی
		به رای
		پیش وتار
		پیش وته
preference	گزینش	هه لاواردن
		هه لباردن
prehistoric times	اعصار ماقبل تاریخ	چاخه کانی پیش
		میژوو
prejudice	تعصب	ده مارگیری
	عصبیت	ده مارگرژی
	خشک اندیشی	ته عه سوب
		وشک بیر

	کهله ره قی	
	پیشہ کی	پیش درآمد
prelude	به رای	مقدمه
	پیش و تار	
	پیشہ کی	مقدمه
premies	فهرز	فرض
	دانان	صغری و کبری
	سو غرا و کوبرا	
	پیش نیاز	پیش نیاز
prerequisite	پیش مهرج	پیش شرط
	مهرجی پیویست	
	پیشنیار کردن	تجویز
prescription	ته جویز کردن	
	پاراستن	حفظ
preservation	پارینکاری لی کردن	سیانت
	مه حافیزه کاری	محافظه کاری
	گوشار	فشار
press	فشار	
	گروپی فشار	گروه فشار
press group		
	پیشگیری	پیشگیری
prevention	رئ گرتن	
	رئ لی گرتن	
	نرخ	بها
price	به ها	قیمت
	نهرزش	

	نرخ	
press leadership	قیمت گذاری	نرخ دانان
		نرخ بهندی
pricing	قیمت گذاری	نرخ دانان
	تعیین قیمتها	نرخ دیاری کردن
primacy	اولویت	له سه رتربوون
	رجحان	له پیشتر
		ئه وله وییه ت
primariae	اولیه	سه ره تای
	ابتدایی	
primary commodity	کالای خام	کالای خاو
	مواد اولیه	که ره سه ی خاو
	مواد خام	
principle	اصل	پره نسیب
	مبدأ	سه رچاوه
	آغاز	سه ره تا
Principle economics	اصول اقتصاد	پره نسیبهکانی
		ثابوری
		بنه ماکانی ثابوری
Principle of evil	اصل شر	پره نسیبی شه ر
		پره نسیبی
		خرابه کردن
Principle of good	اصل خیر	پره نسیبی خیر
		پره نسیبی
		خیرخوانی

	پره‌نسیبی چاکه‌کاری	
Principle of tolerance	پره‌نسیبی	اصل تساهل
	لیکبووردن	
printing	چاپ	چاپ
	چاپکردن	
	پرینت کردن	
prise	خه‌لات	جایزه
	تاکه‌که‌سی	شخصی
private	تایبه‌تی	خصوصی
	شه‌خسی	
private ownership	مولکایه‌تی تاکه‌که‌سی	مالکیت خصوصی
private property	مولکایه‌تی تاکه‌که‌سی	مالکیت خصوصی
private sector	که‌رتی تایبه‌ت	بخش خصوصی
pro	له‌گه‌ل	له
	هاوبیروپا	موافق
	ته‌با	
	هاوده‌نگ	
probabilism	ئه‌گه‌رخوازی	احتمال گرایی
	ئه‌گه‌رایه‌تی	فلسفه‌ٔ احتمال
probability	ئه‌گه‌ر	احتمال
probability of survival	ئه‌گه‌ری مانه‌وه	احتمال بقاء

probation officer	افسر مراقبت	ئه فسهری چاودیر
probing	کاوش	پشکنین
		به دوا داچون
problim	مسأله	مه سه له
	مشکل	کیشه
	پرسش	پرسیار
	پرسمان	پرس
		پسیار
problem solving	حل مسأله	چاره سه ر
	مسأله مشکل گشایی	چاره سه رکردنی
		کیشه
procedure	آیین کار	جۆری کارکردن
	روش کار	شیوه ی کارکردن
	طرز کار	
process	روند	ره وت
	شیوه	چۆنیه تی
	فراشد	پروسه
	فرایند	
	فراگرد	
process of learning	روندیادگیری	ره وتی فیرکاری
		پروسه ی فیرکاری
process philosophy	فراشد فلسفی	ره وتی فهلسه فی
	فرایند فلسفی	پروسه ی فهلسه فی
producer	تولیدکننده	به ره م هینه ر

producing class	چینی بەرھەم ھینەر	طبقە مۆلد
product	بەرھەم	محصول
	کالا	کالا
	دەسکەوت	نتیجە
	دەرەنجام	فرآورده
production	بەرھەم ھینان	تولید
	پیکھینان	ایجاد
	ھینانە ئارا (ی کالا)	فرآوری
		فرآوردن
profance	چەپەل	پلید
	پیس	نحس
	پۆخل	غیرمقدس
	ناپیرۆز	
profession	کار	شغل
	پیشە	پیشە
	شول	کار
		حرفه
proficiency	لێھاتوویی	تبحر
	لێوہ شاوہیی	زبردستی
	کارامہیی	مہارت
profit	سود	سود
	قازانج	منفعت
	کەلک	انتفاع

progeny	زاد و ولد	زاوژی
prognosis	تشخیص	وە چە خستنه وە
	پیشگویی	دەسنیشان کردن
	پیشبینی	پیشبینی کردن
program	برنامه	خەبەردان لەدواپۆژ
		بەرنامە
		پروگرام
progress	ترقی	پیشکەوتن
	پیشرفت	پیشکە چوون
	ارتقاء	بەرەوپیشە وە چوون
	پیشروی	
progressistes	ترقی خواھان	پیشکەوتن خوازان
project	طرح	گەڵالە
	نقشە	پروژە
		نەخشە
		پلان
projection	فرافکنی،	لەکۆڵ خستنه وە.
	برون فکنی،	خستنه پال ئەویدی.
	نسبت دادن صفات	بەرپرسیاری ———— تی
	خویش بە دیگری،	لەسەر خۆ
		لابردن.
proletarian	طبقه کارگر	چینی کریکار
	طبقه زحمتکش	چینی رەنجەر
promiscuity	ھەرج و مەرج جنسی	بشیوی سیکیسی
		بەرەللائی سیکیسی

	بی بندوباری جنسی	بی سهر و بهریی سیکسی
pronouncement	اظهار نظر	راده ربرین بیرو راده ربرین
proof	استدلال دلیل	به لگه هینانه وه ئیستدلال کردن
propaganda	تبلیغ نشر عقاید نشر حقایق یا اتهامات	پر و پاگه نده. بالا وه کردنی بیرو با وه پ. بالا وه کردنی راستی، یان تۆمه ته کان.
propensity	استعداد	به هره لیهاتووی لیوه شاو ه بی
proper	مناسب شایسته درخور	گونجاو شیاو شایسته
proportion	تناسب رابطه مناسب	گونجاو یتی له بار یتی پیوه ندی گونجاو له بار
proposal	پیشنهاد رأی	پیشنیار پا

		بوچوون
	مروج	بره وپیتهر
propounder	ترویج دهنده	بلاوه کهر
		پهره پیتهر
proprietor	مالک	مالک
		مولکدار
prose	نثر	په خشان
prose-fiction	داستان منثور	چیرۆکه په خشان
protagonist	مدافع	داکوکی کهر
	طرفدار	به رگر
	حامی	لایه نگر
		پشتیوان
protest	اعتراض	ناپه زایی ده ربړین
	پرخاشگری	تیکچوون
		قیړندن
		گوراندن
		تووپه یی
prove	ثابت کردن	سه لماندن
providential	مقدر	قه دهر
	خداخواسته	چاره نووس
	فضا و قدر	ئیلاهی
	مشیت الاهی	قه زاو قه دهر
provision	شرط	مهرج

provisional	موقت	کاتی
		ساته وه ختی
provision alliance	متحد موقت	هاوپه یمانی کاتی
proximity	مجاورت	نزیکیه تی
		نزیک بوون
psyche	نفس	نه فس
	روان	رؤح
	روح آدم	رؤحی مروؤف
psychiatrist	روان پزشک	ره وان پزیشک
		پسیکؤلۆژیست
psychoanalysis	روانکاوی	ده روون شیکاری
	تجزیه و تحلیل روانی	شیکردنه وه ی رؤحی
	روان تحلیلی	رؤح شیکاری
psychology	روانشناسی	ده روونزانی
		ره وانناسی
		ده روون ناسی
psychology of unconscious	روانشناسی خود آگاه	ره وانناسی
	روانشناسی لاشعور	ناخودئاگا
	روانشناسی	ده روون ناسی
	شعور باطن	ناخودئاگا
public	عمومی	گشتی
	عامه	همه موانی
	همگانی	ده وله تی
	دولتی	

public interest	منافع عمومی	به رژه وه ندییـــــــــــــــــه گشتییه کان
public media	وسایل عمومی	راگه یاندنـــــــــــــــــه گشتییه کان . راگه ینـــــــــــــــــه ره گشتییه کان. هویه کانی راگه یاندن. میدیاکان
public opinion	افکار عمومی	رای گشتی
	عقیده عمومی	بیرو پای گشتی
		رای خه لک به گشتی
public ownership	مالکیت عمومی	مولکایه تی گشتی
public property	مالکیت عمومی	مولکایه تی گشتی
public sector	بخش عمومی	که رتی گشتی
public servants	مستخدامان دولت	فه رمانبه رانی ده ولّه ت کارمه ندانی ده ولّه ت
pugnacious	جنگجو	شو پشگینر خه باتگینر شه پانی شه پخوان
pugnacious instinct	غریزه جنگجویی	مه یلی شه پاشویی مه یلی شه په نگیزی
punishment	کیفر	سزادان

	سزادانه وه	مجازات
	به سزاگه یاندن	تنبيه
		پادافره
		عقوبت
purchasa	کرپین	خرید
pure	په تی	محض
	ره ها	پاک
	پاک	ناب
	بی خه وش	خالص
pure ethice	ئاکاری په تی	اخلاق ناب
	ئاکاری ره ها	
pure evel	شه پی په تی	شر محض
	شه پی ره ها	
pure intellect	عه قلی په تی	عقل محض
	عه قلی ره ها	
purification	پاک کردنه وه	تنزیه
	خاوین کردنه وه	پیراستگی
		تطهیر
		پالایش
purpose	ئامانج	هدف
	مه به ست	مقصود
		غایت
		قصد

putting-out system	سیستمی به‌ره‌م	نظام تولید خانوادگی
	هینانی مال‌چه	
puzzel	مه‌ته‌ل	معمًا
	مه‌ته‌لۆکه	
	پازیل	
pyramiding	ره‌وتی دوابه‌دوای	سیرهرمی متوالی
	یه‌کی هیزه‌م ئاسا.	
	ره‌وتی په‌یتای په‌یتای	
	هیزه‌م ئاسا.	
pyramid number	ژماره‌ی هیزه‌م ئاسا.	عدد هرمی
	ژماره‌ی هیزه‌می.	

Q

qualitative	كىفى چونى كىفىتى چونايى	چۆنى چۆنايەتى چۆنيەتى
quality	كىفىت چگونكى	چۆنايەتى چۆنيەتى

	تاییه تمه ندی	خصلت
	خه سلّات	خصوصیت
quantitative	چه ندی	کمی
	چه ندایه تی	چندی
	راده بی	مقاری
quantity	چه ندی	کمیت
	چه ندایه تی	مقدار
	راده	عظمت
	ئه ندازه	اندازه
quarrel	شه پوکیشه	نزاع و مشاجره
	قسه و باس کردن	
	دایلۆگ و ده مه ته قی	
quartile	چاره ک	چارک
	چواریه ک	یک چهارم
	یه ک له چوار	
query	پرسیار	سؤال
	پرس	
queastion	پرسیار	پرسش
	پرس	پرسمان
quest-myth	نمونه ی هه و لدان	اسطوره تلاش
	نمونه ی خه باتگتیری	
quiddity	چییه تی	ماهیت
	کرۆک	چیستی
	جه وهه ر	

R

rabble	تودەعوام	كۆمەلانى خەلك
race	نژاد	رەگەز
race-centrism	نژاد - محورى	رەگەز- تەوھرى
racism	نژادگرایی	رەگەز پەرسىتى
	نژادپرستى	رەگەز دۆستى

radical	اساسی	بنه‌په‌تی
	ریشه‌ای	بناغهی
	واقع‌گرا	واقع‌خواز
	بنیانی	راستی‌خواز
		بونیادی
		بنچینه‌یی
radical evil	شرّ ریشه‌ای	شه‌پی بنه‌په‌تی
		شه‌پی بناغهی
radicalism	تجددخواهی	نوئ‌خوازی
		رادیکالیزم
radiology	پرتوشناسی	تیشک‌ناسی
raid	یورش	ه‌یرش
		په‌لامار
random	تصادف	هه‌لکه‌وت
	تصادفی	رئکه‌وت
	بختانه	
	الله‌بختی	
rank	مرتبه	ده‌ره‌جه
		پله
ranking	رتبه‌بندی	ده‌ره‌جه‌به‌ندی
		پۆلئین‌به‌ندی
rapport	ربط	پیوه‌ندی
	رابطه	پیوه‌ندی‌کردن
rat	ضریب	راده
	میزان	ئه‌ندازه

	نرخ	
rat of frequency	میزان فراوانی	راده‌ی فراوانی
	عقل	عاقلاً
rational	عقلانه	عاقلاًنه
	خردمند	ئاوه‌ز مه‌ند
	عقلایی	عه‌قلانی
	استدلالی	ئیستدلالی
		به‌لگه‌یی
	خردگرایی	ئاوه‌ز خوازی
rationalism	خردآیینی	ئاوه‌ز مه‌ندی
	خردجویی	عه‌قل خوازی
	عقل گرایی	
	عقلانیت	عه‌قلانییه‌ت
rationality	معقولیت	عاقلاًنه‌بوون
	خردمندانگی	ئاوه‌ز مه‌ندی
	خردمندی	به‌ئاوه‌زی
	اصل خرد	پره‌نسیبی عه‌قل
rational principle		
	اطلاعات خام	زانباریه‌ خاوه‌کان
raw data		زانباری سه‌ره‌تایی
	داده‌خام	زانباری به‌رایی
raw datum		زانباری سه‌ره‌تایی
	مواد اولیه	که‌ره‌سه‌ی خاو
raw material	موادخام	که‌ره‌سه‌ی به‌رایی

reaction	بازتاب	ره نگدانه وه
	انعکاس	زایه له
	واکنش	په رچه کرداری
	عکس العمل	هه لو یست وه رگرتن
reaction potential	قدرت واکنش	توانای په رچه کرداری
ready money	پول نقد	پاره ی حازر
		پاره ی له به رده ست
		پاره ی نه قد
real	واقعی	واقیعی
	حقیقی	راسته قینه
		حه قیقی
real definition	تعریف واقعی	پیناسکردنی
		راسته قینه
real essence	ماهیت واقعی	چییه تی راسته قینه
realism	واقع گرایی	واقیع خوازی
	واقع آیینی	راستی
	واقعگیری	حه قیقه ت
	واقعیت	واقییه ت
reality	حقیقت	راستی
		حه قیقه ت
		عه قل
reason	عقل	ئا وه ز
	خرد	په یقین
	نطق	ئیستدلال
	استلال	

	برهان	به لگه هینانه وه
	درایت	لیهاتوویی
		کارامهیی
reasoning	تعقل	بیرکردنه وهی
	تفکر	عاقلاًنه
		بیرکردنه وه
rebate	تخفیف	داشکاندن
		له نرخ که مکردن
		له نرخ دابه زاندن
recall	یادآوری	وه بیرهینانه وه
	خاطرآوری	هینانه وه یاد
receptivity	قابلیت	توانایی
		قابلیهت
reciprocal	متقابلاً	دوولایه نه
		به رسقانه
reciprocal agree- ment	پیمان دوسویی	پهیمانی دوولایه نه
	قراردار دوجانبه	برپاری دوولایه نه
		گری بهستی
		دوولایه نه
recitation	پس دادن	دانه وه
	حفظ و ازبرکردن	پیدانه وه
		وه لامدانه وه (ی)
		وانه کان)
		له بهرکردن (ی)
		وانه کان)

recognition	شناخت	ناسین
	باز شناخت	مه عریفه
	تشخیص	ناسینه وه
		ده س نیشانکردن
reconciliation	آشتی	ئاشتی
	سازش	ته بایی
	اصلاح	چاکسازی
	بازسازی	بنیاتانانه وه
		ئاوه دان کردنه وه
reconstrout	بازسازی کردن	بنیاتانانه وه
	ترمیم	چاککردنه وه
	نوسازی	سه رله نوئ دروست
		کردنه وه
		نوئیکردنه وه
recorded history	اسناد تاریخی	به لگه میدووییه کان
record	سند	به لگه
	مدرک	دیکوئ مینت
rectangle	مستطیل	چوارگۆشه
		چوارگۆشه ی دریژ
recurrence	تکرار	دوو پات کردنه وه
		دوو باره کردنه وه
redemption	نجات	رزگار بوون
		رزگاری
reflection	بازتاب	ره نگدانه وه
	انعکاس	کار دانه وه

	بیرکردنه وه	تفکر
	وردبینی	باریک اندیشی
	وردبوونه وه	
	وردبیرکردنه وه	
reflex	زایه له	بازتاب
	ره نگدانه وه	انعکاس
	کاردانه وه	
reform	چاکسازی	اصلاح
	بنیاتنانه وه	نوسازی
	سه رله نوئ دروست	بازآفرینی
	کردنه وه	
	نوئیکردنه وه	
reformation	چاکسازی ئاینی	اصلاح دینی
	بزووتنه وه ی ئاینی	جنبش مذهبی
	ریفۆرماسیۆن	
refraction	شکست هینان	انکسار
	تیک شکان	شکست
refugee	په نابهر	پناهنده
refutation	ره تکردنه وه	رد
	پووجه ل کردنه وه	ابطال
		واژنش
regal authority	ده سه لاتی پاشایانه	اقتدار شاهانه
	پاشا ئاسا	
region	ناوچه	منطقه
	ده قهر	

	ناحیه	مه‌ل‌به‌ند
regional economy	اقتصاد منطقه ای اقتصاد ناحیه ای	ئابووری ناوچه‌یی
register	سیاق سخن	جوّری په‌یقین جوّری قسه‌کردن شیوه دوان
regressio ad infinitum	تسلسل	زنجیره په‌یتا‌په‌یتایی دوابه‌دوای یه‌ک
regression	بازگشت بازگشت به گذشته واپس روی وازدگی سیر قهقه‌رایی	گه‌پانه‌وه گه‌پانه‌وه بۆ رابردوو پاشه‌کشه‌کردن به‌ره‌ودو‌اچوونه‌وه ره‌وتی دارمان
regularity	نظم نظام انتظام	نه‌زم رئیک و پئیکی
reification	شیء پرستی چیزوارگی	شتومه‌ک په‌رستی شت په‌رستی شت برده‌له‌یی
reign of law	حکومت قانون	حکومه‌تی یاسا ده‌سه‌لاتی یاسا
reign of terror	عصر وحشت	سه‌رده‌می ترس چاخ‌ی ترس

relationship	خویشاوندی	خزمايه تی
relative	نسبی	نه سه بی
		خزمايه تی
		هاوړه چه له ک
relative oytonomy	خودمختاری	خودم وختاری
		ریژه یی
relativism	نسبی گرایی	ریژه خوانی
	اعتقاد به نسبیت	باوړه به ریژه یی
	نسبی انگاری	بوون
		ریژه یی گه ری
relaxed	آرمیده	خه وتوو
	واهیله	ئوقره گرتوو
reliable	معتبر	باوړه پیکراو
	قابل اعتماد	متمانہ پیکراو
religio	دین	ثایین
		دین
religious	دینی	ثایینی
religious prejudice	تعصب دینی	ده مارگیری ثایینی
		ته عه سوبی ثایینی
religious toleration	مدارای دینی	لیکبوورنی ثایینی
		ئاسانگیری ثایینی
remainder	بازمانده	به جیماو
	باقی مانده	پاشماوہ

remark	اشاره	ئاماژە
		ئاماژە پیکردن
remissio	تخفیف	داشکاندن
		دابەزاندنی نرخ
		نرخ داشکاندن
rent	اجاره بها	کرئ
	کرایه	کرئ (خانوو، دووکان
	درآمد سالیانه	و...) (...
		به کرئ دان
		به کرئ گرتن
		داهاتی سالانه
repentance	توبه	تۆبه
		په‌شیمانی
		پاشگه‌ز بوونه‌وه
report	گزارش	گوزارشت
		راپۆرت
reproach	سرزنس	لۆمه‌کردن
reproduction	تولیدمئل	زاوژی کردن
	تولیدنسل	وه‌چه‌خستنه‌وه
	توالد و تناسل	منالّ خستنه‌وه
	تجدید نسل	زیادکردن
		وه‌چه‌تازه‌کردنه‌وه
republic	جمهوری	کۆمار
	جمهوریت	کۆماری
	حکومت جمهوری	حکومه‌تی کۆماری

republican party	حزب جەمھورى خواھ	حەزىبى كۆمارخوۋان
republic plato	جەمھورىيە افلاطونى	كۆمارى ئەفلاتونى
repuet	تەقەزۇ	داخوۋان
	درخواست	داۋاكارى
repuirement	احتىياج	پەيداۋىستىيەكان
reserch	تحقيق	تەۋىژىنەۋە
	بررسى	لەككۆلەنەۋە
	كاوش	پەشكەن
	پژوهش	خوئەندەۋە
	مطالعه	
resercher	پژوهشگر	تەۋىژەرەۋە
		لەككۆلەر
		لەككۆلەرەۋە
resemblance	تشابه	ۋەككچوۋن
	همانندى	لەيەك چوۋن
	شباهت	ۋەك يەك بوۋن
	مانندگی	
resentment	خشم	تەۋرەپەيى
	بىزارى	بەزارى
	خشماریج	رق
		قەين لى بوۋن
reserve	اندوخته	پاشەكەۋت
	ذخیره	دارایی

	پاره وه لانان	
residence	ژینگه	بوم
	شوینی ژیان	مسکن
	ژیانگه	اقامتگاه
		بودگاه
residues	به جیماو	بقایا
	پاشماوه	باقیمانده
resistance	خۆپاگری	مقاومت
	دژایه تی کردن	مخالفت
	نه یاریتی	
response	په رچه کرداری	عکس العمل
	وه لامدانده وه	پاسخ
	هه لویست وه رگرتن	واکنش
result	ده ره نجام	نتیجه
	ئاکام	برآمد
	ئه نجام	برآیند
	ئه نجامگیری	نتیجه گیری
retail	ورده فروشی	خرده فروشی
	ورده واله فروشی	
retailiation	تۆله سه ندنه وه	انتقام
	رقه به رایه تی	کینه و عناد
retirement	خانه نشین بوون	بازنشستگی
	خانه نشینی	
revelation	وه حی ئیلاهی	وحی

	ئیلھام	الھام
	دۆزینەوہی	مکاشفہ
	رۆحییانہ	کشف و شہود
	دۆزینەوہ و بینین (ی)	
	پۆحی)	
reverie	خەون و خەیاڵ	خواب و خیال
	خەیاڵی بێھوودە	خیال واهی
reverse	پێچەوانە	معکوس
	ئاوہ ژوو	وارونہ
	سەرہ و خوار	واژگون
	دژبە یەک	نقیض
	دژواز	
review	پیاچوونەوہ	بازنگری
	پیاھاتنەوہ	مرور کردن
revolt	شۆپش	شورش
	راپەرین	
revolution	شۆپش کردن	انقلاب
	گۆران	تغییر
	وہرگۆران	دگرگونی
rewrite	نووسینەوہ	بازنویسی
	دوو بارہ نووسینەوہ	
rhythm	کێشە	وزن
	ترپہ	ضرب آھنگ
	ئیقاع	ایقاع
	مۆسیقای ناوہ کی	

	ریتم	
	راست	صحت
right	راستی	حقانیت
	دروست	
	حه‌قانییه‌ت	
	مه‌شروعیه‌ت	مشروعیت
rights	ره‌وایه‌تی	حقانیت
	حه‌قانییه‌ت	
	بالی‌راست	جناح‌راست
right wing		
	ئه‌گه‌ری‌مه‌ترسی	احتمال‌خطر
risk	مه‌ترسی	قبول‌خطر‌کردن
	ریسک‌کردن	
	داب‌و‌نه‌ریته	رسوم‌دینی
ritual act	ثایینییه‌کان	
	بو‌نه‌ثایینییه‌کان	
	ره‌قابه‌ت	رقابت
rivalry	ململانی	
	ده‌ور	نقش
role	رۆل	وظیفه
	ئه‌رک	
	رۆبازی‌رۆمانتیک	مسلک‌رۆمانتیک
romanticism	بزووتنه‌وه‌ی	جنبش‌رمانتیسیزم
	رۆمانتیسیزم	
	بناغه	ریشه
root	بونیا‌د	بنیان

	سەرچاۋە	سرچشمه
	بىنەپەت	
	رۇۋانە	روزمره
routine	رەۋتى رۇۋانە	رويه
	كارى رۇۋانە	جریان عادى
	رۇۋايەتى	راهواره
	رۇتىن	
	رىز	ردیف
row	دىر	سطر
	پاشايەتى خوان	سلطنت طلب
royalist		
	رىسا	قاعده
rule	ياسا	قانون
	دەستور	دستور
	رىبەر	رهبر
ruler	سەرۋىك	رئیس
	پروپاگەندە	شایعه
rumor	شایعه	
	درۆسازى	
	پىچران	گسستگی
rupture	پىسان	
	لىك پىچران	
	لادىيى	روستایی
rural	گوندى	
	دىھاتى	

rural community	اجتماع روستايى	كۆمەلى لادىيى
rural culture	فرهنگ روستايى	كەلتۇرى لادىيى
rural society	جامعە روستايى	كۆمەلگاي لادىيى
rural sociology	جامعە شناسى	كۆمەلناسى لادىيى
	روستايى	سۆسۈلۈش لادىيى

S

sabotage	ویرانگری خراپکاری	ویرانکاری کاؤل کاری
sacral	حرمت دار	ریژدار به پڙیز

sacrament	عشاء‌ربانی	شیوی ئیلاهی شیوی خوایی
sacred	مقدس معزّز پاک ریژدار به‌پژ	پیرۆز پاک و خاوین ریژدار به‌پژ
sadism	سادخویی دگرآزاری عقده‌آزارندگی	ئه‌ویدی ئازاری گری ئه‌ویدی ئازاری سادیسیم
salary	موجب حقوق دستمزد	مووچه‌ی مانگانه پاره‌ی مانگانه حه‌قه‌ست
salience	ابراز	ده‌ربڕین به‌یان کردن
salvation	رستگاری فلاح رهایش	رزگاری رزگاربوون رهایش
sample	نمونه	نمونه
sanctification	تقدیس	پیرۆز پاگرتن پیرۆزاندن
sanction	تصویب تضمین پشتیبانی	په‌سه‌ندکردن مسۆگه‌رکردن پشتیوانی

		لايه نگرى
sapien	اندیشمەند	هزرمەند
		بیرمەند
Saracen	مسلمان	موسلمان
		ئىسلامى
satellite	ماھوارە	مانگیلە
		مانگی دەسکەرد
		سەتەلایت
satirical	هجاىى	تیزاوى
		هەزەلى
		جنىوئامیز
satiric poetry	شعرهجوآمیز	شیعەرى تیزاوى
		شیعەرى جنىوانە
		شیعەرى دەم
		هەراشانە
saturation	اشباع	پەربوونەو
	سیرى	پەربوون
		لێوان لێبوون
		لیپاولیپ بوون
		تیربوون
savage	وحشى	وەحشى
		کێوى
saving	پس انداز	پاشەکەوت
		پارەکۆکردنەو
scalar process	سلسلە مراتب	زنجیرە پلەوپایە

scarce	نادر	دانسقه
	کمیاب	ده گمه ن
sceptic	شکاک	گومانکار
	شک اندیش	گومانکه ر
	شک گرا	گومانخواز
skepticism	شکاکی	گومانکاری
		گومانکاریتی
scheme	طرح	گه لاله
	نقشه	نه خشه
	برنامه	به برنامه
	شاکله	پلان
schizophrenia	شیزوفرنی	رؤح شیرزهیی
	اسکیزوفرنی	رؤح شیواوی
	روان گسیختگی	تیکچوونی رؤحی
	پریشانی شخصیت	
scholar	دانشمند	زانا
	عالم	بیرمه ند
	محقق	تویژیار
		لیکؤلیار
school	مدرسه	قوتابخانه
	آموزشگاه	خویندنگه
		فیرگه
science	علم	زانست
	دانش	زانین

science of man	علم انسان	زانستی مروّف ناسی
		زانستی ئینسان ناسی
science of thinking	علم تفکر	زانستی بیرکردنه وه
sciences,experiments	علوم تجربی	زانسته ته جروبیه کان زانسته ئه زوونیه کان
scientific law	قانون علمی	یاسای زانستی
scientific method	روش علمی	میتۆدی زانستی
scientific socialism	سوسیالیزم علمی	سۆسیالیزمی زانستی
scientist	دانشمند	زانا بیرمه ند
	عالم	
	دانش ورز	
scout	چشم انداز	دیمه ن
	وسعت	پانتایی
	محدوده	به ستین
	گستره	بوار
scorn	تحقیر	سووکایه تی پیکردن
	بی حرمتی	سووکاندن

scripture(holy)	کتاب مقدس	کتیبی پیروژ
		کتیبی پیروژ
sculpture	مجسمه سازی	په یکه رسانی
	پیکر سازی	
	تندیس گری	
seasonal migration	مهاجرت فصلی	کوچی وهرزی
		کوچی وهرزانه
second coming	رجعت	گه پانه وه
secretry	دیبر	سکرتیر
sect	مذهب	ثایین زا
	فرقه	فیرقه ی ثایینی
		گرووی ثایینی
secularism	دنیاپرستی	دنیاپرستی
	نادینی گری	دنیاخوازی
	دنیویت	بی دینی
	جداشدن دین از دنیا	دژه ثایین بوون
		سکولاریزم
secure	تضمین کردن	مسوگه رک کردن
		زه مانه ت کردن
security council	شورای امنیت	ئه نجومه نی ئاسایش
seed	نطفه	توو
		تۆم
		نوتفه
self	خود	خۆ

	خود	خوشتن
self abnegation	لەخۆبوردوویی گیان لەسەر دەست بوون خۆ بەختکاری	ازخودگذشتگی
selfcentered	خودتەوهری خودچه قیّتی خودناوەندی	خودمحوری خودمرکزی خودکانوانە
self confidence	باوەڕبەخۆبوون متمانە بەخۆکردن	اعتماد بە نفس اطمینان بە خویش اعتماد بە خود
self consious	خودئاگا بەرەست	خودآگاه وجدان ضمیر
self consuming	خودتەوهری خودچه قیّتی خۆهەڵسەنگاندن رەخنە لەخۆگرتن	خودمحوری خوددەستگیر خودسەنگاندن خودسەنگاندن انتقادازخود
self criticism	خۆهەڵسەنگاندن رەخنە لەخۆگرتن	خودسنجی انتقادازخود
self defeating	خۆشکاندن خۆ وردکردن	خودشکنی
self determination	خودمۆختاری خودریکخستن	خودمختاری خودسازمانی

	خودتصمیم‌گیری	خودبپاری
		چاره‌ی خونووسین
self employed	مستقل	سه‌به‌خۆ
		سه‌به‌ست
self estrangement	ازخودبیگانگی	به‌خۆنامۆبوون
self evident	بدیهی	ئاشکرا
	خودپیدا	به‌رچاو
	خودآشکار	دیار
		ته‌واوئاشکرا
self-interest	نفع‌فردی	قازانجی تاکه‌که‌سی
	سودشخصی	به‌رژه‌وه‌ندی
	مصلحت‌شخصی	تاکه‌که‌سی
self-knowledgu	خودشناسی	خۆناسی
		خودناسی
selfmanagement	خودگردانی	خودموختاری
		خۆبه‌پۆه‌به‌ری
self-organization	خودسازماندهی	خۆبه‌پۆه‌به‌ری
	خودسازمانی	خۆپۆکخستن
	خودتنظیمی	
self-preservation	حفظ‌خویش	خۆپاراستن
	حفظ‌خود	پاریژگاری
	صیانت‌نفس	له‌خۆکردن
self recognition	خودیابی	خۆدۆزینه‌وه
		خۆبینینه‌وه

self sacrifice	له خۆبوردوویی	از خودگذشتگی
	خۆ به ختکاری	فداکاری
	خۆ به خت کردن	
self sustaining	پشت به خۆبهستن	متکی به خود
	خودپالپشتی	
semantic	واتایی	معنایی
	مانایی	معنائیک
semantic criterion	ماناڕێسایی	ملاک معنایی
	واتاڕێسایی	
semantic error	هه‌له‌ی واتایی	خطای معنایی
	هه‌له‌ی مانایی	
semantic field	بواری واتایی	حوزه‌معنایی
	به‌ستینی مانایی	
semiology	هێماناسی	نشانه شناسی
	نیشانه ناسی	
senile	پیر	پیر
	به‌سالا‌چوو	سالمند
	به‌ته‌مه‌ن	که‌هنسال
sense	هه‌ست	حس
	مانا	معنی
	واتا	مفهوم
	چه‌مک	
sensitive	دل‌ناسک	حساس
		زودرنج

sentiment	شور	عاتیفه
	عاطفه	سۆز
	احساس	باوه پ
	اعتقاد	بروا
separatist	عقیده	
	جدایی گرایی	جودایی خوازی
	تجزیه طلب	جیایی خوازی
sequence	تسلسل	دوا به دوا ی یه ک
	توالی	په یتا په یتا
		زنجیره
service	خدمت	خزمه ت
	خدمتگذاری	خزمه تگوزاری
		خزمه تکردن
service able	مفید	به که لک
		به سوود
		به قازانج
settlement	سکونتگاه	ژینگه
	مراکز اجتماعی	شوینی ژیان
	مهاجر نشین	ناوه نده
		کومه لایه تییه کان
sexual		په نابهر نشین
	جنسی	جنسی
		سیکسی
sexuality	جنسیت	جنسییه ت
		ره گه زییه ت

shore	سەم	بەش
shintoism	شینتوگرایی	شینتۆخوازی
		ئایینی شینتۆ
shortage	کەمبود	کەمایەسی
		کەمبون
short-sightedness	کوته بینی	کورت بینی
		چەوت بینی
short-term	آنی	دەسبەجئ
	فوری	کت وپری
show	شکل ظاهر	روالەت
	صورت ظاهر	روخسار
		سیما
short-time working	کارگرنیمە وقت	کرێکاری پارت تایم
		کرێکاری
		نیمەوخت
sibling	خواهر و برادر	خۆشک و برا
sign	علامت	هێما
	نماد	نیشانه
	ایما	سەمبول
signal	پیام	هێما
	علانت	نیشانه
	نشانه	پەيام
sign language	زبان ایمايي	زمانی هیمایی
		زمانی ئیشاره

similar	همسانی	هاوچه شنی
	هماندی	ویکچوون
	تشابه	له یهک چوون
	ماندگی	
simple	بسیط	ساده
		ساکار
simple element	عنصر بسیط	توخمی ساده
		ماکه ی ساده
simultaneous	همزمان	هاوکات
	مقارن	هاوچاخ
		هاوچه رخ
sing qua non	شرط لازم	مه رجی پپو یست
	شرط ضروری	مه رجی زهرووری
single	مجرد	تاک
	مجزا	تاکانه
		جودا
single party system	سیستم تک حزبی	سیستمی تاک
		حیزبی
single proprietorship	مالکیت انفرادی	مولکایه تی
		تاکه که سی
skepticism	تشکیک	گومانکاری
	شکاکیت	گومان کردن
	شک اندیشی	گومانگه ری تی
		شکخوازی
skill	مهارت	توانایی

	توانایی	لیهاتوویی
	استادی	شارەزایی
slang	اصطلاحات عامیانه.	زاراوە گەلی
	ضرب المثل.	عه وامانه
	سخن گفتن مردم کوچه	پەشی خەلکی
	وبازار.	رەمەکی
		قسەى نەستەق
		پەندى پېشىنان
slave	برده	بەردە
	بنده	کۆيله
slave owner	برده دار	کۆيله دار
slavery	بردگی	کۆيله داری
	برده داری	
slave system	نظام برده داری	سیستمی کۆيله داری
sleep-promoting	خواب وار	خەوھێنەر
		خەوێنەر
slogan	شعار	دروشم
slope	شیب	سەرەو خواری
	دامنه	لێژ
		نشیو
slump	تنزل اقتصادی	دابەزینی ئاستی
	افت	ئابووری
	کسادى	دابەزین

		بئ پ‌ه‌ونه‌قی
snobbish	خودخواهی	خۆخوازی
		خۆپه‌رستی
socible animal	حيوان اجتماعى	ئاژده‌لی کۆمه‌لایه‌تی
socible association	مؤسسة اجتماعى	بنکه‌ی کۆمه‌لایه‌تی
		دامه‌زراوی
		کۆمه‌لایه‌تی
socible attitude	گرایش اجتماعى	داگه‌پنی
		کۆمه‌لایه‌تی
socible balance	توازن اجتماعى	هاوسه‌نگی
		کۆمه‌لایه‌تی
socible chaos	آشفته‌گی اجتماعى	بشیوی کۆمه‌لایه‌تی
	بلوای اجتماعى	بئ سه‌روبه‌ری
		کۆمه‌لایه‌تی
socible climat	محیط اجتماعى	ژینگه
		شوینی ژیان
		به‌سه‌ربردن
		کۆمه‌لگا
socible compact	قرارداد اجتماعى	برپاری کۆمه‌لایه‌تی
		په‌یمانی کۆمه‌لایه‌تی
socible contex	بافت اجتماعى	پیکهاته‌ی
		کۆمه‌لایه‌تی
socible contract	میثاق اجتماعى	په‌یمانی
	قرارداد اجتماعى	به‌لین دانی
		کۆمه‌لایه‌تی

socible convention	قرارداد اجتماعی	بەپاری کۆمەلایەتی
socible cost	هزینه اجتماعی	تیچووی بەپاری
socible Darwinism	داروینیسیم اجتماعی	داروینیزمی کۆمەلایەتی
socible equilibrium	تەادل اجتماعی	هاوسەنگی کۆمەلایەتی
socialization	اجتماعی شدن	بە کۆمەلایەتی بوون
	اجتماعی کردن	کۆمەلاندن
	پرورش اجتماعی	پەرۆردەوی کۆمەلایەتی
social lag	پس افتادگی اجتماعی	دواکەوتوویی کۆمەلایەتی
social movements	نەهشتەهای اجتماعی	بەزافە کۆمەلایەتییهکان
social norm	هەنجار اجتماعی	نۆرمی کۆمەلایەتی
		رێسای کۆمەلایەتی
social optimum	نظم اجتماعی	نەزمی کۆمەلایەتی
social purpose	هەف اجتماعی	ئامانجی کۆمەلایەتی
social stability	استواری اجتماعی	سەقامگرتویی کۆمەلایەتی
	ثبات اجتماعی	سوباتی کۆمەلایەتی
social timidity	کمرۆبی	شەرمی شەرمۆبی

	شەرم کردن	
society	کۆمەڵگا	جامعه
	دەزگا(ی)	نهاد
	کۆمەڵایەتی	اجتماع
	کۆمەڵ	انجمن
	کۆرپو کۆبوونەو	
sociological adjustment	ریکەوتنی	توافق اجتماعی
	کۆمەڵایەتی	
sociology	کۆمەڵناسی	جامعه شناسی
	سۆسیۆلۆژی	
sociopath	دژە کۆمەڵگا	اجتماع ستیز
socius	توێژینەو	پژوهش
	لیکۆڵینەو	
Socratic method	میتۆدی سۆقراتی	روش سقراطی
	سۆقراتیانە	
solidification	بەستن	انجماد
solipsism	رەسەنایەتی «من»	اصالت من
	خودتەوەری	خودمداری
	خودپەرستی	خودباوری
	تەنھا منی	بس منی
	بەس منی	
solvable	قابیلی چارەسەر	حل شدنی
somatology	جەستەناسی.	جسم شناسی
	زانستی سروشت و	علم طبیعیات و کالبد

	جەستەناسی.	
somnambulism	خەوێ	خواب گردی
	لەخەودا رێ کردن	حرکت در خواب
song	ستران	ترانه
	گۆرانی	
	لاژە	
sophism	سەفسەتەخوازی	سفسطه گرایی
	رێبازی	آیین سفسطه
	سۆفستاییەکان	
sorcert	جادووکار	ساحر
	جادووگەر	
sorting	جیاکردنەوه	تفکیک
sort out	رێک کردن	منظم کردن
	رێک و پێک کردن	
	رێکخستن	
soul	گیان	جان
	روّح	روح
		روان
sound	دەنگ	آوا
	سەوت	صوت
		صدا
source	سەرچاوه	منبع
	بناغه	منشاء
	ژێدەر	خاستگاه

source of knowledge	سرچشمه‌شناخت	سه‌رچاوه‌ی زانین
		سه‌رچاوه‌ی
		مه‌عریفه
sovereign	حکمران	حوکمران
	شهریار	پاشا
	سلطان	فرمانروا
	فرمانروا	حاکم
sovereign people	حاکمیت خلق	ده‌سه‌لاتی خه‌لک
		حکوومه‌تی خه‌لک
soviets	شورا‌های گارگری	ئه‌نجومه‌نه
		کرێکاریه‌کان
speaker	سخنگو	وته‌بیژ
	متکلم	په‌یقه‌ر
	گویشگر	قسه‌که‌ر
	رئیس	سه‌رۆک
special	ویژه	تاییه‌ت
	خاص	تاییه‌تی
	تک	تاقانه
	یگانه	تاكانه
specialist	متخصص	پسپۆر
	کارناس	کارناس
speech	تکلم	په‌یقین
	سخن‌گویی	قسه‌کردن
	گفتار	گوتار

spread	پراكاندىكى گىسترش	پەپاكەندەيى بىلاۋە بوون
spurious	دروغىن كاذب	دروپىن دروژن
sput nik	ماھوارە	مانگىلە مانگى دەسكرد
staff	ستاد ھىيات	لىژنە ستاف
stagnation	ركود درجاماندكى	راۋەستان ۋەستان
stamped money	سكون پول مەھور	پىش نەكەۋتن لەجپى خۇدامانەۋە پارەي مۇركراۋ
standard	مەيار ھىجار مقايسە سەنجە	رېسا پىۋەر پىۋدانگ سەنجىنەر
standpoint	نظرگاہ نگرگاہ دەدگاہ	روانگە دەدگا دەۋلەت ۋلات ھكۈۋمەت نەشتەمان
state	دولت كشور ھكومت	

	مملکت	چۆنیه تی
	حالت	بارودۆخ
	وضع	
state,national	دولت محلی	دهوله تی نه ته وه یی
state of nature	وضع طبیعی	دۆخی سروشتی
	حالت طبیعی	دۆخی ئاسایی
state ownership	مالکیت دولتی	مولکایه تی دهوله تی
state schools	مدارس دولتی	قوتابخانه
		دهوله تییه کان
		مه دره سه
		دهوله تییه کان
stateman	دولتمرد	پیاوی دهوله ت
	سیاستمدار	سیاسه تمه دار
	مرد سیاسی	پیاوی سیاسی
		سیاسیکار
static	ایستادن	وهستان
	راکد	راوهستان
	ثابت	بئ جموجۆلی
statism	دولت گرایی	دهوله ت خوازی
statistic	آمارگیری	ژمیر یاری
	آمار ی	ژماردن
		ئامار
status	پایگاه	پیگه
		پله و پایه

	پێگهی کۆمه‌لایه‌تی	مقام
		وجهة اجتماعی
		منزلت اجتماعی
state hierachy	زنجیره پله‌وپایه‌کان	سلسله مراتب مقامها
stem	بناغه	ریشه
	بنچینه	قسمت اصلی سؤال
	به‌شی سه‌ره‌کی	
	پرسیار	
sterile	نازا	عقیم
	نه‌زۆک	
	نه‌زئ	
	نابه‌ره‌هه‌م هینه‌ر	
stimulation	هاندان	تحریک
	پال‌پێوه‌نان	انگیزش
	دنده‌دان	
stoical	هه‌یمنی	بردباری
	ئارامی	
	سینگ فراوانی	
	دل‌ف‌ره‌یی	
strat	توێژه‌کان	قشرها
	چین و توێژه‌کان(ی)	
	خه‌لک	
strategy	بیرلێ کردنه‌وه	تدبیر
	مشوورخواردن	استراتژی
	ستراتیژ	

stratum	قشر	چین
	لایه	تویژ
	طبقه	لایه
strife	ستیزه	شهر
	نزاع	به گژیه کدا چوون
	کشمکش	کیشمه کیش
		چنگ ئاوش بوون
strike	اعتصاب	مانگرتن.
		ده ست لسه کار
		کیشانه وه (ی)
		کریشکاران ، فه رمانبهران و ...)
striking power	قدرت کوبش	توانای کوتان
		توانای
		سهرکو تکردن
structure	ساخت	پیکهاته
	ساختار	بنه ما
	نظام	سیستم
	بافت	بونیا
	بنیاد	بناغه
	بنیان	بنه پرت
	ماهیت	چییه تی
struggle	مبارزه	ململانی
	تنازع	شهرکردن
		به گژیه کدا چوون

struggle for survival	تەنازع بقاء	شەپى مانەوە شەپى ژيان
study	پژوهش مطالعه	شەپى مان و نەمان توێژینهوە لیکۆلینهوە خوێندنەوە
stupidity	حماقت	نەفامى نەزانکاری حەماقەت
style	سبک شیوہ اسلوب	شیوان شیوہ (ى نووسین) بیرۆکەگە
subconscious	افکار ناخودآگاه	ناخودئاگا
sub-culture	خرده فرهنگ فرهنگ غیررسمی	ورده کهلتوور پاژ فەرھەنگ کهلتووری ناپرەسمی
subject	ذهن موضوع آزموده اساس فاعل صورت ذهنی موضوع آزمون	زەین سۆبژە بابەت تاقیکراو بناغە بنەپەت بکەر سیمای زەینى

	بابه تی تاقیکردنه وه	
subjective	ذهنی	ذهنی
	انفسی	دهروونی
		سؤبژیکتیف
subjectiveism	ذهن گرایی	ذهن خوازی
	اصالت ذهن	ذهن ره سەنی
	ذهن باوری	ذهن باوه پی
sublime	والا	بالا
	رفیع	بالامه قام
	برین	به رز
	عالی	
submission	تسلیم	چۆک دادان
		ته سلیم بوون
sub problem	خرده مسأله	ورده مه سه له
		کیشه ییچووک
		کیشه له
subscript	زیرنویس	ژیرنوس
		په راوێز
substandard	زیرمعیار	ناپێسا
	غیرمعیار	ناپێوه ر
substantiation	اثبات	سه لماندن
substitute	جانشین	جیگر
	جایگزین	جی نشین
	ابدا ل	به دیل
		ئه لته ر ناتیف

subtlety	وردبینی	موشکافی
	وردبوونه وه	نکته سنجی
	لیکؤلینه وه	باریک بینی
suburb	ده وروبه ر(ی شار).	حومه (شهر)
	گه ره کـــــــــه کانی	
	ده ره وه ی شار.	
success	سه رکه وتن	موفقیت
	سه رکه تن	پیروزی
suffix	پاشگر	پسوند
sufism	سؤفی گه ری	تصوّف
	ریبازی سؤفی گه ری	آیین تصوّف
suggestion	پیشنیار	پیشنهاد
	پیشنیاز	
summation	زیادبوون	افزایش
	روو له زیادکردن	
super-city	گه وره شار	ابرشهر
	مه زنشار	
superego	سه روو خود	فراخود
	گه وره من	ابرمین
	خودی بالا	نفس اعلی
	سه روو من	فرا من
super-man	گه وره پیاو	ابرمرد
	مه زن پیاو	ابرانسان
	سه روو مرؤف	

super-nayure	فراطبیعی	سهروو سروشتی
	ماوراءطبیعی	متافیزیکی
super-rational	فوق عقلانی	سهروو عهقلانی
	فراعقلی	سهروو عهقلی
superstition	خرافه	خورافات
	خرافات	قوږیات
	خرافه پرستی	باوه‌پیهلی هیچ و پوچ
		خورافه‌پرستی
supervision	سرپرستی	سه‌پرهرشتی
	نظارت	چاودیری
support	پشتیبانی	پشتیوانی کردن
	حمایت	لایه‌نگری کردن
	تقویت	داکوکی لیکردن
supra national	ابرملی	سهروو نه‌ته‌وهیی
	فوق ملی	
supreme reason	برترین خرد	بالا‌ترین عهقل
		بالا‌ترین ئاوه‌ز
surplus	مازاد	زیاده
	افزوده	زیاد له پیویست
	بیشبود	زورایه‌تی
surplus production	تولید اضافی	به‌ره‌مه‌پینانی زیاد
		له پیویست.
		زیاده به‌ره‌مه‌پینان.

survival	بقاء	مانہ وہ
	پایندگی	نہ مری
		ہرمان
survivors	بازماندگان	بہ جی ماوان
sustenance	امداد	فریاءوزاری
		فریاءکھوتن
syllable	ہجا	برگہ
syllogistic	قیاسی	قیاسی
		بہ راوردکارانہ
syllogistic inference	استنتاج قیاسی	ہہ لَـجانی
		بہ راوردکارانہ
symbiosis	ہمزستی	پیگہ وہ ژیان
		ہاوپڑانی
symbiosis intimacy	ہمزستی مسالمت آمیز	پیگہ وہ ژیان
		ہاوپڑیانہ
		پیگہ وہ ژیان
		دؤستانہ
symbol	نماد	سہ مبول
	علامت	ہیما
	رمز	نیشانہ
	نشانہ	رہ مز
symbolic	رمزی	سہ مبولیک
	نشانہ ای	ہیمایی
		نیشانہ یی

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

system	سیستم دهزگا	نظام سیستم دستگاه
system analysis	شیکردنه وهی سیستمه کان شروقه کردنی سیستمه کان	تحلیل سیستمها
systematic	سیستماتیک ریک و پیک	نظام مند نظامدار روشدار مرتب
system of nature	سیستمی سروشت سیستمی سروشتی	نظام طبیعت نظام طبیعی
system of relation	سیستمی پیونده ندیه کان	نظام روابط
system of categories	سیستمی وتهزاکان	نظام مقولات
system of values	سیستمی به ها کان سیستمی ئه رزشه کان	نظام ارزشها
system of wants	سیستمی پیداویستیه کان سیستمی نیازه کان	نظام نیازها
system of theory	تیوری سیستمه کان	نظریه سیستمها

T

table	جدول	خشته
taboo	محرم	مه حره م
	تابو	تابو
	محرمات	قه ده غه کراو
	نهی شده	یاساغ کراو
tacit	پنهان	نهیننی
	مستتر	شاراوه
tacitly	ناگفته	نه وتراو
		ده رنه پردراو
take off	خیز	بازدان
	خیز اقتصادی	بازدانی ئابووری
		پیشکه وتنی ئابووری
take-over	تصاحب	داگیرکردن
		داگیرکاری
		زه وت کردن

talion principle	پەرەنسىيە تۆلە	اصل قىصاص
	سىسەندەنە (ى)	ياسايسى).
taoism	پەرەنسىيە سىزادانە	تائۇخوۋى
	تائۇگرايى	تائۇيىسىم
tariff	نرخ بەندى	تعارفە
	نرخ دانان (ى كالاو...)	نرخ بندى
tax	باچ	مالىيات
	پۆلىنكردىنى	عوارىض
taxonomy	بوونەوەرە	طبقة بندى موجودات
	زىندووەكان.	زنده.
	زانستى پۆلىنكردىنى.	علم طبقة بندى
teaching	فېركارى	آموزش
	وتنەوەرە	تدریس
	وانەوتنەوەرە	
team-work	كارى بەكۆمەل	كاردسته جمعى
	كارى گروپپى	كارگروھى
technic	تەكنىك	فن
	فەن	
	ھونەر	
technical	تەكنىكى	ورزىدارى
	تەكنىكى بوون	

technolog	فن آوری ورزه شناسی صنعت	تهکنولۆژی پیشه سازی
teleology	فرجام شناسی غایت شناسی	ئه نجام ناسی ئا کام ناسی کۆتایی ناسی تیلۆلۆژی
telepathy	دورآگاهی انتقال احساسات اندیشه خوانی	دوورئاگایی گواستنه وهی ئ احساسات می شک خویندنه وه
Telesis	هدف جویی غائیت	ئامانج خوازی ئامانجییه ت
temper	خلق و خو منش	خوو خوو و خده ره وشت ئاکار
tendency	گرایش تمایل میل	داگه پان مهیل حه ز ره غبه ت
tentative	موقت مستعجل آزمایشی و موقت	کاتی چرکه ساتی مۆقه ت
tergiversation	پراکنده گویی	هه لیت و په لیت بیژی

	شپرزە بێژی	
	ورپێنه کردن	
term	خول	دوره
	تیرم	ترم
	زاراوه	اصطلاح
	به‌ش - پاژ	جزء
	لايه‌ن	طرف
	رسته	جمله
	قوناغیکى خویندنى	پاره سال تحصیلی
	مه‌دره‌سه	
terminology	زاراوه ناسی	اصطلاح شناسی
	تیرمینۆلۆژى	
test	تاقیکردنه‌وه	آزمودن
	تاقیکاری	امتحان
		آزمایش
		آزمون
tested	تاقیکراو	آزموده
tester	تاقى‌که‌ر	آزمونگر
	تاقى‌که‌ره‌وه	
texual criticism	ره‌خنه‌گرتنی	نقدمتون
	ده‌قه‌کان	
	هه‌لسه‌نگاندنى	
	ده‌قه‌کان	
texualism	ده‌ق‌خوازی	نص گرایی
	ده‌ق‌گه‌ریتى	

thanatos	سائقه مرگ	مه یلی مهرگ
	غریزه مرگ	مهرگ خوازی
	انگیزه مرگ	مهرگ دوستی
		تاناتوس
that which acts	کارگر	کاریگر
	امرکارگر	کارتیکه
theism	یکتاپرستی	خوابه رستی
	توحید	په رستکاری
	تأله	به وه په خوابوون
	یگانه پرستی	خواگه ری
	اعتقاد به خدا	خوابا وه پی
theme	هسته پیام	پوخته ی په یام
	موضوع	ناوکی په یام
	زمینه	بابه ت
	مایه	واتای سهره کی
		بوار
		تیم
theocracy	حکومت دینی	حکومته تی ئایینی
	خداوندمداری	خوابا وه پی
	حکومت مذهبی	تیو کراسی
theology	دین شناسی	ئایین ناسی
	خداشناسی	خواناسی
	حکمت الاهی	تیولوژی
theoretical	نظری	تیوران
		بیردؤزانه

theoretical reason	عقل نظرى	عەقلى تىۋرەنە عەقلى بىردۆزانە
theoretician	نظريه پرداز	تىۋرسيەن بىردۆز
theory	تئورى نظريه نگرش فرضيه نظر	تىۋرى بىردۆزى تىۋوانىن گرىمانە بىروپا بۆچوون
theory of personality	نظريه شخصيت	تىۋرى كەسايەتى
theory of population	نظريه جمعيت	تىۋرى جەماۋەر
theory of production	نظريه توليد	تىۋرى بەھەمەننەن
theory of sovereignty	نظريه حاكميت	تىۋرى دەسلەت
theory of terror	نظريه ارعاب	تىۋرى تۆقاندن تىۋرى تىرۇر تىۋرى ترساندن
thing	شئ موضوع امر چيز	شت شتومەك بابەت مەسلە
thinking	تفكر	بىر كۆرۈنەۋە

	اندیشیدن	
thought	اندیشه	ئه ندیشه
	فکر	بیر
	تفکر	هزر
		بیرکردنه وه
three unities	سه وحدت (ارسطو)	سـیـ یه کـیـتی
		(ئه ره ستۆ).
		یه کـیـتییه سیانییه کان.
thrift	صرفه جویی	دهس پپوه گرتن
	عقل معاش	رئیک پاره خه رج
		کردن
		رئیک خه رجکاری
time	زمان	زه مه ن
	زمانه	کات
		تايم
time work	زمان کار	کاتی کارکردن
		ماوه ی شوول کردن
title	واژه	وشه
	لغت	واژه
	عنوان	سه رد پ
		تایتل
tolerance	مساھله	ئاسانگیری
	سهل گیری	سینگ فراوانی
	مدارا	ته حه مول کردن
	تحمل	مودارا

	بردباری	
tool	ابزار	ئامراز ئامپەر
total	جمع کلی	کۆ گشت گشتی هه‌مه‌کی
totalitarianism	حکومت مطلق استبداد همه گیر حکومت خودکامه	حکوومه‌تی دیکتاتۆری تۆتالیتاریزم
totem	تۆتم، پرستش حیوانات و سایر مظاهر طبیعت.	ته‌وته‌م ئاژەلّ پەرستی. پەرستنی ئاژەلّ و شتانی‌تر. شت پەرستی.
tought-mindedness	سخت دلی	دلّ پەقی بیّ پەحمی بیّ بەزەیی
tourism	جەهانگردی سیاحی	گەشت و گوزار گەریدەیی گەشتیاری تووریزم
town	شهرک خرده شهر	شارۆچکە چووکه‌شار

townsman	شه‌رنشین	شارنشین
		شاری
		شارمه‌ند
tract	رساله	نامیلکه
	مدت	ماوه
	قطعه	پارچه
	نشریه	بلاڤۆک
trade	دادوستد	کرین و فروشتن
	تجارت	بازرگانی کردن
		مامه‌له‌کردن
trade union	اتحادیه‌کارگری	سه‌ندیکای کرێکاری
	اتحادیه‌صنفي	یه‌کیتی سه‌ندیکایی
tradeing centres	مراکز بازرگانی	ناوه‌نده
		بازرگانیه‌کان
tradeition	سنت	سوونه‌ت
	تقلید	سه‌له‌فیه‌ت
		نه‌ریت
		لا‌سایی کردنه‌وه
tradeition a lism	سنت‌گرایی	سوونه‌ت‌خوازی
	سنت‌پرستی	سه‌له‌فیه‌ت‌خوازی
	سنت‌آیینی	
tragedy	فاجعه	کاره‌سات
		رووداوی د‌لته‌زین
		به‌سه‌ره‌اتی ناخۆش
transendental world	عالم بالا	جیهانی بالا

transfer	انتقال	جیهانی سهره وه گواستنه وه راگواستن
transfer of technology	انتقال تکنولوژی انتقال فن آوری	گواستنه وه ی ته کنؤلوژی ثالوگوپرکردنی ته کنؤلوژی
transition	انتقال گذار گذر	گواستنه وه په پینه وه تئ په پین
transitivity	تعدی	ده سدریژی داگیرکردن
traumatic	تکان دهنده	راچله کینه ر بزوینه ر داچله کینه ر
treatise	رساله	نامیلکه
trend	گرایش تمایل میل رویه	داگه پان مهیل حه ز
trial-and errpr	کوشش و خطا خطا و آزمون تجربه و اشتباه آزمایش و اشتباه	هه ولّ و هه له. تاقیکردن هه وه و هه له کردن.

tribalism	قبیله‌گرایی	خیل‌خواری
		عه‌شیره‌گه‌ری
tritheism	تثلیث	سیانی
	سه‌خداگرایی	سێ‌خواخواری
	آیین سه‌خدایی	رێبازی سێ‌خوایی
trivialization	تسهیل	ئاسانکاری
true	اصیل	ره‌سه‌ن
	راست	راسته‌قینه
	راستین	حه‌قیقه‌ت
	حق	حه‌قیقی
	حقیقی	
trust	تراست	تراست.
	ادغام چند شرکت	تێکه‌له‌ی چه‌ند
	امانت	کۆمپانیا.
	اعتماد	ئه‌مانه‌ت.
		متمان‌ه‌پیکردن.
		باوه‌پیکردن.
turnover	بازگشت سرمایه	گه‌رانه‌وه‌ی سه‌رمایه
tutor	آموزگار	فێرکار
	مربی	مامۆستای قوتابخانه
		راهینه‌ر
tyrannical	ستمگر	چه‌وسینه‌ر
	ظالم	زالم
	جبار	مله‌ۆپ

U

ultimate	نهایی	ئاکام
	غایی	ده‌ره‌نجام
	فرجامین	ئاخرین
		دواهه‌مین
ultimate analysis	تحلیل نهایی	دواشیکاری
		دواپاڤه‌کاری
ultra	افراطی	زێده‌په‌وانه
		زێده‌په‌و
		تون‌دپه‌و
unbalance	نا‌تراز‌مندی	نا‌هاوسه‌نگی
unconscious	نا‌خود‌آگاه	نا‌خود‌ئاگا
	ضمیر نا‌خود‌آگاه	نا‌هو‌شیار
	لا‌شعور	نه‌ست
uncountable	نا‌شمردنی	له‌ژماردن نه‌هاتوو
		قابیلی نه‌ژماردن
underdeveloped	تکامل نیافته	نا‌کامل

	کم پیشرفت	ناپیشکە وتوو
	کمتر توسعه یافته	کەم پیشکە وتوو
understanding	فهمیدن	تێ گە یشتن
	ادراک	دەرک کردن
	فهم	فامکردن
	خرد	عەقل
	شناخت	مە عریفە
unemployed	بیکار	بیکار
		بی ئیش
		دەس بە تال
unending	نامتناهی	بی کۆتایی
	بی پایان	لە بن نە هاتوو
unequal	نا برابر	نا یە کسان
		نا بە را بەر
unfinished	نا تمام	نا تە واو
		نوقسان
unfolding	گشایش	کرا نە وە
	بازگشایی	
uniform	همشکل	هاوشیوە
	یکدست	هاوچە شن
	همگونه	یە کجۆر
		هاو جۆر
unilateral	معاهدۀ یک جانبه	گرێ بە ستی یە ک
	قرارداد یک جانبه	لایە نە

	برپاری یه ک لایه نه	پیمان یک جانبه
	په پیمان نامه ی یه ک	
	لایه نه	
unique	تاک	یگانه
	تاقانه	بیهمتا
	بئ هاوتا	منحصربه فرد
		یکتا
unity	یه کیّتی	وحدت
	یه کایه تی	
universal	گشتی	عمومی
	همه کی	کلی
	جیهانی	جهان شمول
	گشگیر	فراگیر
universal commu- nity	کومه لگای جیهانی	جامعه جهانی
unjust	چه وسینه ر	ظالم
unmaking	گه نه ده لی	فساد
unsignificant	بروایی نه کراو	نامعتبر
unsocial	ناکومه لایه تی	غیر اجتماعی
unsolved	نه کراوه (مه سه له)	ناگشوده (مسأله)
	چاره سه ر نه کراو	
	داخراو	

untrue	كاذب	دروژن درويين
urban	شەرى	شارى شارمەند شارنشين مەدەنى
urban area	منطقه شەرى	ناوچەى شارى
urban culture	فرهنگ شەرى	كەلتوورى شارى
urban	شەركرايى شەرنشيني	شارگەرايى شارمەندى شارنشيني
usage	عرف رسم	باو داب و نەريت
utilitarianism	سودگرايى بەرەگرايى فايدەگرايى اصالت نفع	قازانچ حوازى سوودخوازى قازانچ پەرسى بەرژدەو ەندخوازى
utopia	ناكجا آباد مدينه فاضله بەشت خوشبختى جامعه آرماني آرمانشەر	هېچ كۆي يۆتۆپيا شارى ئاوات ئاواتەشار
utopian socialism	سوسىيالىزم تخیلى	سۆسىيالىزمى

V

vacancy	خلاء	بۆشایی
vacuous	خالی	خالّی به تالّ چۆلّ
vacuum	خلاء	بۆشایی
vagrants	خانه به دوشان آوارگان	هه ژاره کان ئاواره کان
valid	معتبر درست بارزش صحیح	باوه پیکراو راست بایه خدار به هادار
valuble	ارزشمند	بایه خدار به هادار

valuation	ارزیابی	هه‌لسه‌نگاندن
value	ارزش	بایه‌خ
	قدر	به‌ها
		ئه‌رزش
value judgment	احکام ارزشی	حوکمه به‌ه‌داره‌کان
	ارزش‌گذاری	نرخاندن
		هه‌لسه‌نگاندن
value system	نظام ارزشها	سیستمی به‌هاکان
vandalism	تخریب آثار هنری	وێـرا نکردنی
		ئاسـه‌واره
		هونه‌رییه‌کان.
		کـاـول کردنی
		شوێـنه‌واره
		هونه‌رییه‌کان.
vanishing	اضمحلال	هه‌لۆه‌شانه‌وه
	ناپدیدشدن	تیاچوون
		ون بوون
vanity	پوچی	پوچی
	نخوت	بی‌هه‌وده‌یی
		غروور
		خۆبه‌زل زانین
variant	متغیّر	بگۆر
	گونه	جۆر
vassal	گماشته	به‌کری گيراو

	دست نشانده	نوکه ر
veracity	راستی جویی	راستی خوانی
verbal	شفاهی	سه ر زاره کی
	لفظی	زاره کی
	گفتاری	
	زبانی	
vice	رذیلت	پهستی
		ره زیله ت
		نه فس نزمی
view	دیدگاه	روانگه
	بینش	تیرپوانین
	عقیده	باوه پ
	رأی	بوچوون
		بیروپا
view of the world	جهان نگری	جیهان بینی
violence	خشونت	توندوتیزی
	تعدی	ده سدریزی
	زور ورزی	ملهوپی
virilocal	مردسرای	پیاو خانه.
		ژووری تاییه تی
		پیاوان.
		دیوی پیاوان.
virtual	بالقوه	زاتی
	ذاتی	خوی له خویدا

visible	مرئی	دیار
	قابل رؤیت	بەرچاو
	دیدنی	قابیلی بینین
		بینیاری
vision	ژرف بینی	قوول بینی
	بینش	وردبینی
	رؤیت	تێپروانین
	بینایی	بینین
	مشاهده	بینایی
visual sensibility	تیزبینی	تیزبینی
		وردبینی
		زیرەکی
volition	درخواست	داواکاری
	خواهنگی	داخواز
	اراده	ئیراده
		ویستن
volitional behavior(u)r	رفتار ارادی	رهفتاری ئیرادی
vorstellung	تصور	تەسەورکردن
		ویناکردن(تەم وشە تەلمانیه).
vulgar	عامیانه	عوامانه
	عوامانه	رەمەکی
	مبۆتل	قۆر
	لودە	شتی هیچ و پووچ

W

wage	دستمزد	حه قده س
	مزد	حه قده سی کاری
	اجرت	روژانه
want	خواست	داواکاری
	نیاز	داخوان
		پیداویستی
wards	حوزه های انتخاباتی	ناوچه — هه کانی
	نواحی	هه لّباردن.
		ناوچه کان.
		ده قه ره کان.
warfareconomy	اقتصاد جنگ پرداز	ثابووری شه پخوان
		ثابووری
		شه سازکه ر

warranted	مستند	بەلگەيى بەبەلگە
war state	دولت جنگى	دەولەتى جەنگى دەولەتى شەپانى
wastage	اتلاف	بەفیرۆچوون لەناوچوون
watering down	تعدیل کردن	تەعدیل کردن هاوسەنگ کردن
way of thinking	شیوہ اندیشہ شیوہ اندیشش	جۆرى بیرکردنەوہ شیوہ بیرکردنەوہ
way out	بیرون شد	چوونەدەرەوہ
wealth	ثروت مال دارایی	سامان مال دارایی
weight	وزن سنگینی	کیش قورسی قورسایی
welfare	بہزیستی رفاه بہورزی آسایش	باش ژیان ژیانی ئاسوودە خۆش رابواردن خۆشگوزەرانی
welfare economics	اقتصاد رفاه اقتصاد بہزیستی	ئابووری ریفاء ئابووری خۆش رابویری

		ثابوری
		خوشگوزهرانی
weltanschauung	جهان بینی	جیهان بینی
westernism	غرب گرایی	روژئاوا خوانی
white-collar workers	کارگران یقه سفید	کرئیکاره یه خه
		سپییه کان
whole	کل	گشت
	کلی	گشتی
		همه مه کی
wholism	کل گرایی	گشتخوانی
widening of capital	توسعه دادن سرمایه	په ره پیدانی سه رمایه
		زیادکردنی سه رمایه
will to pleasure	لذت گرایی	چیژخوانی
will to power	قدرت خواهی	ده سه لات خوانی
	ارادهء معطوف به قدرت	ئیراده ی ده سه لات
	قدرت طلبی	خوانی
wisdom	خرد	عه قلّ
	فرزانگی	ئاوه ز
		ئاوه زمه نی
		عاقلی
wish	رغبت	مه یل
	آرزو	ره رغبت
		حه ز

wishful thinking	افکار آرزویی	بیرۆکه خەیاڵییەکان
	خیال بافی	خەیاڵ چنی
		خەیاڵاوی بوون
wit	نزکاوت	زیرەکی
	تیزهوشی	وشیاری
		وریایی
woman suffrag	حق رأی دادن زنان	مافی دەنگدانی ژنان.
		رەوابینینی مافی
		دەنگدانی ژنان.
work	کار	کار
		شوول
work breakdown	تقسیم کار	دابەشکردنی کار
worker	کارگر	کرێکار
working capital	سرمایه کار	سەرمایهی کار
work setting	محیط کار	کارگە
		شوێنی کارکردن
world	عالم	جیهان
	جهان	دنیا
world culture	فرهنگ جهانی	کەلتوووری جیهانی
world government	حکومت جهانی	حکومەتی جیهانی
world history	تاریخ جهان	میژووی جیهان
world of realities	جهان حقایق	دنای راستییەکان

	جیهانی راستییه کان	
world-order	نظم جهانی	نه زمی جیهانی
	نظم جهان	
world society	جامعه جهانی	کومه لگای جیهانی
world soul	روح عالم	روحي جیهان
	جان جهان	گیانی جیهان
world view	جهان بینی	جیهان بینی
	نگرش	تیروانین
	جهان نگری	روانگه
worship	پرستشگری	په رستن
		په رسداریتی
writing	نوشتار	نویسیار
		نقیسار
		نووسراو
wrong	خطا	هه له
	باطل	نادروست
		چه وت

X

xenocentrism	بیگانه مداری	بیانی تهوهری
		بیانی په رستی
		بیگانه دۆستی
xenophoble	بیگانه پرست اجنبی پرست	بیانی په رست
		بیانی دۆست
		بیانی خواز
xenophobia	بیگانه ترسی	بیانی ترسی
		ترس له بیانیه کان
x ray	اشعه مجهول اشعه ایکس	تیشکی نادیار
		تیشکی ئیکس

Y

yahvism	یهوه گرایی	یههوه خوازی
	آیین یهوه	یههویزم
yield	بهره‌مؤثر	دهسکهوت
	درآمد	داهات
	حاصل	دهرامت
	محصول	به‌رهم
yoga-system	نظام یوگا	سیستمی یوگا

A GLOSSARY OF TECHNICAL

TERMS OF PHILOSOPHY AND SOCIAL SEINCES

FARSHID SHARIFI

Z

Zeal	تەعەب	دەمارگیری
	غیرت	دەمارگرژی
		تەعەسوب
		ئازایەتی
zeit-geist	روح زمان	رۆحی زەمەن
	جوۆفکری	کەش و هەای فکری
zone	منطقە	ناوچە
	ناحیە	دەقەر
		مەلّبەند
zoolatry	جانورپرستی	ئاژەل پەرستی
zoological	جانورشناختی	ئاژەل ناسی
zoology	جانورشناسی	ئاژەل ناسی
zoroastrian	زردشتی	زەردەشتی
		لەسەر ئایینی
		زەردەشت
zoroastrianism	زردشت گرای	زەردەشت خوازی
	آیین زردشتی	ئایینی زەردەشتی